

## Poklad černého delfína

Název: Poklad Černého delfína

Autor: Jaroslav Foglar

Nakladatelství: Olympia, 2000

Stav: naskenováno, Zdeněk

Tato kniha pochází z knihovny digitálních dokumentů.

Slouží pouze pro potřeby těžce zrakově postižených.

Doplňující informace naleznete v příloženém souboru.

\*\*\*

### 1. Cesta za dobrodružstvím

Byla nevlídná říjnová neděle. I ve vysoko položených vinohradských ulicích se válela mlha smíšená s kouřem a již od časného rána panovalo všude šero.

Standa Melichar se však pro špatné počasí příliš nermoutil. Koło měl beztak od minulé vyjížďky porouchané, zlobila ho přehazovačka a ucházela zadní duše. Snad je vadný jen venti-lek, ale Standa jiný nemá. A tak by mu darmo bylo líto, že nemůže jet ven.

Teď před obědem si dodělá úkoly zbylé od včerejška a zopakuje si matematiku. V osmé třídě je dost práce pro toho, kdo není zrovna vyložený jedničkář!

A odpoledne přijde Lojzek Nosek a půjdou spolu dolů do Prahy na toušku bez cíle, za dobrodružstvím. Chodívali tam často, skoro každou neděli – a někdy i ve všední den, když měli odpoledne méně učení. A vždy šli s podivnou nejasnou touhou něco tam prožít, něco neobvyklého, mimořádného. Ale až dosud se jim jejich touha nikdy nevyplnila. Výpravy většinou končily v některém biografu. To byla tečka za nedělí, tečka, jakou dělá tolik pražských chlapců a děvčat. Dobrodružství dospělých lidí viděná ve filmu je napínala a příjemně vzrušovala. Ale filmové příhody, v nichž hlavní úlohy hráli hoši a dívky, Standu a Lojzka přímo spalovaly a ještě více rozdyčtovaly. Proč oni dva nemohou něco napínavého prožít? Proč je svět a život zajímavý jen ve filmu? Jak to navléknout, aby se i jim něco neobvyklého přihodilo?

Jak těžce se šlo po takovém filmu z kina do střízlivých pražských ulic, domů – a druhý den do školy! Jak suchopárně zněla slova Standovy třídní učitelky: "Učte se, to je vaše největší dobrodružství!" Oba byli natolik rozumní, že učení uznávali jako nutnou, dobrou a velmi potřebnou záležitost. Že by však v učení bylo nějaké dobrodružství?

Při práci nad úkoly i při přemýšlení o tom, kam dnes do Prahy půjdou, uplynulo Standovi dopoledne, až ho maminka zavolala k obědu.

A potom už se v ulici pod okny ozval známý hvizd, pískaný signál, na který Standa čekal. To Lojzek Nosků přišel zezdola ze své tiché ulice Na Kleovce, plné zahrad, kde si Standa vždycky tolik přál bydlet, a ohlásil se.

Standa se ani nezdržoval vyhlédnutím z okna. Chvatně si oblékl krátký kabát předělaný ze staršího otcova převlečníku a s vysvětlujícím zavoláním do kuchyně "Lojzek už píská" vyběhl z domu.

Lojzek stál na protějším chodníku a přátelsky na něj pokynul. V čapce korejce se štítkem obráceným vzhůru a v hnědé bundě vypadal důvěryhodně. Znali se už dlouho. Od první až do čtvrté třídy, než se Lojzek s rodiči odstěhoval dolů na Kleovku, chodili spolu dokonce do školy.

Z nedalekého parku u vodárny hrnul vítr sem do Moravské ulice závěje spadaného barevného listí. Jeho nasládlá vůně se mísila s pachem mlhy a kouře. Byl to čas jako stvořený pro výpravu tam dolů, do zešeřelých staroměstských ulic a uliček.

Na rohu Moravské a Chodské ulice stál Jirka Drahelský. Nebylo mu ještě patnáct, a už kouřil. Byl načesaný, vlasy se mu leskly pomádou a ve tváři měl výraz jakési důležitosti.

Ještě před prázdninami to byl chlapec jako třeba Standa. Hrál s partou hlavičky, projížděl se kolem bloku na kole a jednou se chlubil, že má ze všech chlapců v ulici nejkratší kalhoty. Teď je oblečený dospěle, dlouhé kalhoty má dole zúžené tak, že

## Poklad černého delfína

by je přes boty nesvlékl. Krátké manšestráky se založenými nohavičkami po prázdninách už neoblékl, ani na kole nejedl a hlavičky nehraje! A to proto, že začal kamarádit se staršími chlapci ze Slovanské ulice. Chce se jim přizpůsobit! Musí! Jinak by ho nevzali mezi sebe.

Standa s Lojzkem teď prošli kolem něho a Jirka si je oba změřil povýšeným pohledem. Lojzek prohodil k Standovi: "To budu radši pořád kluk než takovýhle panák!"

Minuli budovu pošty a prošli celou Moravskou ulicí až tam, kde končila u docela nové veliké školy v příčné Sázavské ulici. Tou se dali dolů na hlavní třídu, a pak už se každou vteřinou, každým krokem blížili k svému velkému dobrodružství, které na ně tam někde dole čekalo.

Při všech svých výpravách něco dychtivě očekávali. Něco velkého, zajímavého, neobvyklého. Ale sami dobře nevěděli, co by to mělo být. A jak mohli tušit, že právě dnes se jim jejich touha vyplní?

Čekaly na ně rozmanité záhady, boje a nejpodivnější věci, i velká přátelství! Zkoušky odvahy a pevných nervů, spouštění po lanu, luštění tajemných nápisů, zdolávání dravých vod... Ale na začátku této pamětihodné cesty do vnitřní Prahy o tom ještě neměli ponětí. Nic nevěděli o Tygřích džunglích, ani o Červených skalách. Neznali pověst o pirátské lodi Černý delfín a o jejím kapitánu O'Brienovi!

Pamětní lístečky, úseky vzrušující cesty za pokladem, soutěž obratnosti, boj o Zlaté ostrovy a stovky jiných podivných nových věcí, báječně krásných – to všechno na ně teprve čekalo.

### 2. Přepaden Stepními vlky

Před kinem Květen na hlavní třídě stály hloučky chlapců a děvčat – a také o několik domů výš u kina Bystrica bylo živo. Ale hlavní proudy vinohradské mládeže stékaly dolů k Muzeu, a s nimi plul i Standa s Lojzkem.

V kině Květen právě běžel barevný film s pohádkovým námětem, mládeži přístupný. Lojzek k tomu řekl: "Víš Stando, já bych chtěl vidět takový film, kde by hráli jen samí kluci! Takoví, jako jsme třeba my dva – a aby tam bylo něco, co nás baví, ale co by také každý z nás mohl prožít. To by bylo něco! Copak filmaři nevědí, co my chlapci chceme?"

"Na takový film by byl určitě nával," zasmál se Standa.

Zastavili se u jedné křižovatky, kterou právě zablokovaly tramvaje. Řidiči vypadali bezradně, každý dával rady, aby ten či onen vlak trochu couvl, ale nikdo se neměl k činu.

"Pojď, jdeme!" vybídl po chvíli Standa Lojzka. "Pěkně si to zavařili!"

Na Václavském náměstí vymetli všechny průchody, ve kterých byla kina, a prohlédli si stovky ukázkových obrázků z filmů. Debatovali u výkladů papírnických a knihkupeckých krámů – au obchodu se sportovními potřebami prostáli nejméně čtvrt hodiny.

Ale to všechno nebylo to pravé, co hledali. Tady, v záři světél a neonových reklam nemohou objevit žádné dobrodružství! Tady se ani nemůže přihodit nic, co by stálo za zmínku.

"Půjdeme tam dolů!" máchl Lojzek rukou směrem k ulici Na můstku, a oba přitom věděli, kam půjdou. Do uliček Starého Města, do tajuplných zákoutí, kde večer svítí starodávne plynové lampy a kde je plno stínů.

Cestou potkávali a mijeli hochy a dívky, bloumající po chodnících Václavského náměstí nebo stojící u vchodů do pasáží a kin. Všichni se tvářili znučeně. Chlapci důležitě oklepávali popel z cigaret – a přitom mnozí z nich byli jen o málo starší než Standa a Lojzek.

Na rohu u Koruny vznikl nějaký povyk. Strážník vyváděl z pasáže dva výstředně oblečené chlapce. Kdosi říkal, že se chtěli dostat do vyprodaného kina bez vstupenky a že u vchodu ztropili výtržnost.

Standu až zamrazilo při představě, že by on sám byl v kůži některého z těch odváděných kluků. O takovémhle dobrodružství

## Poklad černého delfína

by nestál!

Z Můstku přešli do Melantrichovy ulice, kde začínala čtvrt, která je přitahovala. Byla už téměř bez lidí. Jak minula pátá hodina odpolední a říjnová tma se snesla do tohoto bludiště uliček, chodci, jako by snad náhle dostali strach být venku, honem pospíchali domů.

"Tady bych chtěl bydlet!" řekl Lojzek toužebně. "Prozkoumal bych každý kout a průchod, do všech dvorků bych se dostal, tady by se panečku daly zažít věci!"

Standa mu chtěl něco odpovědět, ale v tu chvíli k nim dolehl podivný hluk a křik. Přicházel z Jilské ulice.

Byla jen velmi spoře osvětlena plynovými lampami. A asi sto metrů od ústí průchodu, kde teď Standa s Lojzkem vyjeveně stáli, v přitímí hlomozil a křičel hlouček chlapců. Zaznívaly odtamtud hněvivé hlasy, klubko se zmítalo sem a tam a vypadalo to na nějakou rvačku.

Vtom se však od hloučku odtrhla jakási postava.

Oba brzo poznali, že je to chlapec asi stejně starý jako oni a že před hloučkem zřejmě prchá.

"Vlci!" volal vzrušeně, když k nim dobíhal. "Stepní vlci! Přepadli mě Stepní vlci!" V jeho hlase i tváři byla zřetelná taková úzkost, že se Standa až zachvěl. Chlapec k nim přibíhal zřejmě

8

jako ke spáse, také již svůj běh zpomaloval. Když se však přiblížil na několik kroků, vykřikl:

"Ale vždyť vy nejste naši, vy nejste, já myslel..."

Jazyk se mu pletl strachem a zadýcháním. Chtěl zase přidat na rychlosti běhu, ale už bylo pozdě. Hlouček pronásledovatelů ho doběhl a výhružně obklopil spolu s ním i Standu a Lojzka.

Bylo to pět chlapců. Postavami vypadali na hochy ze sedmé osmé třídy, ale zdívočelé výrazy ve tvářích je činily staršími.

"Teď už nám neutečeš!" volal jeden z nich na chlapce, kterému tekla z nosu krev. "Podruhé se ti to už nepodaří!"

Několik rukou se své oběti chopilo a začalo chlapcem cloumat.

"Tak dost! Co se stalo? Co vám udělal?" vykřikl Standa. Tak silně nenáviděl každé bezpráví a násilí – na Vinohradech kolem Moravské ulice tím byl pověstný – a tady ho najednou viděl tolik!

"Nebav se, nebav se," vyštěkl jeden z násilníků na Standu, "nebo dostaneš taky!"

Kruh útočníků se kolem nich významně zúžil a Standa s Lojzkem viděli, že jsou už vlastně také zajatci té podivné hordy cizích kluků.

Největší z nich se teď vrhl na dopadeného chlapce a vyťal mu silný políček. Napadený se už nebránil, byl se silami a vůlí k odporu u konce.

To bylo však na Standu příliš. Vrhł se na hrubce a zasypal jeho tvář pleskavými políčky dřív, než se mohl vzpamatovat a uhnout.

Vzápětí se kruh pronásledovatelů uzavřel úplně a začala nerovná bitka pěti proti třem.

Standa a Lojzek nedbali deště ran. vědomí, že se bijí za právo, za napadeného osamělého chlapce, jim dodávalo sílu a odvahu.

Ve zmatku bitky ani nepostřehli, že z plácku od Jalovcové a Karlovy ulice sem běží další chlapci. Větší i menší – a každý měl na klopě jakýsi čtyřhranný odznáček či co, právě tak jako hoch, kterého bránili.

Ten teď na přibíhající vzrušeně volal: "Pojďte sem, rychle, přepadli nás Stepní vlci!" Bylo zřejmé, že přibíhající chlapci jsou jeho kamarádi.

Parta útočníků, která se náhle ocitla v menšině, na jejich pří-

chod nečekala. Rozdala ještě pár úderů a vzápětí už prchala do tmy jilské ulice, odkud se předtím přihnala.

3. Podivuhodné seznámení

"Co se stalo, Jindro?" vykřikl na poraněného chlapce jeden z

## Poklad černého delfína

jeho kamarádů. "A jak to prosím tě vypadáš? vždyť jsi samá krev!"

Jindra se k němu obrátil, jeho vysvětlení však patřilo všem: "Měl jsem hlídku na rohu Vejvodovy a Jilské ulice, tam na tom plácku u plakátů. Ze žlutého území se sem chtěli dostat Ludva a Přemík. Když viděli, že jsem tady na obraně, zmizeli zase do Husovky. A najednou ke mně přišla z Vejvodovy uličky ta parta vlků a nejmenší z nich do mě schválně prudce strčil. Myslel, že se mu nic nemůže stát, když má za sebou takovou přesilu. Řekl jsem mu, aby si nezačínal a hleděl zmizet.

Ale to už mě obstoupili ostatní a jeden vykřikl: Tak ty budeš vyhrožovat? A než jsem mohl něco říct, dal mi pěstí do obličeje. Bolestí jsem chvíli nevěděl, co se se mnou děje. A pak se ten největší rváč rozpráhl k další ráně. Vzpamatoval jsem se a začal utíkat pryč.

Asi sto kroků odtud mě dohnali, ale vytrhl jsem se jim a doběhl až sem, k těmto dvěma chlapcům. Ve tmě jsem myslel, že jsou od nás! No – a pak jsme proti Stepním vlkům bojovali společně, až jste přišli vy!"

"A v pravý čas!" dodal Standa. Pozornost Jindrových kamarádů se teď obrátila k němu a k Lojzkovi.

"To jste tedy správní chlapci!" řekl uznale jeden z nich, zřejmě nejstarší. "Zastali jste se neznámého, který byl v tísní! To se stává málokdy – bylo to od vás pěkné a čestné. Nás je tady asi třicet, ale byli jsme rozběhlí po všech možných okolních uličkách – hráli jsme takovou velkou napínavou hru, víte? Jmenuje se Vyzvědači. Teď v šest hodin právě skončila!"

"My nejsme odtud!" řekl rozpačitě Lojzek, ačkoli to k rozhovoru teď celkem nepatřilo. "My jsme z Vinohrad – a dostali jsme se sem jen náhodou ..."

Mluvcí Jindrových přátel se usmál. "Ani my tady nebydlíme! Máme v radlické jednotě turistický oddíl a většinou jsme z Ra-10

11

dlic a ze Smíchova. Já se jmenuju Běda Vlasák, a za váš obětavý čin vás teď zvu k nám do klubovny, aby vás poznali všichni naši chlapci."

Standa s Lojzkem na sebe pohlédli. Lojzek se usmál a Standa řekl: "No dobrá, na biograf už je stejně pozdě, a tak se do vaší klubovny rádi podíváme. Já se jmenuju Standa Melichar a můj kamarád je Lojzek Nosek."

Kupodivu, Jindrovi kamarádi podali Standovi a Lojzkovi ruce a každý z nich jim také řekl své jméno. Ale ani si je v tom shonu nezapamatovali.

Chlapci z oddílu si teď sundali své odznaky. Byly to papírové značky, jimiž se rozlišovali ve hře. Běda řekl: "Teď půjdeme k naší družině – utábořili jsme se tady v jednom domě v Mi-chalské ulici. Ve hře říkáme takovému místu hlavní stan. Máme tam kabáty, aktovky a je tam také jeden z nás, který odtamtud řídil hru naší družiny proti ostatním dvěma družinám!"

"Víte, náš oddíl má tři družiny," řekl Standovi a Lojzkovi chlapec, který se jmenoval Julek. "A celou tu spleť uliček a průchodů jsme si rozdělili taky na tři území – a každé území si bránila jedna družina a do druhých dvou vysílala své členy na dobrodružné výzvědné výpravy!"

Za řeči vešli do nízkého průjezdu starodávného domu, jakými zde ostatně byly snad všechny, po několika krocích však průjezd neústil do dvora, jak Standa s Lojzkem očekávali, ale do tajuplné úzké uličky, všelijak lomené. Byla to Hlavsova ulice. Po celé délce ji chabě osvětlovaly strašidelné plynové lucerny.

Standa ani Lojzek o její existenci až dosud nevěděli, ačkoli kolem už několikrát při dřívějších výpravách brousili.

Chlapci z oddílu se teď bavili o příhodách z dnešní hry a oni dva je při chůzi poslouchali a občas se mezi sebou dorozumívali nenápadným štouchnutím lokte. Nemuseli mluvit,

### Poklad černého delfína

znali se oba dokonale – a vzájemně teď o sobě věděli, že se jim před chvílí začaté dobrodružství čím dál víc líbí! Hlavsova ulička končila u pootevřených železných vrat, a když jimi prošli, ocitli se v Michalské ulici.

"Tamhle jsou naši, podívejte se!" máchl rukou kupředu jeden z hochů, jménem Olda.

V přítmi ulice, ve výklenku zavřených vrat jednoho domu, stál hlouček chlapců. Jinak byla ulice takřka liduprázdná. Nad vraty visel jako domovní znamení obrovský pozlacený ořech, snad v metrové velikosti. Mnoho domů v těchto místech mělo podobné symboly a znaky – a podle nich se jmenovaly.

Chlapci došli až sem. Běda vysvětlil čekajícím, co se seběhlo v Jílské ulici, a seznámil je s Lojzkem a Standou. Oba uslyšeli další jména, ale za chvíličku už zase nevěděli, která komu patří. Bylo to příliš mnoho jmen najednou: Běda, Jindra, Olda, Julek, Ivan, Pěta, Svatík a Vláša.

Mezi hochy oddílu se pak rozvíjel další vzrušený tichý hovor: "Žlutá nám skoro mohla vypátrat náš hlavní stan, to by nás stálo pětadvacet bodů!"

"Já vím, kde mělo svůj stan červené území!"

"Podívejte se, tenhle průchod na plánu je zrušený – ale blízko je jiný a ten zde není vyznačen."

"Kdo máte ještě nějaké výkupné, ihned je vraťte, za každé je bod!"

Všechno se to týkalo právě skončené hry.

U všech všudy, musel to být pořádně napínavý podnik, když dokázal tyto hochy tak rozpálit a nadchnout!

"A teď rychle do klubovny!" přerušil spád hovoru Běda. "Víte, že tam máme být do půl sedmé!"

Vydali se spěšně na cestu. Prošli Vejvodovou uličkou, minuli Skořepku a dostali se na Perštýn, kde nasedli na pětku. Ani za jízdy však neskončil nadšený rozhovor. A Standa v duchu toužil být jedním z těch chlapců a prožívat s nimi jejich vzrušené hry. Uvědomil si také, že chlapci mezi sebou mluví slušně. Ani jedno hrubé, nebo dokonce neslušné slovo nevyšlo z jejich úst. Ba ani ty bezmyšlenkovitě pronášené nadávky, jimiž se jinde hoši i v přátelském hovoru oslovují, zde neslyšel. Byli to chlapci jakoby z jiného světa.

Tramvaj doburácela na smíchovskou křižovatku u Anděla. Zde hoši vystoupili, přešli přes roh ulice a nastoupili na jiném nástupišti do osmnáctky. Křižovatka u Anděla byla posledním trochu známým místem, které Standa s Lojzkem znali. Teď už je osmnáctka vezla do ulic, kde ještě nikdy nebyli. Jeli podle jakéhosi ztemnělého nákladového nádraží, které běželo s tramvají po dvě stanice, jak bylo rozlehlé.

Pak osmnáctka zabočila v pravém úhlu do radlických kopcovitých končin a po dalších dvou zastávkách byla na konečné stanici. Panovala zde neproniknutelná tma, jen čekárnička v ní byla ostrůvkem světla.

12

13

"A jsme tady!" kývl vesele na Standu a Lojzka Olda. Oba se na něj po celou cestu dívali a zapamatovali si jeho jméno, protože se pořád smál a v každé vyprávěné příhodě ze hry nalezl něco k smíchu.

Vystoupili z vlečného vozu, minuli kruh záře z osvětlené tramvaje a čekárničky a vykročili do tmy.

4. Dvě volné židle obsazeny

Oči si na tmu brzy zvykly a Standa s Lojzkem si všimli, že jdou podél plotu z betonových sloupků do nějaké zahrady. Pak začali stoupat úzkou pěšinou do příkrého kopce.

"Tak se mi zdá, že Zelená už topí," řekl Svatík a Stána s Lojzkem se marně namáhali uhodnout, co měl na mysli.

Až když příkrou cestičkou vyšli na velké hřiště na náhorní rovině, pochopili. Podél hřiště stálo dlouhé přízemní stavení. Ve třech jeho krajních oknech bylo světlo a z komína nad nimi se kouřilo a občas i vylétla jiskra. To Svatík zřejmě již na cestičce pod hřištěm viděl a asi také cítil dým.

"Tak tady je naše klubovna," pravil k Standovi a Lojzkovi Běda.

"A jdeme asi poslední," řekl trochu zklamaně Svatík. "Až sem slyším hlasy Žlutých a Zelených!" A skutečně – až sem na hřiště doléhal z klubovny hlasitý hovor a smích.

Standa silně zrozpačitěl a také Lojzkovi najednou nebylo příliš volno u srdce. Jací budou chlapci z ostatních dvou družin? Nebudou mít na ně zlost, že sem, cizí a neznámí, přišli? A co řeknou vedoucí oddílu? To jsou jistě dospělí lidé! Snad sem přece neměli chodit. Neměli přijímat Bědovo pozvání!

Ale dveře do klubovny se už otevřely a vzápětí se oba vino-hraďáci ocitli ve veliké místnosti plné chlapců. Ti nejbližší dveří podávali Standovi a Lojzkovi ruce, ačkoli je vůbec neznali, tak jako už dříve v Praze. Oba chlapce to znovu velmi udivilo, ale jejich tíseň a rozpaky se tím trochu zmenšily. Bylo to tak nezvykle přátelské a uklidňující! Běda je vedl až k zadní stěně klubovny, kde seděl u stolu před hromadou lejster mladší muž, obklopený houfem chlapců.

"To je náš vedoucí," řekl Běda a zavolal: ..Zdeňku, Zdeňku, přiveďte dva hosty – zrovna když jsme hráli vyzvědače, zachránili Jindru před stepními vlky!"

Vedoucí se na ně usmál a také jim podal ruku. "Musíte nám pak vyprávět, jak to bylo," řekl se zájmem, ale potom zase obrátil pozornost k hochům, kteří mu cosi sdělovali o právě skončené hře.

Ještě asi čtvrt hodiny panoval v klubovně rušný hovor. Hloučky postávaly a posedávaly kolem obrovského dlouhého stolu nebo u stěn, jednotlivci pobíhali a všude se mluvilo jen a jen o hře.

Modrá družina, která Standu a Lojzu přivedla, ponechala své hosty na chvíli o samotě, neboť i ona měla zřejmě spoustu různého projednávání hry s ostatními dvěma družinami. Standa s Lojzkem byli jako u vytržení. Naslouchali současně několika hovorům a prohlíželi si na stěnách vývěsky s nejrozmanitějším obsahem, který byl pro ně trochu tajemný. Také je upoutaly malé, ale pohodlné židle, zřejmě domácí výroby, všelijak zdobené. Jejich sedadla se dala odklápět jako víko a pod nimi byl prostor na různé věci.

Pak se ozval hvizd píšťalky. To dal vedoucí Zdeněk jakýsi signál, a v té chvíli vznikl na minutu ještě větší hluk a ruch.

Každý hoch popadl svou židličku a kamsi se s ní hrnul – a tu už také Standa s Lojzkem viděli, jak se tvoří tři řady židlí: jedna proti čelu stolu, za kterým sedí Zdeněk ještě s jakýmsi starším chlapcem, další dvě pak proti sobě podél obou stran stolu.

Běda kývl na Standu, aby si s Lojzkem přisedli do řady, kterou utvořila jejich Modrá družina. Dvě židličky, jako pro ně připravené, zde byly volné. Nastalo ticho.

A pak Zdeněk začal mluvit. Jak probíhala hra. Kolik vyzvědačů každá družina na svém území zajala, kolik sama ztratila na výkupném za své vyzvědače a kolik úkolů v cizích územích splnila. Která družina objevila hlavní stany jiných družin. Hoši z jednotlivých družin odpovídali a vysvětlovali.

Zkoumaly se písemné zprávy a záznamy hry a přepočítávaly malé různobarevné ústřižky papíru, kterými polapení vyzvědači platili obraně cizího území za své propuštění.

Chvillemi se klubovnou ozval bouřlivý smích. To když někdo připojil vtipnou poznámku nebo narazil na veselou příhodu, která se při hře udala. Samozřejmě, nejvíce se smál Olda. O to

14

15

se hlavně přičiňoval chlapec s protáhlým obličejem sedící naproti mezi Žlutou družinou, který pořád utrušoval podařené vtipy a někdy rozesmál i Zdeňka. Jmenoval se Radek.

Standa s Lojzkem teď přejížděli očima zejména chlapce Žluté a

### Poklad černého delfína

Zelené družiny. Měli je všechny pěkně před sebou v boční nebo protější řadě. Viděli nejruznější tváře, hochy značně mladší, než jsou oni, stejně staré i značně starší. Ale všichni si zřejmě byli dobrými kamarády!

A když se při rozpravě o hře vyskytly různé názory na to či ono střetnutí, pronášeli hoši své námitky proti jiným mírně, ne-hádavě, a vždy byla přímo cítit úporná snaha vyřídit protest nebo spor co nejspravedlivěji, i za cenu bodové ztráty vlastní družiny.

I ti nejmladší chlapci se každou chvíli hlásili o slovo a směle pronášeli své názory a připomínky. A všichni ostatní, Zdeňka nevyjímaje, o nich uvažovali a debatovali. Nebyl zde rozdíl mezi mladšími a staršími, nikdo nebyl povýšený ani ponížený.

A vedoucí Zdeněk řídil rozpravu klidně a věcně, nechával chlapce hovořit, dotazoval se na názory ostatních, při některých otázkách dával hlasovat nebo žádal předsedu oddílové rady, aby otázku přednesl na příští schůzce rady. Byl jakoby jedním z nich.

Posléze rozprava skončila zjištěním, že nejlépe si ve hře vedla Žlutá družina, po ní Modrá a nejméně bodů získala Zelená.

"A teď jak to bylo s Jindrou a těmi Stepními vlky?" zeptal se Zdeněk a podíval se na tu stranu stolu, kde seděla Modrá družina.

Jindra znovu vyličil celý příběh. Všichni chlapci potom zatleskali a přátelsky se na Standu a Lojzka usmívali. Oba se při vyprávění dozvěděli, že hoši z oddílu nazývají Stepními vlky chlapce, kteří se potulují po ulicích, pasážích a kinech bez cíle, bez zájmu o něco lepšího, vyššího a užitečnějšího.

"I ti rváci tam v Jílské ulici byli takovými Stepními vlky, jak my říkáme!" usmál se nakonec trochu nevesele Zdeněk.

"Úmyslně s někým začít hádku, aby byla záminka k násilí, uhodit někoho surově do tváře, jako se to stalo Jindrovi, toho je schopen jen hoch, který roste jako dříví v lese a neví, co je čest a právo!"

Po jeho slovech bylo několik vteřin ticho, a Standa si právě v té chvíli povšiml, že ani jedna ze židliček, které se mu tak líbily, není prázdná. Všechny byly obsazené.

A Běda, vedoucí Modré družiny, vstal a řekl: "Navrhuji, abychom Standovi a Lojzkovi nabídli členství v našem oddílu!"

V Modré družině jsou dvě židle volné. Jedna po Honzíkovi, druhá po Karlovi. Víte, že Karlík odjel na keramickou průmyslovku do Bechyně. K pravidelné oddílové činnosti se už nemůže vrátit. A proč odešel Honzík, to všichni víte!"

Odpověď byl souhlasný šum. Zdeněk se obrátil k Standovi a Lojzkovi: "Musíme vám to, chlapci, trochu vysvětlit. Náš oddíl má třicet chlapců. Tři družiny po desíti členech. Víc by se jich do naší klubovny ani nevešlo. Snad jste si všimli, že zde máme pro své členy jen třicet židliček. Dvě se uprázdnilo odchodem dvou chlapců. Jsou to ty, na kterých právě sedíte. Nabízíme vám je k trvalému obsazení! Chcete se stát členy našeho oddílu a našimi kamarády?"

Už prve, při Bědových slovech začalo Standovi tlouci srdce jako zvon. A když teď měl odpovědět na Zdeňkovu přímou otázku, byl rozrušený jako snad ještě nikdy! Hned od toho setkání v Jílské ulici měli s Lojzíkem pocit, že se dostávají k něčemu, po čem tak dlouho toužili a co marně hledali. Ten pocit sílil každou další minutou, každým slovem i výjevem až do této rozhodující slavnostní chvíle. Tady je konečně příležitost něco prožít! Musí ji uchopit oběma rukama!

Povstali a Standa trochu rozechvěle řekl: "Rádi vaši nabídku přijímáme. Něco takového jsme dávno hledali!"

A Lojzek se šibalským úsměvem dodal: "Snad se na těch židlích udržíme!"

Olda se začal první vesele smát a po něm se přátelsky zasmáli i ostatní chlapci oddílu. Klubovnou se hromově rozlehl jejich potlesk.

## Poklad černého delfína

### 5. Kouzlo a taje bodování

Ríjnová neděle, ve které se Standa a Lojzek tak podivuhodným způsobem seznámili s hochy radlické jednoty a stali se členy jejich turistického oddílu, byla mezníkem v jejich dosavadním životě, klidném a nudném, bez jakýchkoli vzrušujících událostí.

Ještě ten večer, kdy byli v klubovně poprvé, se Standa s Lojzkem začali seznamovat s prvními zajímavostmi oddílu.

Nebyla

16

17

to jen hra sama, o které se po návratu ze Starého Města do klubovny tolik hovořilo, byly to i jiné věci.

"Kdo udělá pamětní lístečky na dnešní neděli?" ptal se třeba Vlastík ze Žluté družiny – a hned vášnivě dodal: "Já bych je udělal, Zdeňku, já je udělám, ano? Nemám ještě Desítku!"

"Co to jsou pamětní lístečky? A ta Desítka?" obrátil se tehdy Standa k Julkovi sedícímu vedle něho.

"Podívej se!" řekl Julek a zalovil v aktovce na židli za sebou. Vyndal sešit v tvrdých deskách. Byly v něm různé

zápisy, všelijaká různobarevná linkování a rámování, a na dvou protilehlých stranách byly přilepeny jako na šachovnici malé pestře pomalované papírky, vysoké asi 6 a široké 3 centimetry, v předem nalinkovaných okénkách. Většina okének byla ještě prázdná, jen první řada byla polepená.

"To jsou pamětní lístečky! Na každém nedělním podniku se někdo přihlásí, jako teď právě Vlastík," vykládal Julek, "a vyrobí na paměť společně strávené neděle třiatřicet takovýchhle lístečků. Třicet pro nás do družin, dva pro Zdeňka a jeho zástupce Jendu a jeden pro oddílovou kroniku. Na lístečku je vždy ve zkratce nakresleno něco, co bylo pro podnik nějak význačné, pak je tam vepsán jeho název, dnes to bude například hra vyzvě-dači, a také jeho číslo a datum. Podniky číslujeme od začátku oddílového roku, to je od prvního září. No, a každý si pak lístek nalepí do pracovního sešitu. Ten máme také všichni!"

"A ta Desítka? Co znamená? Proč chce Vlastík malovat ty pamětní lístečky kvůli nějaké Desítce?" zeptal se Standa.

"To ti vysvětlím až na družinové schůzce," zašeptal Julek, protože se na ně přes stůl káravě dívala celá Žlutá družina, aby svým tlumeným hovorem nerušili společné jednání.

Modrá družina měla svou samostatnou schůzku vždy ve středu od pěti hodin odpoledne. Standa s Lojzkem se jí nemohli dočkat a vyjeli z vinohradu už ve čtyři, aby nepřišli pozdě.

Do klubovny dnes šli od konečné osmnáctky sami a ještě za světla. Běda tam už byl.

"To je dobře, že jste přišli včas!" řekl jim. "U nás v oddílu bodujeme všechno, od přesné docházky na schůzku nebo na výpravu až po umístění v různých hrách a závodech. Také bodujeme žákovské knížky – doufám, že nemáte moc poznámek?"

Standa se jen klidně usmál. Ivan pak skočil ke stěně a sundal jednu z mnoha stejných desek. Byla z modřínového dřeva a v záhlaví nesla nápis Bodování. Na desce byl připevněn všelijak linkovaný list papíru.

"Bodování je hnací síla našeho oddílu!" řekl s úsměvem Běda k oběma nováčkům. "Začíná vždy od prvního dne v měsíci a trvá až do konce měsíce. Každý z nás má na bodovacím archu svou linku a do té se mu zapisují body. Na konci měsíce se sečtou! Ale sečtou se i součty bodů všech hochů družiny – a pak se pozná, jak se tužily všechny tři družiny a která z nich je v tom měsíci nejlepší."

"No a co byste dělali, kdyby v každé družině byl jiný počet členů?" zeptal se Lojzek. "To by se pak přece nedalo měřit! Družina s menším počtem chlapců – jako byla třeba Modrá před příchodem nás dvou – přece nikdy nemůže získat tolik bodů jako ta, kde je chlapců víc!"

"Nic by se nestalo!" zvolal horlivě Julek. "V každé družině by se celkový počet bodů dělil počtem členů družiny a získal by

### Poklad černého delfína

se průměr na jednoho chlapce. A tyto průměry by se pak mezi družinami srovnávaly, ty by rozhodovaly! Tak jsme to také udělali teď v září, když jste tu ještě vy dva nebyli a my jsme byli skutečně slabší!"

"A ta Desítka – to je také moc pěkná věc!" liboval si Svatík.

"Každý z nás může na bodování vydělat jednou měsíčně kromě bodů za docházku, za přesnost, za hry, za žakovskou knížku a jiné věci ještě deset bodů za různou práci pro oddíl.

Například umyješ v klubovně okna – a máš do té desítky dva body! vyrobíš pamětní lístečky na nedělní podnik, jsou za to tři body. Nařežeš dříví na topení a nanosíš je z dřevníku do klubovny – a máš další bod. Podívejte se tady!"

Vzal ze stěny jinou modřínovou desku s nápisem Desítka.

"Sem se ty práce každému z nás zapisují. A na konci měsíce se převedou do bodovacího archu."

"A co když někdo vykoná práce za víc než deset bodů? A proč se nesmí těch deset bodů překročit?" ptal se udiveně Lojzek. Ale ani na tyto otázky mu Svatík nezůstal dlužen odpověď.

"Body přes desítku se každému převádějí do příštího měsíce! Dříve si mohl každý z nás vydělat měsíčně za práci pro oddíl, kolik bodů chtěl. Některí ale kvůli tomu začali zanedbávat práci doma i ve škole, a tak oddílová rada nakonec odhlasovala, že

18

19

takto můžeme získat nejvýš deset bodů. Ale uvidíte sami, že je někdy dost těžké dosáhnout i jen těch desíti bodů!"

Ještě mnoho jiných věcí se Standa s Lojzkem na schůzce dozvěděli. O tříměsíční přijímací zkoušce, kterou oba podstoupí, o pracovním sešitu, o odznaku Mladého turisty.

Vyslechli všelijaké historky ze života oddílu a družiny.

Zahráli si Na cínkačku a Nepozorného zpěváka. Málokdy se nasmáli jako při těchto hrách.

Když schůzka skončila, odjížděli domů plni vzrušení, radosti a uspokojení.

6. Klubovní sobota

Po první družinové schůzce byli Standa a Lojzek do všeho v oddílu ještě žhavější a nemohli se dočkat soboty, až pojedou do klubovny na schůzku celého oddílu. Těmto celooddílovým schůzkám se říkalo Klubovní soboty.

Standa už v neděli večer vyprávěl rodičům všechno o tom, jak se s Lojzkem zastali před několika rváči Jindry a jak se tím seznámili s turistickým oddílem z Radlic. Maminka i tatínek souhlasili, aby se stal Standa členem oddílu, jen se lekali té dálky a výdajů za jízdenky na tramvaj.

Ale Standa prohlásil: "Nebudu od vás chtít ani korunu, uvidíte! vydělám si sběrem lahví a papíru, prolezu teď všechny dvory a pudy po celých vinohradech! vydělám si i na tornu a na všechno, co budu v oddílu potřebovat!"

Lojzek byl v méně příznivé situaci. Jeho otec byl doktor práv, ale z dřívějšího zaměstnání ho pro jeho smýšlení propustili a nyní pracoval jako pomocný stavební dělník. Vydělal si o mnoho méně peněz než dřív, práce se mu nelíbila, velmi ho namáhala, a tak byl rozzlobený na celý svět.

Lojzek proto doma dlouho tajil, co minulou neděli se Standou prožili a kam se dostali. Ještě ve středu, když odcházel na první družinovou schůzku do Radlic, se nemusel zpovídat, kam jde. Otec byl na stavbě, a také maminka byla v zaměstnání, prodávala v pekařství na Francouzské třídě.

Ale dnes, v sobotu odpoledne, to bylo horší. Otec i maminka byli doma a Lojzek musel s pravdou ven.

20

Když se ve čtyři hodiny sešel na stanici dvacítky nad vršovickým kopcem se Standou k odjezdu do klubovny, měl uplakané oči.

"Tak bych byl málem nepřišel, Stando," řekl trpce. "U nás bylo peklo! Táta říkal, že na výlety můžu chodit s kamarády sám a nepotřebuju k tomu žádný oddíl, že je v tom beztak zase jen

### Poklad černého delfína

samá politika a hrom aby prý do všeho praštil. Pak šel spát – no a já jsem vlastně utekl. Co bude doma, až přijdu, to nevím!"

Dvacítka se vynořila zpod příkrého vršovického svahu a oba hoši nastoupili posledními dveřmi vlečňáku, jak bylo zvykem všech chlapců z oddílu. U Jiráskova mostu přesednou na osmnáctku a tou pak pocestují až na konečnou stanici do Radlic, do té tiché končiny Prahy, o které až do minulé neděle neměli ani potuchy.

Lojzek ukázal průvodčímu legitimaci. Standa si koupil jízdenku. Když ji chtěl přeložit a dát do kapsy, vyhrkl Lojzek tlumeně: "Pozor! Nepřehýbat! Víš přece, že se v oddílu hraje s nepřeloženými jízdenkami nějaká hra!" "Já vím. Ale zapomněl jsem," řekl Standa. "To bude ještě trvat, než si na všechno zvykneme!" Schoval jízdenku pečlivě do notýsku, rovnou a nepomačkanou.

V klubovně už bylo plno chlapců – a Zdeněk s Jendou byli u svých stolků přímo obleženi. U kamen řezali Bořek s Jendou ze Zelené družiny uschlé větve na malá polínka. Bořek byl kyticí-kář, přírodopisec, a doma měl plno truhlíků s květinami. Teď zrovna vykládal Čendovi, že větve jsou z třešňového stromu.

V koutě u stolku hráli Slávek a Martin ze Žluté a Jůlek z Modré družiny jakousi stolní hru, které se v oddílu říkalo Pamětná. Po stole měli rozloženo množství malých leštěných destiček ze dřeva, s různobarevnými jednoduchými kresbami. Chvillemi se odtud ozývaly výkřiky vzrušení i výbuchy smíchu. Nejhluchěji si počínal Martin, velmi vznětlivý a stále rozdurděný chlapec v brejličkách. Chlapci mu někdy říkali Sud prachu, protože se každou chvíli rozčertil i pro maličkost. U hlavního stolu uprostřed klubovny sedělo nejvíc hochů a každý se něčím zaměstnával. Vyměňovali si pamětní lístečky, Vlastík rozdával svoje z minulé neděle, Olda, Kamil a Ruda se smáli legračním Pětovým kresbám v oddílové kronice.

Standa a Lojzek už ze středeční družinové schůzky věděli, že

21

si všichni chlapci v oddílu podávají ruku, když se sejdou nebo rozcházejí. A tak hned u dveří začali podávat ruku všem, kteří stáli nejbliž. Nemuseli ani všechny obcházet, neboť mnozí přicházeli k nim a sami jim podávali ruce. Oba hoši byli tímto pěkným kamarádkým zvykem přímo nadšeni.

"A lístek! Lístek z tramvaje! Máte?" vybafl na ně Jůlek z jejich družiny. Standa s Lojkem na sebe pohlédli a Standa řekl: "Já mám! Lojzek ne, ten jezdí na legitimaci!" vytáhl z kapsy notýsek s jízdenkou.

Jůlek se jí zmocnil, hodil pohledem na jednu z vývěsek na modřínové desce a vykřikl: "Lidičky, Standa přebíl asi o šest tisíc nejvyšší číslo v jízdenkové hře – má jízdenku číslo 992 454 – dostáváš stando svůj první rublon! Až jich budeš mít deset, koupíš si jednu oddílovou nálepku do sbírky. všechno vám ještě vysvětlím!"

Hnal se s jízdenkou k dělené vývěsce, kde nahoře nad seznamy jmen hochů a čísel jízdenek byly připíchnuty dva štůčky jízdenek, na levé polovině s čísly nízkými, na pravé s vysokými. Jůlek připíchl Standovu jízdenku napravo.

"Tak abyste tomu rozuměli," řekl, "smyslem hry je přinést jízdenku buď s číslem co možná nejnižším, nebo zase naopak s nejvyšším. Kdo přinese jízdenku, která má číslo větší nebo nižší než ty, které jsou na vývěsce už z dřívějška, připíchne ji na ni a za odměnu dostane jeden rublon. Víte, to jsou takové naše oddílové peníze. Jízdenka však nesmí být pomuchlaná ani přeložená. To proto, abychom zabránili lovení jízdenek v odpadkových koších na stanicích."

Jůlek skončil výklad a Standa si šel ke Zdeňkovi pro rublon. Byl to malý čtvereček zeleného kartónu a na něm byla červenou tužkou napsaná jednička.

"Takových věcí se u nás ještě dozvíte," slibně máchl rukou na Standu a Lojzka Ota ze Zelené družiny. A oba chlapci se jen

## Poklad černého delfína

divili, kde všechny ty nápady oddíl bere. Ale zatím nebyl čas na úvahy ani na vyptávání. Ozval se hvizd Zdeněkovi píšťalky, ruch se během několika vteřin utišil a Zdeněk zahájil schůzku. Na programu byly spousty různých drobných záležitostí.

Žlutá družina zapomněla podepsat Dodatky z poslední družiny-novky. Kamil a Ruda ze Zelené družiny mají nejlepší výsledky v soutěži ve čtení mapy. Modrá družina má už skoro

22

Desítku. Nováčkům Standovi a Lojzkovi se budou udělovat body až od příštího měsíce, teď už by začínali s velkou ztrátou, když v oddílu nebyli od začátku října. Karel psal z internátu v Bechyni, oddíl mu tam moc schází. Kdo vypracuje žebříček bodování? Ve Žluté družině se mění telefonní štafeta. Jak pokračuje soutěž o odznak Mladý turista?

Někdy převzal řeč předseda oddílové rady Břetík, který je též vedoucím Žluté družiny, a z notýsku přečetl důležitá sdělení. I ostatní chlapci se občas hlásili o slovo. Vláda z Modré družiny konečně vyjednal nahoře nad Radlicemi řepnou brigádu. Ivan přitom pošeptal Standovi, že Vláda je vyhlášený odkládá, všude chodí pozdě, nikdy si neumí vyměřit čas – ale vždycky to pak umluví. Celá družina se na něj zlobí, ale když ho vidí zkroušeného, nedokáže mu říct tvrdé slovo. I jeho otec je prý takový!

Vlastík ze Žluté družiny oznámil, že ve známkování minulé neděle byly samé jedničky. Svatík se přitom nahnul ke Standovi a Lojzkovi a vysvětlil jim, že na konci každého nedělního podniku napíše všichni chlapci na malé útržky papíru, jak se jim podnik líbil. Když byl velmi pěkný, mimořádně zajímavý, napíše jedničku. Byl-li jen dobrý, napíše dvojku. Kdo byl s podnikem nespokojen a komu se program ani trochu nelíbil, napíše trojku! Vlastík pak papírky od chlapců vybere, sečte známky a vydělí počtem papírků na tři desetinná čísla. Tím vypočte průměr úspěšnosti podniku. A celému tomu počínání se v oddíle říká známkování. Trojka se od začátku září ještě nevyskytla, ale v červnu, ještě před táborem, padly za jednu neděli čtyři. Oddíl tehdy jel na Berounku. Všude byla vzrostlá užitková tráva, do které se nesmělo, nikde nebylo kousek místa na hry, chlapci museli pořád jen jít a jít – a nakonec ještě začalo pršet!

Standa s Lojzkem poslouchali jedním uchem Svatíka, druhým oddílovou rozpravu. Ta už ale pomalu končila a na řadu přišlo několik veselých her.

"A co podnikneme zítra?" zeptal se potom Zdeněk, když měla schůzka končit. "Kam půjdeme?"

"Do Zaječí rokle!" volali někteří chlapci.

"Na Pískové skály! Tam je vždycky sucho!"

"Do Ještěřích jam! Už jsme tam skoro rok nebyli!"

"A co Koniklecová louka? Třeba bude hezky!"

"Milíčov! Já jsem pro Milíčov, i když se už nemůžeme koupat!"

23

Hoši se předstihovali v návrzích. Standa s Lojzkem jen dychtivě přihlíželi jejich nadšení – a Standa přitom trochu smutně uvažoval, kam asi zítra půjdou chlapci z jeho třídy. Nikam! Rozprchnou se do pražských ulic a biografů. To bude jejich neděle!

Zdeněk utišil změt hlasů hvizdem píšťalky a řekl: "Dám vám, chlapci, lepší návrh! Počasí je nevalné, brzo se už také stmívá. Pojďme do Červených skal! Se soumrakem se pak vrátíme do klubovny a promítáme si táborový film."

Ozvala se bouře nadšení.

"Vážně, táborový film?" volal vráta, vedoucí Zelené družiny.

"To už je film z tábora vyvolaný?"

"Jestli v něm bude, jak jsem sebou plácnul u vody do toho bláta, tak přeruším promítání!" vyhrožoval se smíchem Olda z Modré.

Bylo zřejmé, že chlapci táborový film ještě neviděli a že je

## Poklad černého delfína

to Zdeňkovo překvapení. Také se podle toho lišácky tvářil. "Tak zítra v půl třetí – a ve tři čtvrtě na tři odcházíme!" zakončil pak schůzku.

7. v pohoň Červených skal

Neděle byla nezvykle příznivá. Zlatavé podzimní slunce svítilo už od rána a dokonce i trochu hrálo. Vzduch byl vlhý a voněl podzimem.

Standa s Lojzkem jeli už počtvrté na konečnou stanici osmnáctky. Standa sice utrácel dost peněz za tramvaj, ale nelitoval jich. "Kdybych šel v neděli do kina, tak to utratím za dvě hodiny," řekl Lojzkovi, když ve vinohradské dvacítce přijal od průvodčího jízdenku. Podíval se přitom znalecky na její číslo a dodal trochu zklamaně:

"Tak dneska nepřebiju nic – nebude žádný rublon!" Jeho jízdenka měla číslo 447 865. Taková se nehodila k soutěži ani o nejvyšší ani o nejnižší číslo. V obou případech byla už dávno přebita čísly lepšími.

V tramvaji jelo s oběma hochy mnoho pěkně ustrojených chlapců a děvčat. Ti všichni vystoupili na Tylově náměstí. Standa s Lojzkem na sebe pohlédli. Oba věděli, kam všichni míří.

24

Zde je přece známá vinohradská křižovatka tramvají, tady se přesedá k hlavnímu cíli – k Václavskému náměstí a přilehlým třídám, kde je snad dvacet či kolik biografů, pasáže, cukrárny! A tady někde skončí neděle všech těch lidiček – zatímco venku za městem bude tak krásně a oba chlapci tam se svým oddílem prožijí jistě něco úžasného a vzrušujícího! Už jen pouhá přítomnost v tomto chlapeckém sdružení byla něčím novým a báječným.

"Jak jsi to provedl doma?" zeptal se starostlivě Standa. "A co bylo včera večer?"

"Dopadlo to dost dobře!" ledabyly máchl rukou Lojzek. "Dneska je neděle – a to se doma nikdy neptají, kam jdu!" To už tramvaj duněla Ječnou ulicí dolů, skoro prázdná, na její další cestě nejsou kina, neprojíždí vnitřní Prahou. U Jiráskova mostu přestoupili na osmnáctku a usadili se v zadní polovině vlečáku. Když jeli včera z oddílové schůzky, byla tato část vlečáku zcela zaplněna chlapci. Do předního vozu nešel nikdo. Na hlavní smíchovské křižovatce u Anděla, kde se křížuje a setkává osm tratí, přistoupili Ivan z Modré, Aida ze Zelené a Přemík, Gusta a Vojta ze Žluté družiny. A samozřejmě – všichni se hned hrnuli do zadní části vlečáku. "A číslo! Číslo!" vybafl najednou na Standu a Lojzka Aida. "Jaké číslo?" nechápavě opáčil Standa. "Jízdenky?" chtěl vytáhnout z notýsku lístek, ale Aida vrtěl hlavou:

"Ne, vozu! Vlečáku! Víte, my si tak vzájemně zkoušíme všímavost. Každý si máme jen tak mimochodem všimnout čísla vozu, ve kterém jedeme."

Standa mrkl okem ke stropu, kde nad čelním plošinovým oknem byl štítek s číslem vozu 1 316.

"No to by uměl každý," smál se Aida. "To jste měli znát napřed – a ne když se vás zeptám a vy se honem podíváte!"

"Kolik takových hříček a chytaček a zvyků máte ještě pro nás v oddílu připravených?" smál se Lojzek. A Standa si v duchu přál, aby jich bylo hodně!

Na konečné stanici osmnáctky už byl houf chlapců všech tří družin, i Zdeňkův zástupce Jenda. Každý nově příchozí byl s jásotem vítán, ale družiny nadto radostně zaznamenávaly příchod každého svého člena. Neboť za každého, kdo přišel včas, dostávaly do měsíčního bodování osm bodů. Opozdil-li se někdo 0 víc než pět minut, strhávaly se mu dva body.

25

A proto chlapci ze všech družin – a nejvíc jejich vedoucí – ždímalí v rukou přesně nařízené hodinky, a čím víc se blížila doba srazu, půl třetí, tím toužebněji vyhlíželi každou nově přijíždějící osmnáctku.

Modré družině chyběl, jako prý obvykle, vláda. Přijel až těsně před půl třetí a Běda se všemi hochy z Modré si

## Poklad černého delfína

oddychli. V téže tramvaji dojel také Zdeněk – a ve 14,35 se celý oddíl vydal na cestu do kopce za železniční trať, chlapci kráčeli po větších i menších skupinkách, bez ohledu na družinovou příslušnost. Žertovali, hovořili spolu o oddílových i družinových věcech a kolem nich se ustavičně prohánělo několik rozesmátých neposedů.

Na loučce mezi řídkými borovicemi a skalní stěnou spadající skoro kolmo dolů do hlubin se celá výprava zastavila.

Běda ukázal Standovi a Lojzkovi údolí a řekl: "Tam začínají naše Červené skály. Nejsou vlastně ani moc červené, jsou spíše žluté a bílé, ale viděli jsme je často při západu slunce ozářené do červena, a proto jsme je tak pojmenovali!"

Zdeněk pak zapískal nástup a nastala chvíle napjaté pozornosti, dokud Zdeněk neřekl:

"Připravte si tužky a papíry! Jenda vám připravil soutěž."

A Jenda začal sypat otázky: "Jaké číslo měl milník u přejezdu dráhy? – Co bylo napsáno na tabulce u studánky? – Na jakou světovou stranu od radlických stodol jsme šli? – Jak dlouho nám trvala cesta od přejezdu dráhy sem?"

Celkem deset takových otázek bylo, ale Standa ani Lojzek nevěděli skoro nic – a odevzdali svůj papír s odpověďmi prázdný. Zato ostatní hoši se tužili znamenitě, protože byli z předchozích výprav na podobné soutěže zvyklí a všímali si snad všeho.

"A teď hurá na Skalní hřištětko!" zvolal Zdeněk a dal se do běhu. Celý oddíl se rozběhl za ním, jenom Jenda šel pomalu a v chůzi si srovnával papíry s odpověďmi.

Po náhorní loučce seběhli chlapci za Zdeňkem do zalesněné rokliny a malý Přemík ze Žluté družiny, který se vždy tvářil velmi dospěle, při běhu vykřikl na Standu: "Tomuhle místu říkáme Lesní dolík. Tady jsme už hráli hrozně moc her! Každé naše tábořiště máme nějak pojmenované!"

Nezastavili se ani po vyběhnutí z Lesního dolíku na druhé straně. Otevřel se jim dlouhý spadající úhor a chlapci po něm běželi dál až ke změti roklí a vysokých skalních stěn.

26

"Tady to vypadá jako v Kolorádu!" vykřikl obdivně Lojzek.

Ale ještě víc byli oba chlapci překvapeni, když se po úzkých cestičkách nad srázy do velkých roklí a ohromných jam ocitli na menším prostranství, obklopeném stržemi i vysokými skalami.

"Tak jsme tady!" řekl jim Jindra. "Tohle je naše Skalní hřištětko!"

A zde pak začala hra, jakou Lojzek ani Standa nikdy nehráli. Zdeněk s Jendou rozložili po celém prostranství pětáctyřicet kartiček. Na každé bylo něco napsáno, ale nikdo nevěděl co, protože kartičky byly položené písmem k zemi.

Na vyvýšeném místě opodál Zdeněk zapískal nástup, jako vždy v Morseově značce "N", a vysvětlil hru:

"Žlutá družina bude toto území bránit. Na kartičkách, které jsme zde dole s Jendou rozložili, je zpráva, sestávající ze čtyřiceti pěti slov. Co karta, to jedno slovo. U každého slova je číslo. To značí pořadí slova ve zprávě.

Modrá a Zelená družina tvoří útok. Snaží se proniknout obranou území, obrátit co nejvíce kartiček a přečíst slova a čísla na nich. Po přečtení vyběhnou útočníci se zapamatovanými slovy a čísly za hranice území. Ty jsou za tím hlubokým kaňonem, který odtud všichni vidíte. Tam už za nimi obrana nemůže. A odtamtud odsignalizují slovo a číslo semaforem nebo morseovkou až tam nahoru na vrcholek skály, kde budou dva chlapci z útoku signalizování přijímat a sestavovat z něj zprávu a třeba i domýšlet některá chybějící slova.

Když je útočník při obracení a čtení karty dopaden, musí do zajetí. Zajatecký tábor je zde na tomto místě, co právě stojíme. Hraje se na tři zajaté. To znamená, že první zajatý začne znovu hrát, když po něm přijdou do zajetí další tři hráči."

"A kdy hra končí? A která strana vyhraje?" zeptal se Dušan.

"To všechno je napsáno ve zprávě," usmál se Zdeněk a mávl

### Poklad černého delfína

rukou k rozhozeným kartičkám na opuštěném prostranství. Útok si ale bude muset pospíšet, chce-li vyhrát!"

"My s Lojkem ještě neumíme signalizovat!" přiznal zkroušeně Standa.

"Nevadí!" vykřikl Běda, vedoucí Modré družiny. "Když se vám podaří nějaké slovo přečíst, řeknete je někomu z nás a ten za vás slovo odvysílá!"

Žádné další dotazy a námitky nebyly a Zdeněk zavelel rozchod. Hoši z útoku se rozprchli daleko za hranice území, a když

27

žlutá družina zakřičela, že už má obranu rozdělenou, hra začala.

První nesmělé pokusy jednotlivých útočníků dostat se k některé kartičce ztroskotávaly na bdělosti obrany. Jiřík ze Zelené, nejrychlejší běžec oddílu, už jednu právě obracel, když jej Radek dopadl a poslal do zajetí. I Standa a Lojzek se v něm brzo ocitli, neboť ve snaze dobře se ve hře uplatnit byli příliš odvážní. Také jim dosud chyběla zkušenost a obezřetnost. Ale hoši na ně volali "Výborně" a bylo vidět, že jsou s jejich odvahou spokojeni.

Někteří chlapci si smlouvali různé kombinované akce ve dvou nebo i více hráčích.

Konečně útok zaznamenal první úspěch: Z rokle pod prostranstvím po téměř kolmé skalní stěně se vyšplhal kytičkář Bořek ze Zelené družiny, vběhl do hřiště mezi kartičky, ale obránce Gusta už sem letí – a z vedlejšího stanoviště se řítí na pomoc ještě Slávek. Bořka dopadli takřka společně, ač jim dlouho kličkoval mezi kartami.

Ale celý Bořkův vpád byla jen léčka. Zatím co se obránci Gusta a Slávek honili za ním, několik vteřin po jeho vpádu na hřiště se na téže místě vynořil z rokle Dušan, využil zmatku – a než sem přiběhl obránce Zbynda, měl dvě kartičky přečtené!

Standa všechno pozoroval opodál a nádherným Dušanovým únikem byl nadšen. S úžasem potom pozoroval i signalizaci přečtených slov – prvních Dušanových a později i dalších – nahoru na skálu. Chlapci odesílali slova prostorem různě zvedanými pažemi jako námořníci na lodích. Morseovku Standa trochu uměl, ale o této lodní abecedě neměl ani potuchy. Byl to "semafor". Hra byla plná dobrodružných vzrušených situací. Sestupy do roklí, úniky obráncům, kombinování, jak obránce odvést – a zase běh co síly stačily, jako by šlo o život.

Po jedné chvíli napětí si Standa uvědomil, že vlastně s Lojzkem ve hře prožívají to, co dávno hledali a o čem čítávali jen v dobrodružných knížkách. Nejenže se s oddílem pohybují v neznámém kraji, ale naskýtají se jim zdě chvíle vrcholného napětí jako ve čtených příbězích. A nevadí, že zde nejde o život jako v knížkách!

Hra skončila vítězstvím útoku, jehož chlapci rozluštili i domy-

28

29

slali zprávu. Byla v ní výzva, aby útočníci do hodiny od začátku hry sepsali alespoň pět známých přísloví, která se týkají pilnosti i práce.

Přijímací stanice útoku na svém stanovišti nahoře ve skalách I – byli to Jůlek z Modré družiny a Vráta, vedoucí Zelené – seslávala výzvu z odsignalizovaných slov, kterých došlo nahoru asi i 35 (chybějící si domyslela), a zakřičela ze skály dolů:

"Bez práce nejsou koláče! Ranní ptáče dál doskáče! Mladí le-jáci, staří žebráci! Komu se nelení, tomu se zelení! Práce šlechtí j člověka!"

Chlapci se zezdola s překvapením zahleděli nahoru na skalní štít, odkud Jůlek a Vráta přísloví společně volali. Dole totiž ani obrana ani útok vlastně nevěděly, jakou výzvu zpráva na kartičkách obsahovala – a teprve teď to všichni z volání přijímací stanice pochopili.

### Poklad černého delfína

Slunce zapadlo. Tady dole mezi skalními útesy a pahrbky byli už hluboký stín, ale nebe hořelo nACHEM a skalní štít, na němž I vráta s Julkem ještě před chvílí skládali zprávu, byl nyní celý červený a ostře se odrážel od oranžové oblohy.

"Tak je to tady skoro pokaždé," řekl Standovi Péťa. "A teď vidíte sami, proč tomu tady říkáme Červené skály!"

Do města se chlapci vraceli za šera. Když vyšli na širokou ná-i horní rovinu a nechali Červené skály za sebou, zastavili se ještě! všichni a dívali se na dohasínající požár nebes. Malé borové le-l siky na temenech i úbočích skal se nořily do fialových oparů a pastelové barvy oblaků temněly.

"A teď rychle do klubovny!" pobídl Jenda ostatní. "Nemohu se dočkat filmu z tábora!"

Po celou cestu si chlapci vyprávěli o táboře a připomínali si spousty veselých příhod. všechvšudy – už aby tady zase byl!j

8. Oddílové nálepky a jiné zajímavosti

Podzimní dny mýjely. V parku u vinohradské vodárny, v jehož blízkosti Standa bydlel, bylo pod stromy, na cestách i v jízdni dráze nastláno barevné listí a při každém závanu větru se tiše a smutně snášelo z větví stromů k zemi další a další. Malí chlapci zde sbírali plody javorů a vyhazovali je do vzdu-j

chu. Nažky se v letu vrtulovitě točily a chlapci křičeli:

"Helikoptéra letí!"

V Lužické ulici byla skupinka menších chlapců a děvčat, kteří si javorové nažky očíslovali inkoustovou tužkou a vypouštěli je do větru z balkónu ve čtvrtém poschodí. Vítr zanesl některé nažky nad střechy domů a více je nenašli, jiné dopadly dolů do ulice, kde je pak sbírali a podle čísel zjišťovali, která "helikoptéra" byla navždy ztracena "v boji s nepřítelem".

Vzduch byl naplněn nasládlou vůní spadaného listí a ještě čímsi, co není ve vzduchu nikdy jindy než právě na podzim. A bylo té vůně plno nejen v parku u vodárny, ale i všude jinde a zejména v přilehlých ulicích, kde barevné listí ševerlivě putovalo po asfaltové jízdni dráze a po chodnicích.

A každým tím podzimním dnem Standa a Lojzek hlouběji pronikali do vnitřního života oddílu a je samé stále víc a víc prostupoval jeho duch.

Lépe se učili, protože za dobré známky se v oddílu dávaly body a ty družina tolik potřebuje! Standa neměl v žákovské knížce žádné poznámky, zato v Lojzkově knížce dřív každou chvíli nějaká strašila. To teď přestalo! Co by řekla družina? A nebyly by rublony a nálepky!

Dřív oba chlapci sbírali, jako snad každý hoch, známky nebo štítky ze zápalek. Teď ale tyto sbírky ustoupily jiné, nové sbírce – oddílových nálepek.

Byly to pestře kolorované lístky, asi 13 centimetrů vysoké a 6 centimetrů široké, s pěknými kresbami a texty. Zdeněk, Jenda a Péťa je kreslili a pak rozmnožovali na kopírovacím stroji v kanceláři jednoty. Barvili je potom chlapci v oddílu podle přesných vzorů, za body do Desítky.

Prozatím bylo vydáno asi sedmdesát druhů těchto nálepek, každý měl své číslo. A všechny nálepky znázorňovaly něco oddílového, k něčemu vybízely, něco připomínaly.

Tak například nálepka číslo 65 byla plná různobarevných kvítků a měla nápis: "Ochráňme květiny! Nešlapme po nich a zbytečně je netrhejme!" Jiné připomínaly prožité prázdninové tábory, jednotlivá nedělní tábořiště oddílu v okolí Prahy, oblíbené oddílové písničky, různé zvyklosti a pravidla oddílu, jedna oslavovala vítězství Zelené družiny v bodování za minulý rok, další měla být výstrahou před pitím vody na třešně.

Nálepku bylo možné získat u Zdenkova zástupce Jendy vý-

30

31

měnou za deset rublonů. Tyto oddílové poukázky hoši dostávali kromě bodů – za různé mimořádné výkony. Nebylo lehké je získat, a proto se málokomu podařilo rozšířit sbírku nálepek o víc než tři nebo čtyři měsíčně. Zato však ta radost, když nová

### Poklad černého delfína

nálepka za pracně nastrádaných deset rublonů putovala do alba, jež si každý chlapec vlastnoručně vyrobil. Skoro každý týden byl dán "do prodeje" nějaký nový druh a Zdeněk říkal, že nálepek bude nejméně sto druhů!

Ale nejen z nálepek – i z rozhovorů s ostatními hochy na schůzkách, nedělních výpravách nebo na klubovních sobotách se Standa a Lojzek dozvídali nové a nové věci o oddílu.

Teď právě podstupovali tříměsíční přijímací zkoušku, která měla asi třicet podmínek. Za nejlehčí pokládali tu, jež předepisovala, aby nováček měl po všechny tři měsíce alespoň osmdesátiprocentní docházku do oddílu.

"To je přece k smíchu!" řekl Lojzek, když zkoušku začali.

"Budeme mít stoprocentní docházku! Nevynecháme ani jednu schůzku a neděli, uvidíte!" Oba o tom byli pevně přesvědčeni. Proč by měli vynechávat?

Stejně jako ostatní chlapci si vyrobili album na nálepky a každý už jednu měli. Standa si vybral sedmadvacítku s kresbou stanového tábora na podsadách a Lojzek dostal nálepku číslo čtyřicet dva. Propagovala Soutěž tělesné obratnosti a byl na ní nakreslen hoch v trenýrkách skákající přes švihadlo.

Modrá družina byla se Standou a Lojzkem spokojena. Oba byli chápaví, veselí a dovedli se brzo spřátelit. Uměli rychle běhat, byli pružní a obratní, ovládali dobře míč – Lojzek s ním dokázal pravá kouzla, uměl s míčem prokličkovat mezi několika chlapci najednou.

"Takové chlapce potřebujeme!" uznale řekl na jedné družinové schůzce Svatík, sám rychlý a ohebný jako proutek.

"Hoši-bá-bovky, co se rozbíhají jako tank a nedokážou ani vylézt na strom, ti jsou pro družinu pravá pohroma! To se nejlíp pozná na jaře a v létě na výpravách, kde je plno různých závodů a her – a pak ovšem na táboře!"

Tábor! To slovo jako by elektrizovalo všechny chlapce. Hned se o něm všichni rozpovídali. O minulých i o budoucím.

"Viděli jste ty vodopády v našem táborovém filmu?" volal vzrušeně na Standu a Lojzka Běda. "Ty na táboře každou chvíli přelézáme – nebo se zase dostáváme při různých hrách přes ně-

32

kolik dravých říček – ty se ale dají zdolat jen s lanem napnutým přes vodu – to víte, kdo má strach, ten je ztracen!"

"A kde ten tábor vlastně je?" vydechl Standa.

"Na Slovensku! Na Zelené říčce! Pod Vysokými Tatrami!" chrlił nadšeně Julek.

"Už aby bylo jaro," zatoužil vážný Ivan, "pak to teprve všechno začne! Jaro a léto. A tábor!"

"My vám dáme prohlédnout družinovou kroniku," řekl potom Běda. "Tam se všechno dočtete! Právě jsme dopsali její první knihu. Je tam i o celém letošním táboře. Jindro, ty ji máš doma, viď? Přines ji v sobotu! Už jsi ji měl přinést, když jsme hráli vyzvědače!"

"Já vím, přinesu!" vydechl Jindra a trochu zčervenál.

Teprve později se Standa a Lojzek dozvěděli, proč.

#### 9. Tajemství tří

Na každé klubovní sobotě si Standa a Lojzek s obrovským zájmem prohlíželi staré i nové oddílové kroniky a litovali, že si je nemohou vypůjčit domů. Při častém přenášeni se tyto velké knihy totiž dost poškozovaly, a tak bylo nakonec rozhodnuto, že se domů půjčovat nebudou.

Proto teď na družinovce oba nováčci s jásotem přivítali Bědovu nabídku, aby si vypůjčili aspoň první knihu kroniky družinové. I když družinová kronika nebyla tak bohatě ilustrovaná jako velké kroniky oddílové, ani tak podrobně psaná, přece jen se z jejího prvního dílu oba něco o oddílu a hlavně o družině dočtou – a v duchu prožijí to, co ostatní prožili ve skutečnosti.

"To bude něco!" vykřikl Lojzek. "Zamlouvám si ji první! A jak dlouho ji smíme mít doma?"

"Ale tu přečtete do týdne!" řekl Běda.

Lojzek se najednou zastyděl, že chtěl mít sobecky kroniku Před

### Poklad černého delfína

Standou jako první, a dodal: "Anebo si ji půjč dřív ty, já až po tobě!"

"Přijdeš k nám a budeme si ji číst spolu!" navrhl Standa. »A Jindro, víš co? My si pro kroniku k tobě půjdeme ještě teď Po schůzce! Nebudeme čekat do soboty!"

Jindra přikývl.

33

Schůzka potom brzo skončila, družina společně uklidila klubovnu a hoši vyšli do tmavého večera.

"Čtete v kronice všechno!" nabádal Standu a Lojzka Běda, "i o schůzkách a výpravách – ale hlavně každý řádek o táboře! A kroniku nikomu nepůjčujte, je to naše družinová drahocennost, pro nás má nepředstavitelnou cenu!"

U konečné stanice tramvaje nastalo krátké loučení. Ivan,

vláďa, Běda a Julek nastoupili do čekající osmnáctky.

Samozřejmě do vlečňáku! Pěťá, Svatík a Olda byli Radličáci a odběhli do tmy směrem k Pechlárově ulici.

A Standa s Lojzkem a Jindrou vykročili z kopce dolů do

Radlické ulice, tiché a skoro liduprázdné.

"Ty tady někde bydlíš?" začal Standa.

"Dole za Laurovou ulicí!" zahuhlal Jindra.

"To máš do klubovny kousek! Co bychom dali za to, kdybychom bydleli tak blízko!" řekl Lojzek.

Jindra neodpověděl. Mlčky kráčel mezi Standou a Lojzkem – a

Standovi připadalo, že se s ním náhle něco stalo. Ještě v

klubovně byl plný hovoru a smíchu, zpíval písničku o

Čipewa-jích, o tolika oddílových věcech s nimi mluvil – a

najednou s ním není kloudná řeč!

A když došli až k hostinci u svaté Anny, zpomalil Jindra

chůzi a řekl stísněným hlasem: "Hoši, já vám musím něco říct!

Nechoďte teď se mnou pro tu kroniku, nemělo by to význam!"

"A proč?" vyhrkl zklamaně Standa. "Nám to přece nic neudělá, když si k tobě pro ni doskočíme!"

"To se ví!" přizvukoval Lojzek. "A teď, když jsme skoro v půli cesty –"

"Když – jak bych vám to řekl," váhal Jindra, "já kroniku

nemám! Nechtěl jsem to v klubovně před družinou říct – ale

zbytečně bych vás táhl až ke mně před dům, když ji doma

nemám!"

Vtom se prudce zastavil. Pod elektrickou lampou mu Standa s

Lojzkem pohlédli do tváře. Jindra vypadal zdrceně.

Standy se zmocnilo neblahé tušení. "A kde tedy kronika je? Kam jsi ji dal?"

Jindra však neodpovídal a jen se střídavě díval na oba

chlapce, jako by od nich očekával pomoc.

"Kdyby to družina věděla!" zanaříkal pak těžce.

"Ty jsi kroniku půjčil někomu cizímu a on ti ji už nevrátil,

vid?" páčil z něho Lojzek.

34

"Ne! To ne!" zavrtěl hlavou Jindra. "To by nebylo tak hrozně beznadějně, to bych aspoň věděl, kde je! Stalo se něco

horšího!"

"5A co? Tak nám to přece řekni!" naléhal Standa.

A Lojzek dodal povzbudivě: "Jsme tvoji kamarádi – jsme z jedné družiny – třeba si nějak poradíme!"

Pravděpodobně to byla právě tato slova, která konečně

Jindrovi rozvázala jazyk.

"Nikomu cizímu jsem ji nepůjčil," prohlásil pevně, "co si to myslíte! To bych nikdy neudělal! Ale měl jsem ji s sebou, když

jsem hráli vyzvědače, chtěl jsem ji tenkrát večer dát v

klubovně Bědovi, jak to bylo domluveno ..."

"No a proč jsi mu ji tedy nedal?" divil se Lojzek.

"Já ji měl při hře pod teplákovou bundou a vždycky, když jsem

získal od nějakého dopadeného hráče z cizího území výkupné,

takový malý ústřížek papíru, tak jsem si na ten ústřížek

napsal jeho jméno. A kroniku jsem při tom použil jako

podložku. V Jiřské ulici, na plácku u Vejvodovy uličky jsem

měl na hlídce chvíli klidu, a tak jsem si kroniku vytáhl zpod

### Poklad černého delfína

bundy, výkupné jsem vylovil z kapsy a na kronice jsem si je počítal a trídil na hromádky podle barev družin. Pak se přiblížili stepní vlci – pamatujete? Rychle jsem strčil výstřižky do kapsy a kroniku položil za sebe na římsu starého zazděného okna. Vlci se na mě sáпали, začal jsem utíkat – a na kroniku jsem zapomněl! Zůstala tam! Na tom okně!" Standa se zděsil: "A proč jsi se pro ni nevrátil, když jsme tu partu zahnali?"

"Ale já zapomněl, že jsem ji tam nechal!"

"No tak aspoň druhý den jsi tam měl běžet," volal vzrušeně Lojzek. "Člověče, třeba tam ještě byla! Na takovém zapadlém místě – kdo by si všiml, že tam leží nějaká kniha?"

"Já jsem tam letěl až třetí den," vzdychl Jindra. "Až ve středu Po družinovce. Ani na družinovce jsem si ještě neuvědomil, že jsem tam v neděli kroniku nechal! Teprve když se po ní hoši v klubovně ptali – Běda do ní chtěl vlepit ještě dvě fotografie tak se mi rozsvítilo! A myslel jsem, že mě leknutím raní mrtvice!"

Družině jsem ale nic neřekl, neprozradil jsem se, a jak byl ko-nec schůzky, upaloval jsem do Jilské ulice. Samozřejmě – kro-mika tam už nebyla – to víte – kdepak by vydržela nějaká

35

knížka tři dny na okně na ulici, i když je to v zákoutí, kam skoro! nikdo nechodí!"

Jindra skončil svou zповěď a jeho oči ulpívaly na obou chlapcích.

"Ale to přece musíme – nebo vlastně musíš – ohlásit družině!" řekl rozechvěle Standa.

"Nikdy!" zoufale vykřikl Jindra. "Já nevím, co udělám – ale v družině to nemůžu říct nikdy! Rozumíte? Nikdy!"

V jeho očích se náhle objevily slzy a Standa s Lojzkem si vzpomněli, že už ho jednou takhle viděli, když mu tehdy v té nešťastné Jilské ulici největší rváč Stepních vlků uštědřil políček.

Jindra si teď ustaraně přejížděl čelo a při tom vypadal ještě zdrceněji.

"Vy jste první, komu jsem to řekl," pravil po chvíli mlčení.

"První! A poslední! Ať se děje co děje, nesmíte to na mě prozradit! Řekl jsem vám to jen proto, abyste věděli, že nemá smysl jít pro kroniku ke mně!"

"Neboj se, neprozradíme nic," soucitně řekl Lojzek.

"Slavnostně ti to tady slibujeme, viď Stando, neprozradíme nic, jak jsi to řekl: ať se děje co děje!"

"Chvillemi na to vždycky zapomenou," pokračoval už trochu klidněji Jindra, "ale jak jsem sám, tak na to musím myslet skoro pořád. Teď už mě družina o kroniku dlouho neupomínala, tak byl pokoj, ale dnes se to znovu rozvířilo, když Běda řekl, abych vám ji půjčil!"

Za hovorů došli až k lávce přes smíchovské seřaďovací nádraží. Zůstali stát na stanici tramvaje, která zde zahýbá v pravém úhlu k vnitřní Praze.

"Nějak ti pomůžeme!" pravil pevně a nadějně Standa. "Zatím ještě nevím jak, ale něco vymyslíme! Nenecháme tě v bryndě!"

"Začneme po kronice pátrat!" řekl Lojzek. "Nemohla se přece ztratit ze světa. Někdo ji na tom okně v Jilské ulici našel a odnesl. To je jisté. Ale nemá pro něj cenu! Pro nikoho přece nemůže mít taková kronika cenu než pro nás, pro družinu!"

Jisté nám ji dá zpátky, když dokážeme, že kronika je naše!"

Zoufalý výraz z Jindrový tváře zvolna mizel. Už tím, že se někomu svěřil, se mu silně ulevilo. A když teď viděl Lojzkovu a Standovu ochotu pomoci mu, vzrůstala v něm naděje, že možná všechno nakonec dobře dopadne.

36

Potom se ale znovu podíval ztrápeně: "Co ale řekneme družině? Do soboty kroniku sotva najdeme a v sobotu se vás chlapci budou ptát, jestli jste si ji u mě vyzvedli a jak se vám líbí! Co na to řeknete?"

"Tak si trochu zalžeme," řekl Standa. "Nemá se to dělat, to je

### Poklad černého delfína

pravda, lhát se nesmí, ale my musíme získat čas! Řekneme, že kroniku čteme a že se nám moc líbí. A budeme to tak říkat a protahovat třeba čtrnáct dní, co na tom, a do té doby kroniku musíme objevit!"

Jindra se začal usmívat: "A já vám podle svého pracovního sešitu stručně napíšu, jaké výpravy jsou v kronice popsány a co se na nich přihodilo – a také o táboře vám toho hodně povím a napíšu pro zapamatování, kdyby se vás chlapci na něco z kroniky ptali!"

Z kopce od konečné stanice sem dořinčela tramvaj. Standa s Lojzkem stiskli Jindrovi ruku a nastoupili. Samozřejmě do vlečáku, do jeho zadní poloviny.

"A v sobotu se poradíme, jak dál!" vykřikl ještě povzbudivě Standa.

Jindra stál na chodníku docela nehybně, a chlapci ho tak viděli z tramvaje dlouho, až jim zmizel ve tmě.

10. Standa hledá na Starém Městě

Po příjezdu domů se Standa rozhodl, že hned zítra, ve čtvrtek, se půjde podívat na nešťastné místo v Jilské a že tam zahájí pátrání po zmizelé kronice. Škoda každého dne a každé hodiny!

Nejraději by tam samozřejmě šel s Lojzkem a Jindrou, ale Lojzek chodí do jiné školy, má jiný rozvrh a ve čtvrtek má celé odpoledne školu. A s Jindrou se nedomluvil.

Chuť a odvahu do celého tohoto podniku mu dost citelně vzal tatínek. "Vy jste ale nerozumní chlapci," řekl přísně, když mu Standa večer po návratu z družinovy všechno vypověděl.

"Nejlepší by bylo oznámit to vašemu vedoucímu Zdeňkovi a nechránit toho nepozorného chlapce. To víš, lež má krátké nohy, a v oddílu se nakonec na tebe i na Lojzka mohou dívat jako na lháře!"

Také maminka se zlobila, že chce Standa lhát. "To jste tomu

37

Jindrovi neměli slibovat," řekla. "A kde vůbec, prosím tě, chcete tu kroniku hledat? To je přece tak marné, jako hledat jehlu v kupce sena!"

Standa trochu zakolísal. Ale co může dělat, když to Jindrovi slíbili?

Druhý den jel Standa ze školy rovnou dolů do Prahy. Byl zde poprvé od toho památného a tak významného dne – a zmocnily se ho podivné pocity. Úmyslně kráčel stejnými místy, jako šli tenkrát s Lojzkem ... Ano, tady zaslechli ten křik, který byl signálem ke všemu novému, co pak vstoupilo do jejich života.

Prošel průchodem domu do Jilské ulice. Dnes byla ztichlá a klidná, zešedlá stmíváním. Stoupl si na místo, kde stáli s ještě neznámým Jindrou proti pěti Stepním vlkům. Po několika vteřinách se vydal směrem, odkud tehdy Jindra a za ním horda vlků přiběhli.

Z plácku za kostelem, kde ulice končila, se vydal k zazděnému oknu, i když věděl, že tam nemůže nic objevit.

Několik menších děvčat si poblíž hrálo s dřevěnou kuželkou.

Standa se jich zeptal: "Prosím vás, nenašel tady někdo takovou silnou knihu, ručně psanou a kreslenou? Zapomněli jsme ji asi před měsícem tamhle na tom okně!"

"Tak se tam koukni, třeba tam ještě je!" řekla jedna z dívek uštěpačně a její kamarádky se rozesmály.

Standa zrudl rozpaky i rozmrzelostí. Žáby hloupé, kdyby věděly, co hledá a proč to hledá! Co na tom závisí! Zachoval však klid a pokoušel se dál: "To vím, že už tam není. Proto se vás ptám, jestli nevíte o někom, kdo ji třeba našel. Nebo jestli jste ji u někoho neviděly nebo o ní něco neslyšely – třeba někdo o ní s někým mluvil!"

"Ne. Nic jsme neslyšely, nevíme o žádné knize," odpověděla jiná dívka, a hned si opět začala pohazovat kuželkou.

"No tak vám děkuju," řekl zklamaně Standa a zvolna odcházel, skleslý a bezradný.

Procházel různými uličkami a průchody. Leckteré z nich ani neznal, s Lojzkem se do těchto hlubin Starého Města dříve

## Poklad černého delfína

nikdy nepustili. Tak prošel Husovu ulici, Jalovcovou se dostal zase do Jilské a Karlova ho zavedla do Liliové. Objevil Seminářskou uličku, Anenskou, uzoučkou Stříbrnou, uzavřené zákoutí Zlaté – a zase se vracel okruhem Náprstkovou ulicí dovnitř tohoto bludiště.

38

Cestou se ptal ještě několika chlapců a děvčat na ztracenou kroniku, ale marně. Nedozvěděl se nic. Rozmrzelost, která ho držela od setkání s děvčaty s kuželkou, ho však už opustila – a on plný odhodlání křižoval ulice dál.

Šero se zatím změnilo ve večerní tmou a plynová světla lamp se rozžehla. Uličky tím dostaly ještě tajuplnější ráz.

Na Standu padla tíseň samoty, a když se navíc na rohu Řetězové ulice objevila parta chlapců jeho věku, nebylo mu lehké u srdce. Jindrův případ z Jilské ulice měl pořád před očima.

Nejraději by se otočil a šel Liliovou ulicí zpátky na Betlémské náměstí, odkud právě přicházel. Ale chlapci už ho spatřili a Standa se k nim nemohl obrátit zády, tím by jen ukázal, že se bojí.

Zvolna došel s předstíraným klidem a lhostejností k nim. Byli to zase Stepní vlci. Zdivočelí ulicí, nicneděláním, teď sebevědomí a panovační s vědomím své přesily nad Standou.

"Hele, cizince, co tady slídíš? Už jsme tě tady dneska viděli několikrát!" zvolal na Standu jeden z nich. Dva jiní takřka neznatelně postoupili vpřed proti němu.

Standovi prolétla hlavou myšlenka, že z podobné situace zachránili s Lojzkem Jindru. Kdo dnes zachrání jeho, strhne-li se něco?

Na posměšný dotaz neznámého chlapce se rozhodl neodpovědět a zrychlil krok do úzkého vstupu do Řetězové ulice. Pádná rána na rameno a prudké trhnutí ho však zastavily a skoro obrátily čelem vzad.

"U slušných lidí se odpovídá na otázky!" zabouřil jeden z hochů Standovi do obličeje a nepouštěl přitom ruku z jeho ramene, které svíral železným sevřením.

"Jo vím!" řekl ledově Standa a snažil se vypadat co nejklidněji. "Ale nevím, že bych tady byl mezi slušnými lidmi, a proto

odpovídat nemusím. A dej tu ruku dolů, nebo se něco bude dít!"

"To jsem zvědavý, co to bude!" ušklíbl se posměšně Stepní vlk.

"Tohle!" vykřikl Standa. Prudce strhl ruku neznámého ze svého ramene, otočil se a dal se do běhu Řetězovou ulicí.

Spíš slyšel než viděl, že se dva či tři chlapci dali do běhu za ním – Rychle proběhl úzkou částí Řetězové ulice po kostřbatém zázdí podél plakátů. Tam, kde se ulice rozšířila, začala asfal-

39

tová dlažba a tady Standovy nohy přímo letěly. Kam se na něj hrabou Stepní vlci!

Přesto ho strach neopouštěl a on běžel dál. Zabočil do Husovy ulice a teprve u Skořepky přestal utíkat, když viděl, že Vlci už pronásledování nechali.

Byl pořádně naštvaný. Kdyby ti lotři věděli, proč tady byl! Kdyby věděli, jak pěkné zájmy – zájmy oddílu a družiny – tady hájí! Proč jen tak hloupě a prázdně žijí? Co mají z toho, že se potloukají po ulicích, které znají jako své boty? Co pěkného tu mohou prožít? Nic. Zhořla nic! Znají něco takového, jako je jejich oddíl? Jistě ne! Udělají někdy někomu něco užitečného? Sotva! Proč jen jsou takoví?

V neveselých myšlenkách se Standa vymotal z pokřivených uliček Starého Města. Na Perštýně nasedl na dvojku a ze zadního oddělení vlečáku mrzutě sledoval plošinovým oknem ubíhající kolejnice.

Asi za půl hodiny bude doma.

11. Nebezpečná rozmluva

Klubovna hlučela obvyklým sobotním ruchem. A když Standa s Lojzkem dorazili a ocitli se uprostřed toho ruchu, byli opět

## Poklad černého delfína

nejšťastnějšími chlapci.

Standa mrkl okem po vývěsce s jízdenkovou hrou a Zbynda, ten malý veselý chlapík, už tu byl a se smíchem mu říkal: "Jó, holenku, mě už sotva někdo přebije vyšším číslem!" Hlučný vtípálek hromotluk Radek ze žluté družiny sem při běhl, chytil Zbynda a naoko přísně volal: "A teď tě nepustím, dokud neuděláš moroně!"

A Zbynda zatail své malé pěstičky, přiložil si je k nafouknutým tvářím a začal ruce křečovitě svírat a otvírat a přitom divoce koulel očima. Tomu se v celém oddíle říkalo "dělat moroně a skoro každý občas Zbynda požádal, aby moroně předvedl -všechny tím vždycky rozesmál. Velký oznamovatel byl obležen hochy, kteří si prohlíželi dvě nové nálepky. Stál u něho také Jindra, a když spatřil Standu a Lojzka, hned se k nim přitočil a dychtivě zašeptal: "Tak co, jak to dopadlo? Byli jste tam? Našli jste něco?"

40

41

"Zatím nic!" řekl Standa. Lojzek už věděl, že Standa při své první pátrací výpravě ve čtvrtkách nepořídil. Dozvěděl se to od něho dnes cestou do klubovny. Ale přesto znovu s napětím poslouchal, když Standa Jindrovi tiše vyprávěl o svém prvním pokusu a hlavně o Stepních vlčích v Řetězové ulici.

"Bude lepší, když tam budeme chodit všichni tři," pravil potom Jindra. "Je to tam teď nějak moc žhavé. Pojďte do kouta, popíšu vám, jak kronika vypadá a co v ní je. Kdyby se vás někdo ptal, tak abyste věděli, jak odpovídat."

Nenápadně poodešli od ostatních chlapců a Jindra oběma začal chvatně líčit vzhled i obsah kroniky. Byl to vsutku dobrý nápad, neboť uplynulo sotva několik minut a byl tady Běda, vedoucí družiny, a chvíli za ním přišli Olda a Svatík.

"Co tady děláte?" smál se Běda. "Radíte se tu jako spiklenci! A jak se vám líbí kronika? Kde už jste?"

Poslední otázky patřily Standovi a Lojzkovi a v obou pořádně hrklo. Nečekali zmínku o kronice tak rychle. Ale než se zmohl na nějakou odpověď, obrátil se Běda na Jindru: "Už jsi jim kroniku dal, víd?"

"No - dal - ve středu, jak jsme šli z družinovy," těžce ze sebe soukal Jindra. V oddílu nebylo zvykem lhát, a Standa s Lojzkiem postřehli, že se Jindra slabě zarděl. Ani oni sami nebyli žádní lháři - a lhát v oddílu, nejlepším kamarádům, je naplňovalo pocitem ošklivosti sama nad sebou. Připadali si jako zrádci všeho pěkného a kamarádkého, co celý oddíl spojovalo. Odvážnější a pohotovější Lojzek však přesto, aby zachránil a upevnil situaci, řekl: "Kronika se nám moc líbí! Panečku, to jste se napsali! A těch obrázků! Jak pozorujeme, nejvíc tam kreslil Péta, vídte? Ale ten oranžový obal na kronice je trochu potrháný, dáme na ni nový!" vyděšený Standa zíral na Lojzka s údivem - připadal mu jako bruslař na tenkém ledě. Kdy se led prolomí? Kdy se Lojzek něčím prořekne? Ať už je raději zticha!

"A to jste četli, jak jsme o Velikonocích hasili oheň na vesnici?" zeptal se Olda.

"N-ne!" vydechl Standa. "Tam ještě nejsme!"

"Ale vždyť je to druhý nebo třetí zápis od začátku!" divil se Svatík.

Standu polilo horko. "Tak jsme to snad nějak přehlédli," řekl nejistě. Ale to už mu zase vypomohl duchapřítomný Lojzek:

42

"Totiž, víte, my ji nečteme od začátku, těch věcí je tam tolik a při listování nás každou chvíli upoutá něco na dalších stránkách - a my se nemůžeme dočkat, a tak čteme hned od pro-středka a hned zas od konce, nevíme zkrátka, co číst dřív!"

Standa se na Lojzka jen díval! Ten má ale pusku! Ani ho nepoznává!

A Lojzek pokračoval: "Ale četli jsme, jak jste opravovali střechu klubovny a jak si Dušan nemohl umýt tvář od dehtu a

## Poklad černého delfína

musel jít domů tak – a jak si z něho průvodčí v tramvaji dělal legraci!"

V duchu horečně vzpomínal, co všechno mu Jindra před chvílí v těch několika minutách z obsahu kroniky vypověděl, a teď se opatrně o těch drobných událostech zmiňoval, přelétal slovy od jedné k druhé, a Běda s Oldou a Svatíkem skutečně nepoznali, že kroniku ani neviděl, natož četl!

Zdeněk pak zapískal ke schůzce a situaci tak zachránil.

Břetik, vedoucí Žluté a zároveň předseda oddílové rady, oznámil různé drobnosti odhlasované na poslední schůzce. Vlastík, který vedl známkování podniků, ohlásil, že výprava do Ještěrčích jam minulou neděli dostala samé jedničky. Tak se chlapcům líbila.

"Panečku, to bych řekl!" vykřikl nadšeně Ruda ze Zelené družiny. "To obléhání velitelského pahorku, to byla přece hra! To bylo něco! Jak jsem tě tam, Jůlku, držel v šachu, co?" A vítězně se rozesmál.

"No to je krámů," máchl ledabyle rukou Jůlek. "Ale kdo tam získal nejvíc bodů? My, Modrá!"

I Standa a Lojzek se vmísili do hovoru. Teď už nebyli nesmělí nováčci. Skoro dokonale už znali běh oddílu, měli za sebou mnoho nedělních podniků i družinových schůzek a klubovních sobot.

Zdeněk musel vzmáhající se rozhovor utišit. "A co budeme dělat zítra?" zeptal se. "Prší už druhý den a všude venku bude bláto. I naše hřiště před klubovnou je rozmoklé!"

"Tak tělocvična!" vykřikl nadšeně Jiřík ze Zelené. "Pojďme do tělocvičny!"

"Ano, ano! Tělocvična! Zacvičíme si a zazávodíme!" Bouře souhlasu a nadšení se opět rozlehla klubovnou.

»To jste ještě nezažili!" vykřikl slibně na Standu a Lojzka až z jejich Modré družiny. "To něco užijete!"

43

"A musí být co nejvíc závodů na body," nabádal Zdeňka tichý a jemný Gustav ze Žluté, "musíte jich s Jendou hodně vymyslet – jsme zatím poslední a zítra bodování končí. Tak snad něco zachráníme!"

"Buď bez starosti," smál se Zdeněk, "to víš, že vás pěkně proženeme! Tak zítra všichni v půl třetí před tělocvičnou!"

Potom si chlapci zahráli veselou hru kdo promluvil? a tím ce-looddílová klubovní sobota skončila.

Hoši se začali trousit z klubovny do tmavého deštivého

večera. Pořád ještě měli plno řečí a dobrou náladu.

Jen Jindra šel mlčky vedle Standy a Lojzky – a když docházeli ke konečné stanici, zašeptal: "Teď ještě najít tu kroniku – a budu zase spokojený a šťastný jako ostatní."

"Bude to! Spolehni se!" těšil ho Standa. "Něco mi říká, že to dobře dopadne. Vzpomeneš si na má slova!"

12. Závod v rychlosti a ohebnosti

Neděle byla právě tak deštivě uplakaná jako pátek a sobota.

Dobře že Jiřík dal včera návrh, aby dnes šli do tělocvičny!

"A dobře, že jsme v oddílu!" řekl Lojzek Standovi vesele na vinohradské stanici dvacítky. "Co bychom teď asi dělali, kdybychom v oddílu nebyli?"

"To víš co!" usmál se Standa. "Tohle!" Ukázal na dva nastrojené a načesané chlapce v pláštích, u nichž měli úmyslně nedbale zvednuté límce. Ti zde také čekali na tramvaj. Ale nepojedou do žádné tělocvičny, pohlí je ozářené průchody Václavského náměstí, jídelní automaty a kina.

"Nebo bychom se nanejdůležitěji toulali po Starém Městě a hledali dobrodružství!" dodal Lojzek.

Tělocvična byla asi sto metrů pod konečnou stanicí a před její nízkou budovou už stál hlouček chlapců. Pořád ještě beznadějně drobně pršelo – a hoši se tísnili pod malou stříškou před vchodem, aby nezmokli.

Pak přišel Jenda, a s ním už všichni vešli dovnitř. Ještě při svlékání v šatně přicházeli další chlapci a nastalo obvyklé před-srazové napětí ve všech třech družinách, nepřijde-li

některý člen družiny pozdě a neztratí-li tím body za přesný příchod.

44

Standa a Lojzek s údivem pozorovali, jak jsou těla ostatních chlapců pořád ještě opálená z léta. Sami sice také nebyli tvarohoví, ale s hochy tady se nemohli srovnávat.

"To je z tábora!" řekl jim Zbynda ze Žluté. "Tam jsme v plavkách od rána do večera po celý měsíc. I nakupovat do vesnice jezdíme na kolech jen v trenýrkách, trička si oblékáme až před vesnicí." Pak na ně udělal moroně a odběhl kamsi k chlapcům ze Zelené.

Do tělocvičny vletěli chlapci jako draci a proháněli se tam s několika míči. A pořád a pořád přibíhali další – a vždy nastalo nové bouřlivé vítání, jako by se měsíc neviděli. Přišel Zdeněk a začala krátká rozcvička. Čenda ze Zelené a Martin ze Žluté cvičili ledabyle, neochotně. Zdeněk to ovšem ihned zpozoroval a řekl: "Čendo a Martine, sloní mláďata v oddíle nepotřebujeme, víte o tom?"

Oba chlapci se rozpačité usmáli, ale cvičili lépe. A na Čendu zavolał vráta legračně výhružným tónem: "Počkej, ty jeden mu-lisáku, my ti tohle spočítáme v družinovém bodování!"

A pak už se družiny rozdělily ke cvičení na náradí. Každá se vystřídala na hrazdě, na bradlech a na švédském stole.

Asi po hodinovém cvičení začaly hry. Bombardování kuželkových polí, obíhání čtverce, člunkové štafety.

Ale nejkrásnější bod programu připravil chlapcům Zdeněk na konec. Svolal je opět k nástupu a promluvil k nim:

"Teď se ve velkém závodě přesvědčíme, která družina má nejrychlejší a nejjobratnější chlapce! Z různého náradí sestavíme po celé tělocvičně dráhu a tu každý z vás proběhne. Samozřejmě, čas mu změříme na stopkách. A teď – kdo mně a Jendovi pomůže s přípravou dráhy?"

Les rukou se zdvihl, jásot se ozval tělocvičnou – a Ivan volal na Jiříka ze Zelené družiny: "Jiříku, už ti předem gratuluji k vítězství!"

Snad každý přiložil ruku k dílu. Po chvíli byla dráha hotová a Zdeněk mohl průběh závodu popsat:

"Tak dobře poslouchejte! Na startovní povel závodník vyběhne z tohoto rohu tělocvičny a libovolným způsobem přeskočí dvě kozy postavené za sebou. Za nimi vidíte žíněnkou. Na ní uděla kotoul a bude uhánět dál, podleze koně, následuje stůl bez kůstku, který přelege nebo přeskočí, to záleží na jeho schopnosti, a doběhne ke šplhacímu. Po pevném šplhadle vyšplhá až ke

45

stropu a zase zpět, v jedné třetině od země se ale přemístí na vedlejší šplhací lano, sešplhá a zhoupne se na něm na další stůl asi o pět metrů dál. Ze stolu seskočí a podleze ho po celé délce k hrazdě. Na ní se dvakrát zhoupne tak, aby dopadl zpět na stůl. Seskočí a poběží k dalšímu koni. Toho zdolá přeskokem nebo jakýmkoli jiným způsobem po celé jeho délce a vběhne do pole; postavených kuželek. Tím prokličkuje, aniž by nějakou porazil. Každou poraženou musí postavit, než smí běžet dál. Pak je kla-j dina. Po ní přeběhne k dalším žíněnkám. Tři kotouly za sebou na nich, pak ještě přeskok jedné kozy, trochu běhu, nízká bra-! dla, na nich udělá z komíhání ve vzporu přednožku, přejde do bezvadného pozoru – a to je cíl!"

Napětí chlapců při výkladu se změnilo v bouři nedočkavých; výkřiků. Ale první nechtěl běžet nikdo.

"Čím víc závodníků běží před tebou, tím máš víc zkušeností; a můžeš se vyvarovat různých chyb nebo zbytečných pohybů – a to je úspora několika drahocenných vteřin!" vysvětloval Sva-j tik Standovi a Lojzek napjatě poslouchal.

"Jako první poběží chlapec z Modré družiny, druhý ze Žele-; né, třetí ze Žluté," řekl potom Zdeněk, "a tak se budete střídat; až do konce!" To bylo nejmoudřejší rozhodnutí – a celkem; spravedlivé.

## Poklad černého delfína

Běda, vedoucí Modré družiny, už se také připravil, a když mu Jenda dal start, vyrazil k prvním kozám jako šíp. Modrá se roz-í hlaholila povzbuzujícími výkřiky.

Všichni chlapci pozorovali jeho běh s napětím. Zdolával jedrlnu překážku za druhou, některou hravě, jinou obtížněji. A když skončil bradlovou přednožkou a strnul v pozoru, Jenda hlas: čas: "šedesát dvě vteřiny!"

Běda protáhl obličej mrzutým zklamáním a udýchaně řekli "To šplhání mě tak hrozně zdrželo – no uvidím, jak pobě: ostatní!" Ke startu nastoupil Vráta, vedoucí Zelených. Standovi připadalo, že běží rychleji než Běda. Ale zdržel se zase při přestupu na šplhací lano – a v kuželkovém poli ztratil snad pět vteřin: stavěním kuželky, kterou porazil.

"šedesát tři vteřiny!" hlásil pak Jenda.

Chlapec za chlapcem tak probíhal překážkovou dráhu, někdo rychle, někdo pomaleji. Každému novému rekordu tleskali všichni, bez ohledu na to, ze které družiny byl hoch, který ho dosáhl.

I Lojzek byl na chvíli držitelem rekordu, dosáhl času padesát šest vteřin, zatímco Standa své kotouly a přeskoky vyráběl po plných osmdesát vteřin. Zdržel se silně při šplhu.

Většina chlapců v oddílu byla díky pravidelnému cvičení a mnohým podobným závodům přímo báječně rychlá. Bylo velmi těžké vyniknout v takovéto konkurenci.

Po dlouhou dobu držel rekord Slávek ze Žluté družiny s padesáti dvěma vteřinami. Vedoucí všech tří družin ždímal v rukou notýsky a stále počítali, jaké naděje pro jejich družinu ze závodu plynou. Čím lepší výsledky jejich běžci dosáhnou, tím více bodů družina dostane. Závodník se nebil za svou osobní slávu, ale za výsledek celé družiny!

Zelená vkládala veškeré naděje do Jiříka. Musí zachránit špatné výsledky Kamila a Dušana, kteří byli až dosud na posledních místech. A tak když Jiřík nastoupil ke startu, ztichla celá tělocvična napjatým očekáváním. Teď něco uvidí! A skutečně! Zdálo se, že Jiřík je jako z gumy a že na něho snad vůbec nepůsobí zemská přitažlivost. Kozy přeskočil odrazem svých pružných a svalnatých nohou, aniž by se o náradí opřel, a vysoký stůl takřka přelétl jen za lehké opory jedné ruky. Pod koně a pod stůl, které měl podlézt, se vrhl rychlostí blesku a setrvačností je po hladkých parketách doslova podklouzl. Jeho kotouly chlapci ani nestačili sledovat. Ke stropu po šplhadle se dostal rychlostí skoro neuvěřitelnou. A ten zhup na laně na stůl!

Tělocvična se jen otrásla nadšeným křikem všech chlapců – a když pak Jenda ohlásil Jiříkův čas – čtyřicet jednu vteřinu – nadšení se ještě zvětšilo. Nikdo už nedokázal zaběhnout rychleji. Jiřík se stal jasným vítězem a své družině pomohl ze třetího na druhé místo.

V krátké chvíli oddechu se ke Standovi a Lojzkovi přitočil Jindra: "Měli byste čas dnes večer? Pojdte pátrat na Staré Město!"

"Já bych šel," souhlasil Lojzek. "Musíme konečně něco podniknout, škoda každého dne. Kdoví, kde se kronika válí a ničí!"

I Standa byl ochoten jít. Snad už nebude pršet. A snad něco objeví!

46

47

13. První stopa

Přesně v šest hodin zapískal Zdeněk v tělocvičně nástup a ohlásil: "Chlapci, končíme, rychle se umyjte a oblékněte, a kdo máte čas, pojdte s námi ještě na chvíli do klubovny!"

"My nepůjdeme, vidíte?" řekl potichu a domlouvavě Jindra k Standovi a Lojzkovi. "Ať máme víc času na pátrání."

Standa by raději do klubovny šel. Bude to poprvé, že něco oddílového vynechají – ale Jindra má s tím časem vlastně pravdu!

### Poklad černého delfína

Běda byl velmi rozladěný, když mu oznámili, že do klubovny už nepůjdou. "Co když bude v klubovně ještě nějaký závod o body," řekl vyčítavě, "budete družině chybět! A kam vlastně chcete jít? Mně se zdá, že máte nějaké tajnosti! A standa, kdy už přinesete kroniku?"

Standu polilo horko. Tuší snad Běda něco? Co mu jen honem říct? Ale už je tu zase Lojzek a mistrně se vytáčí: "Standa už ji dočítá, Bědo, má jen několik stránek. A já už ji dočetl." Standa ani nevěděl, jak se dostali z tělocvičny. Tak ho rozechvělo podivné podezřívavé naléhání Bědi. A na Lojzka se tajně zlobil, že všechno vlastně svalil na něho. Řekl přece Bědovi jasně, že kroniku má teď on, Standa! Nenajdou-li ji, bude tedy ztráta přičítána jen jemu! Chytrák Lojzek! Na smíchovské křižovatce přisedli z osmnáctky na pětku a ta je dovezla přes řeku k paláci Metro. Vystoupili, a když přešli Perštýn, vnořili se vpravo Vejvodovou uličkou do tmavých hlubin Starého Města.

Bylo asi půl sedmé večer a uličky, průchody a plácky byly skoro jako vymetené. Do zvuků větru se mísila jen ozvěna kroků osamělých chodců a v závětrných zákoutích byl slyšet sykot hořáků plynových lamp.

Na rozhraní Vejvodovy a Michalské narazili na dva malé hochy.

"Kluci," oslovil je Lojzek, "neslyšeli jste, že by tady někdo našel takovou ručně psanou knihu s obrázky a fotografiemi?"

Školáčky se na sebe poplašeně podívali a pak se dali do zběsilého útěku Michalskou ulicí.

"To jsou strašpytlové!" usykl zlobně Lojzek.

Pokračovali v chůzi zvolna za nimi, aniž by se pokoušeli je dostihnout. Tak došli až na konec ulice, odkud se rozbíhaly dva

průchody na Malé náměstí a do Melantrichovy ulice – a ještě zde ústila uzoučká Hlavsova ulička.

"Půjdeme tudy, ne?" navrhl Standa a všichni tři beze slova vstoupili do podivných zákoutí Hlavsovy uličky.

Večerní tma, pohyblivé stíny, ve větru plápolající plynová žlutozelená světla, liduprázdnost ulic, to všechno na chlapce působilo tísnivě.

"Tady je to vždycky tak!" řekl Lojzek. "Jak se setmí, na ulici neuvidíte človíčka! Schválně si toho všimněte!"

Nebylo to nic nového. Až dosud jen občas zahlédli cizí chlapce nebo děvčata, jak jdou se džbánkem pro pivo.

Několikrát zkusili štěstí a ptali se jich na kroniku. Jedna dívka leknutím málem upustila džbán, když na ni promluvili. Nedožvěděli se však nic.

Došli k místu, kde se kdysi seznámili s Jindrou.

"Tady to tenkrát bylo," připomněl stísněně Lojzek, a jejich zraky se skoro vpíjely do toho místa.

Prošli Jalovcovou uličkou, přetnuli Husovku a vkročili do Řetězové. "A tady zase proháněli nedávno mě!" upozornil

Standa.

Když vyšli průchozím dvorem do Liliové ulice, přicházela proti nim z Anenské jakási postava. Po několika krocích bylo zřejmé, že je to chlapec.

"Zeptáme se ho!" šeptl Jindra dychtivě. "Jednou snad přece kápneme na někoho, kdo něco ví!"

Popošli několik kroků kupředu a Jindra začal: "Ahoj! Prosím tě, nevíš náhodou, jestli tady někdo ..."

Neznámý hoch sebou trhl a zastavil se. "Co jestli nevím?" řekl zhurta a nevrle.

Ale vtom už Jindra vykřikl: "Podívejte se, to je on! Víte – ten mi dal tenkrát tu ránu v Jilské ulici – ty jeden rváči, ty ..."

Zdálo se, že se chce na poznaného darebu vrhnout, ale ten nečekal, duchapřítomně se otočil a začal utíkat Liliovou ulicí směrem k Betlémskému náměstí. Běžel rychle, ale Standa, který byl při setkání o několik kroků napřed, s ním přesto udržoval krok.

Asi po stu metrech se Liliová ulice začala úžít a v tomto

### Poklad černého delfína

zúžení do ní ústila Zlatá ulička. Stepní vlk viděl, že by ho tady nadbíhající Standa určitě dopadl, a tak udělal nečekaný obrát a vběhl do ní.

"Karle!" volal přitom dopředu do tmy Zlaté uličky. "Zavolej Ferdu a Jardu! Rychle! A pak celou partu!"

48

49

Standa zvolnil běh a zastavil i Jindru a Lojzka, kteří chtěli do Zlaté uličky vniknout. "Pozor," zašeptal udýchaně. "Svolává pomoc! Slyšíte? To by pro nás mohlo špatně dopadnout!" Chvilí naslouchali dupotu utíkajícího kluka, ale další volání už neslyšeli a brzo utichla i ozvěna jeho běhu. Udělali několik opatrných kroků do temné uličky za ním. Jindra se ohlédl zpět do Liliové ulice, odkud přiběhli, a pravil: "Kdyby nám zatarasili cestu zpátky, byli bychom v pěkné pasti!" Když ale kromě hučení větru nebylo nic slyšet, začali zvolna postupovat uličkou vpřed.

"Alespoň se podíváme, kam tahle Zlatá ulička vede," řekl potichu Lojzek. "Ještě nikdy jsme tudy nešli!" Ta slova platila spíš jen Standovi, s nímž podnikal výpravy do Starého Města, než poznali oddíl.

Ulička byla sotva tři metry široká a neměla chodníky. Po pravé straně se táhla zadní stěna jakéhosi kostela nebo starého kláštera, bez oken a snad i bez dveří, po levé straně byly neosvětlené starodávne domy s uzavřenými vchody a několika zamřížovanými okny. Celý prostor chabě ozařovala jediná plynová lampa, nadto ještě špatně svítící.

Chlapci šli tiše a pomalu, připraveni okamžitě se obrátit a utíkat, kdyby se proti nim ze tmy vyřítila přesila Stepních vlků. Ticho je spíš znepokojovalo, místo aby je uklidňovalo. Nejdou do nějaké léčky?

Asi po dvaceti metrech se před nimi vynořila vysoká zeď, za-tarasující další cestu. I ve tmě postřehli, že jsou v ní těžká vrata, zabírající skoro celou šířku uličky.

"Podívejte se!" vydechl Standa. "Slepá ulice! Jsme na konci!"

Lojzek odvážně zkusil vrata otevřít, ale byla pevně uzamčena.

"Kam se ale poděl ten rváč?" divil se Jindra. "Slyšeli jste, že by otvíral nějaké dveře? Ani tu žádné nejsou!"

"Ale jsou! Podívejte se, tady jsou," zašeptal Lojzek.

Přistoupil ke zdi, kde byl v hluboké tmě skutečně jakýsi výklenek – zřejmě zavřený vchod do domu.

Sáhl do místa, kde by měla být klika, ale náhle leknutím vykřikl: "Pozor – pozor – tady – podívejte!"

V nejhlubším stínu výklenku, tváří ke zdi stál pronásledovaný Stepní vlk. Po Lojzkově výkřiku se prudce obrátil a chtěl vyrazit ven z uličky.

50

Standa s Jindrou však už přiskočili a spolu s Lojzkem ho zatlačili zpátky.

"Tak jsme tě přece dostali! Máš nahnáno, co?" ucedil skrze zuby Jindra. "Dnes je to jiné než tenkrát, viď! To se ti to tenkrát tlouklo, když vás bylo na mě pět, viď?"

"A teď se třeseš strachy!" dodal Lojzek.

Neznámý viděl, že není úniku, ale přesto ho neopouštěla zpučnost:

"Nevím, proč bych se měl trást," řekl sebevědomě, "dokud mám tohle, nemusím se bát!" Ukázal malíček pravé ruky, na kterém měl naraženou prázdnou mosaznou nábojnici. "Stačí na ni písknout, a je tu celá naše ulice. Zdraví neodlezete!"

"No – ti tvoji kamarádi, jak jsi je před chvílí volal, nepřišli!" odsekl Lojzek pichlavě. Přitom skočil neznámému po ruce a chtěl mu patronu vzít. Ale vlk byl zřejmě rozený rváč, připravený vždy na každý útok, a tak od sebe Lojzka odstrčil takovou silou, že Lojzek zavravoral a snad by i upadl, kdyby ho Jindra nezachytil.

Standa pak řekl: "Ale vždyť ho nech, af zapíská, ať jen zapíská a ať ta jeho ulice přijde! Třeba celá!"

"No tak to tedy něco uvidíte!" vyjel výhružně neznámý a

## Poklad černého delfína

vzápětí třikrát silně zapískal na patronu. Kovový hvizd se rozlehl mezi zdmi úzké uličky skoro ohlušivě, až Standovi přejel mráz po zádech. Co se teď bude dít? Nebylo by snad lepší utéct? Stepní vlci neznají slitování! Standa pohlédl na Jindru a Lojzka a poznal, že i oni jsou najednou podivně zneklidnění. Zajatec vystoupil z výklenku a ve slabé záři vzdálené lampy viděli na jeho tváři posměch. Všichni tři tím byli ještě zmatenější a rozrušenější. Ozvěna hvizdu patrony už dávno zanikla a bylo slyšet jen vítr nahore ve střeších, ale klid a sebevědomí neznámého neopouštěly. Jen občas obracel svou tvář tam, kde Zlatá ulička ústila do Liliové a odkud zřejmě očekával posilu. A přece to všechno byla jen lest vychytralého Stepního vlka, který byl v pasti. I výraz klidu ve tváři byl jen dobře nasazenou maskou. Jindra chtěl právě něco říct, když se neznámý náhle skokem ocitl u něj, udeřil ho silně do tváře a dal se na zběsilý útěk k východu ze slepé Zlaté uličky.

51

Chlapci byli jeho výpadem tak překvapeni, že dvě tři drahocenné vteřiny zůstali jako omráčení. To Vlkovi stačilo k náskoku. Vyběhl z uličky a zmizel za rohem.

"To už je třetí rána od toho ničemy!" volal v běhu Jindra. "1 mi draze zaplatí! Drazé! To vám povídám!" Utíkali za uprchlíkem, co jim nohy stačily.

Když doběhli do Liliové ulice, spatřili neznámého, jak se blíží k Řetězové ulici. Také do ní zabočil, a honba pak pokračovala přes Husovu třídu do bezejmenné uličky kolem kostela, přes plácek, kde tehdy Jindra zapomněl na zazděném okně kroniku – a pak k Vejvodově ulici.

Vzdálenost mezi chlapci z oddílu a Stepním vlkem zůstávala pořád přibližně stejná... Najednou však uprchlík zabočil do starodávného domu, přibouchl za sebou vrata a zmizel jim z očí.

"Máme ho! Je v pasti!" vykřikl vzrušeně Lojzek.

Vletěli do vrat, a v průjezdu ještě zaslechli Vlkův dupot po otevřeném schodišti a po pavlači, táhnoucí se podél celého domu. Před nimi se ve tmě rozkládal staropražský dvůr, přeplněný různým harampádím, starými dvoukolovými vozíky, bednami a nádobami na popel. Uprostřed stáli tři nebo čtyři menší chlapci a tiše se bavili.

"Musíme ho najít za každou cenu!" vykřikl Standa. "Nesmí | nám upláchnout!"

i

"Jestli tady ale bydlí, tak je pro dnešek konec," míní Jindra.] "Jistě vběhl do bytu – a my nevíme, do kterého, vždyť ani neznáme jeho jméno!"

Opatrně vstoupili dovnitř domu a tiše kráčeli po dřevěných schodech, vyšlapaných snad staletým chozením nájemníků. V zákoutích schodiště a na otevřených pavlačích byla úplná tma a chlapci zde šátrali rukama – co kdyby se tady Vlk schovával jako ve Zlaté uličce!

Nenašli ho však, i když se dostali až do podstřeší k půdě. Byli si jisti, že prozkoumali každý kout tohoto rozlehlého starobylé-] ho domu.

i

když tiše sbíhali od půdy dolů, uslyšeli z hlubin dvora otevře\*! nou pavlačí rozjařený křik. Vběhli na pavlač, vyklonili se a nap-1 jatě pozorovali, co se dole děje.

|

Malí chlapci tam ještě stáli. Jeden z nich měl dětskou pistoli na papírové kapsle. Několikrát zmáčkl spoušť a volal. "Červené skály a Tygří džungle se budou otřásat střelbou mých pistolí!

52

53

a dusotem koní!" v jeho hlase byl nadnesený tón, jakým se pronášejí úryvky z knih.

### Poklad černého delfína

Jindra vzrušeně zašeptal: "Slyšíte? Červené skály! Tygří džungle! To jsou přece naše tábořiště! Ale jak ten kluk může znát jejich jména? Jsou to přece oddílové názvy! Vymysleli jsme si je v oddílu! Kdo není v našem oddílu, nemůže je znát!" Standa byl první, komu svítilo: "A co když je četl v té kronice? Kluci, jsme asi na stopě! Rychle dolů!" poslední slova v rozechvění skoro vykřikl. Vrhł se z pavlače opět na schodiště a sbíhal prudce dolů, následován Lojzkem i Jindrou. Ale chlapci už na dvoře nebyli. Rozprchlí se na všechny strany, když slyšeli hochy sbíhat ze schodů. Standa zahlédl posledního z nich mizet v jakýchsi dveřích na druhé straně dvora.

"Musíme za ním! Rychle!" vykřikl.

Rozběhli se přes dvůr. Starodávne dláždění bylo kostrbaté a plné výmolů – a dvůr tonul ve tmě. Rychlý běh nebyl možný. Chlapci vrazili do dveří a ocitli se v matně osvětlené chodbě. Na jejím druhém konci byly rovněž dveře. Prolétli chodbou, dveře otevřeli – as překvapením se zadívali do Husovy ulice. Po chlapci ze dvora nebylo ani stopy.

"Průchod!" vykřikl zklamaně Lojzek. "Průchozí dům! Jeden vchod má z Liliové, druhý z Husovky! Tudy nám zmizel!"

"Ano," řekl mrzutě Jindra, "a tudy nám určitě upláchl i ten rváč, co mu dlužím už tři rány!"

"Nevadí," utěšoval sebe i hochy Standa. "Máme stopu. Kroniku někdo našel. – A my ji najdeme taky! I toho Stepního vlka!"

14. Zděšení v Ještěřčích jámách

Na příští družinovou schůzku Jindra nepřišel, nezúčastnil se ani Klubovní soboty. A nikdo nevěděl proč!

"Kdyby aspoň něco vzkázal nebo napsal lístek," zlobil se Běda. "Vždyť je to jeden z našich nepsaných zákonů – hned o sobě podat zprávu, když nemohu přijít!"

Jindra se v oddílu objevil teprve v neděli na odpolední výpravě do Ještěřčích jam v chuchelských kopcích. Družině řekl: "To víte, že bych byl rád přišel, ale nesměl jsem." A nic víc.

54

Jen Standovi a Lojzkovi to vysvětlil podrobněji: "Vrátil jsem se z našeho nedělního pátrání hrozně pozdě – a tak byl u nás soudný den. A špatně to dopadlo. Naši mi málem zakázali chodit do oddílu. Rozhodně se musím vracet domů hned po schůzce nebo po výpravě – a když není schůzka nebo nějaká oddílová akce, nesmím z domu ani na krok!"

"Tak máme po pátrání!" řekl Lojzek.

Standa ale zachytil Jindrův pohled, a proto hned řekl: "Proč bychom měli mít po pátrání? Můžeme přece chodit vyzvídat na Staré Město my dva, ne?"

V té chvíli Zdeněk zapískal nástup ke hře a chlapci rozhovor skončili.

Ještěřčí jámy tvořilo několik rozlehlých úžlabin mezi mírně zalesněnými rovinkami. Úžlabiny byly různě členité a v nich zas ještě vyrůstaly menší pahrbky. Na každém kroku zde byl nějaký úkryt, ať už v hustém křoví, nebo za hliněnými náspy. Pro hry to byl terén jako stvořený!

I dnes vymyslel Zdeněk novou pěknou hru. V jedné z úžlabin ukrylo osm chlapců kopací míč – a ostatní měli za úkol míč najít a vynést ven na náhorní rovinku.

Nebylo to snadné, neboť těch osm obránců mělo papírové míčky – a koho z útočníků nedokázali dohnat a dotykem ruky vyřadit ze hry, toho mohli zneškodnit zásahem míčku. Jen se do utíkajícího chlapce trefit!

Vyřazený útočník musel zůstat stát na tom místě, kde byl zneškodněn – a teprve když mu některý spoluhráč hodil z bezpečné vzdálenosti obratně ukořistěný nepřátelský míček, směl volně vyjít z úžlabiny a znovu hrát, znovu se pustit do hledání ukrytého kopacího míče.

Obrana si ovšem důkladně střežila nejen zajaté útočníky, ale i míčky, kterými po útočnicích pálila, a tak bylo dost obtížné zajatce vysvobodit. Často bylo šest i víc útočníků zajato

## Poklad černého delfína

současně – a jejich zbylí druhové nevěděli co dřív: zda hledat ukrytý ko-Pací míč, nebo kořistit malé míčky a házet je v nestřežených chvílkách svým zajatým kamarádům, aby je tím osvobodili. Někdy zajatec hozený míček ani nechytil a míček se dostal znovu do rukou obrany – a nadto obětavý svobodný útočník třeba sám padl do zajetí!

Hra byla opět plná napjatých okamžiků. Chlapci se do ní vžili, jako by se jednalo o nějaký dobrodružný příběh.

55

Skončila tím, že se Svatíkovi z Modré družiny podařilo vynést z úžlabiny míč, který předtím objevil Ludva ze Žluté.

"A teď náš terénní běh!" vykřikl Jiřík ze Zelené a mnoho chlapců se k němu přidalo.

"Tak to už se napřed můžete rozloučit se životem!" smál se na Standu a Lojzka Gusta. "To něco užijete! Vidíte tady tu cestičku kolem Ještěrčích jam? Vede po celém jejich obvodu. Každý z nás ji celou proběhne a čas se mu změří na stopkách. Ale pořádně rozběhnout se nemůžete – cestička je samý zákrut, často je klopená na opačnou stranu zatáčky, má samé houpáky, klesá i stoupá přes pahrbky, víc jste dole v písku než na cestičce! No uvidíte sami!"

Oddíl tento závod zřejmě pořádal vícekrát, pravděpodobně při každé výpravě do těchto míst.

"Musíte včas brzdit," poučoval Standu a Lojzka Běda, "jinak jste ztraceni! Rychlost vás vynesle z dráhy do křovin nebo shodí dolů do písečných dun. Pozor také při prudkém sbíhání ze svahu, za kterým cestička zase příkrě stoupá! A vůbec – projděte si napřed pomalu celou trať, abyste ji lépe znali!"

Vzrušení se stále stupňovalo, a ve shonu odstartoval první závodník. Byl jím Ivan z Modré. Ostatní chlapci zaujali místa jako diváci u nejpernějších míst dráhy, kde zpravidla docházelo k pádům závodníků, kteří včas nezpomalili běh.

Ivan běžel velmi opatrně, a přece ho to dvakrát vyneslo z dráhy a setrvačností seběhl z cestičky po příkré stránce do písečných dun. Doběhl za sedmdesát šest vteřin.

Někteří chlapci běželi mnohem odvážněji – ale jen málokterému se podařilo dosáhnout lepšího času než šedesáti vteřin.

Většinou měli pády do křovin nebo do písečných jam. Bořek ze Zelené sklouzl na silně klopeném místě cestičky tak, že se doslova skutálel až na dno dolíku a po několik okamžiků se nemohl dostat zpět nahoru. Proto také byl jeho čas osmdesát vteřin.

Standa a Lojzek běželi rychle, ale poučili se z toho, co viděli. A tak brzdili před každým nebezpečným místem, neriskovali pád pro jednu či dvě vteřiny. Tato technika se jim vyplatila. Standa oběhl Ještěrčí jámy za padesát devět a Lojzek dokonce za padesát šest vteřin.

Vůbec nejrychleji ze všech chlapců běžel Svatík z jejich Modré družiny a překonal tentokrát i Jiříka ze Zelené, který třikrát vyběhl z dráhy a tím se ocitl na druhém místě.

56

Běda a celá Modrá byli nadšení. Družina získala nejvíce bodů a její stav v měsíčním bodování se tím značně zlepšil.

"To je vítězstvíčko!" smál se radostně Běda. "To bude zápis do kroniky! Musíme se také podívat, jak jsme běželi na jaře, když jsme tady byli naposledy!"

"To je ještě ve staré kronice," podotkl vláďa.

Oči všech hochů družiny se obrátily k Standovi a Lojzkovi.

Běda se zatvářil netrpělivě: "Chlapci, tak vážně, kdy už kroniku přinesete? Vždyť ji máte doma snad měsíc! To vás kronika tak málo baví, že jste ji doteď nepřečetli?"

Standovi se zase zatmělo před očima. Teď je konec! Teď už jsou opravdu ztraceni. Na čele mu vyvstal pot. Pohlédl zoufale na Jindru. Také v jeho očích viděl zděšení. Nebylo by lepší vyjít s pravdou ven?

Ale jako už předtím v klubovně a nedávno v tělocvičně, tak i teď je tady Lojzek se svou pohotovou vyřídilkou. Standa ho ani nepoznává. Kde se Lojzek naučil tak lhát?

### Poklad černého delfína

"Jakpak by nás kronika nebavila!" řekl skoro uraženě. "Vždyť se čte jako dobrodružná knížka! Například ta čtyřdenní cesta po Českém ráji! Jak jste nemohli druhý večer nikde sehnat nocleh! To jsem až trnul, jak to dopadne! A víte, kroniku taky četli naši doma – a – a – teď ji čtou zase Standovi rodiče – všem se tak úžasně líbí. Ale měl bys, Stando, doma říct, aby ji už dočetli. Vidiš přece, jak na ni družina čeká!" Standa byl jako v mrákotách a strach ho ani teď neopustil. Něco zahuhlal, snad že doma kroniku opravdu brzo přečtou – a aby se družina nezlobila.

A pak byl se silami u konce. Odešel z tábořiště na cestu u lesa, kde byl sám, jen se svými myšlenkami. Zděšení pomalu ustupovalo k pocitu hanby nad lží i k hněvu sama na sebe, že se dal na cestu tak nebezpečného klamu.

A ten Lojzek, vida, zase celou družinu utvrzuje, že kroniku roá doma on, Standa! Rozmrzelost družiny se obrací pořád teď jen vůči němu a Lojzek z toho vybředá čistý, bez viny. A co když se kronika nenajde?

Ne, ne, to mu Lojzek neměl dělat!

Za nízkým obzorem se vyhoupl do potměšitého soumraku Lněsíc. Byl skoro v úplňku. Z tábořiště se ozýval veselý hovor j\* smích. Zdeněk tam právě dal povel ke skládání věcí. Standa to slyšel až sem a rozmrzele se vracel zpět mezi chlapce ...

57

S kronikou už musí rozhodně všechno skončit! Buď ji do několika dnů objeví, anebo Standa půjde k Bědovi a Zdenkovi a všechno jim poví!

Ale následující dny přinesly nové události a Standovo rozhodnutí z Ještěřčích jam se v nich rozplynulo jako dým ve větru.

15. Úžasný objev

Ještě cestou z Ještěřčích jam, v chuchelském trolejbusu, řekl nevrle Standa Lojzkovi: "Zítřa odpoledne tam musíme znovu. Máš čas ve tři? Tak na stanici!"

A druhý den po půl čtvrté odpoledne je tramvaj vyklopila na Václavském náměstí a oba chlapci se v nezvykle zamlklé náladě vnořili ulicí Na můstku do vnitrozemí Starého Města.

Standa byl rozladěný jako snad nikdy. Způsobil to Lojzek svou výmluvou včera v Ještěřčích jamách, když všechno svalil na něho. Přemýšlel o tom celý vcerejší večer a pak dlouho do noci, když nemohl usnout. V duchu si připravoval rozhovor s Lojzkem, umínil si, že mu dnes, až se sejdou, jeho lež vytkne, ale teď šli vedle sebe mlčky. Příležitostí bylo dost – jenže Standa ze sebe nedostal ani slovo.

Ani Lojzek příliš nemluvil. Zdálo se, že Standova rozmrzelost přešla i na něj. Nebo snad ví, proč Standa nemluví?

A přece k rozhovoru o kronice došlo!

Aniž se nějak dohodli, mlčky zamířili uličkami k domu, v jehož dvorej jim při poslední výpravě zmizel ten rváč a kde také zaslechli slova o červených skalách a Tygrích džunglích. "Kdybych tu měl být dnes do noci," řekl rozhodně Standa, "tak něco musíme začít. Já ty řeči už poslouchat nebudu!"

Lojzek se trochu usmál: "Ještě že to řečnění vždycky nějak odrazíme!"

A tu se Standa neovládl a vyčítavě vyhrkl: "Jo odrazíme! To odrazíš jen ty, já ne – ty to totiž řekneš vždycky tak, že celá vina leží jen na mně! Podle tebe je kronika vždycky jen u mě, já ji čtu dlouho, naši ji čtou! Co bys tomu řekl, kdybych třeba ve středu na družinovce oznámil, že naši kroniku dočetli a teď ji zas máš ty? A družina by začala upomínat a prohánět tebe? No řekni!"

58

Lojzek se překvapeně podíval na Standu a v jeho tváři se objevil výraz, který Standa znal už z dřívějšíka, Lojzek se tak zatvářil vždy, když mu něco nebylo po chuti. Neodpověděl však a oba mlčky pokračovali v cestě.

Standa byl rád, že konečně řekl to, co ho tak dlouho na Lojzka mrzelo, ale měl obavu, zda tím jejich kamarádství

### Poklad černého delfína

neutrpi. Začal tedy povídat o bezvýznamných věcech, Lojzka však špatná nálada neopouštěla a odpovídal jen nevrle a jednoslabičně.

Tak došli až k průchozímu domu, který byl jejich cílem, a vešli na jeho dvůr vchodem z Jílské ulice.

"Podívej se, jsou tady!" zvolal tlumeně Lojzek a celý ožil. Na dvoře povykoval hlouček menších chlapců a děvčat. Někteří ležli po nádobách na popel, schovávali se ve starých bednách, jiní se proháněli po kostrbaté dlažbě rozlehlého dvora.

Standa se zastavil u dvou chlapců, kteří stáli nejbliž a stříkali po sobě vodou z umělých citronků.

"kluci," zavolał na ně, "kdo víte, kde jsou Červené skály?"

Chlapci po sobě přestali stříkat a větší z nich řekl: "My nevíme, my jsme o nich jen četli!"

"A kde?" vyjel Lojzek. "Kde jste o nich četli?"

"No v tom – v takové jedné knížce, viď Pepíku?" řekl trochu rozpačitě hoch.

Jeho kamarád Pepík pak dodal: "No ona to knížka je a není! Je napsaná rukou a jsou v ní pěkné obrázky."

"A kde je ta knížka teď? kdo ji má?" chrlič ze sebe Standa.

Nečekal přitom na odpověď a vytáhl z kapsy dva obrázkové sešitky. "Podívejte, já vám dám tyhle sešity, je v nich moc pěkné čtení, ale řeknete nám všechno o té knížce!"

Pepík i Vašek chtivě sáhli po sešitcích, každý po jednom. A Vašek se horlivě a ochotně rozpovídal. "Tady už tu knihu vidělo hodně kluků. Vždycky si ji někdo od někoho půjčí. Každému se moc líbí!"

I Pepík si chtěl sešitek zasloužit, a tak se pochlubil: "My známe sestru jednoho kluka, jmenuje se Jitka Mlejnková, a její bratr má tu knížku někdy doma!"

"A kde ta Jitka bydlí?" rozechvěle vydechl Standa.

"To byste nenašli," beznadějně máchl rukou Pepík. "Ale my vás dovedeme na Anenský plácek, tam má Jitka hodně kamarádek. Možná, že tam zrovna teď bude."

»K ní do bytu byste stejně nesměli." ušklíbl se výstražně va-  
59

šek. "Její tatínek bere hned na každého hůl – to byste mohli taky něco slíznout!"

"Tak jdeme na ten Anenský plácek, jak říkáte!" kul železo Standa.

Pepík s Vaškem se obrátili k východu ze dvora směrem do Husovy ulice a zdáli se být trochu překvapení Standovým naléháním.

Ten právě vrhl dorozumivací pohled na Lojzka a Lojzek mu odpověděl radostným přimhouřením levého oka. Rozladěná nálada byla ta tam, chvilkové rozmrzení mezi nimi bylo rázem zapomenuto. Konečně se něco bude dít! Konečně se snad dostanou ke kronice a v družině bude všechno v pořádku!

Vyrazili Husovou ulicí směrem k Řetězové tak rychle, že jim oba malí chlapci sotva stačili. Občas některý z nich musel popoběhnout, aby s Lojzkem a Standou udržel krok. Chvillemi se snažili zalistovat v sešitech, ale Lojzek je okřikl: "Teď toho nechtě, nebo sebou ještě plácnete na nos! Prohlídnete šije potom!"

Když zabočili do Řetězové, vzpomněl si Standa, jak ho tudy hnali při první osamělé výpravě Štěpní vlci. Zašeptal Lojzkovi: "To by nám teď scházelo, aby si s námi někdo zase něco začal!"

Vašík s Pepíkem pořád něco brebentili a najednou se Vašek zeptal: "Proč se vlastně na tu knížku pořád ptáte? Vy se na ni chcete taky podívat?"

"Už jsme o ní moc slyšeli, víš?" odpověděl mu pohotově

Lojzek. "Tak bychom ji rádi viděli ve skutečnosti!"

Vyšli z Řetězové ulice, přešli Liliovou a vešli do úzké Anenské.

"Na jejím konci je Anenský plácek," poučoval je vašek. "Tam uprostřed náměstíčka je taková velká drátěná klec a v té prý bylo za starodávna vždycky nějaké divoké zvíře. Tam asi Jitka Mlejnková bude!"

### Poklad černého delfína

"V té kleci?" podivil se Lojzek. Oba průvodci se rozesmáli a Pepík řekl: "Ale ne! Na tom plácku u klece!" Kráčeli prostředkem ulice po kostrbaté dlažbě, protože na užoučké chodníčky podél domů, stavěné jen pro jednoho, by se nevešli. Míjeli malé staré domky a Standa si podle nápisů nade dveřmi všiml, že některé jsou i více než dvě stě let staré. Jejich průjezdy měly prošlapaná dřevěná podlaží. Pojednou Vašek do jednoho z nich nahlédl a vzápětí radostně vykřikl: "Podívejte se! Tady je! Jitka Mlejnková je tady!" Standa s Lojzkem chtěli do temné chodby domu vkročit, ale

60

vtom odtud vyšla asi třináctiletá dívka a překvapeně se na všechny zahleděla.

"Prosím tě," začal rozpačitě Standa, "ty máš, nebo tvůj bratr prý má doma takovou knížku, ručně psanou... a... a..." Najednou nevěděl jak dál. Uvědomil si, že vlastně s Lojzkem nemají žádný plán. Co jim pomůže, že se seznámí s někým, kdo má kroniku doma, když jim ji třeba nebude chtít vydat? Ale už je zde s nápadem Lojzek: "Tadyhle Vašek s Pepíkem nám o té knížce pověděli. My ji hledáme moc dlouho!" Dívka se mírně usmála a zeptala se s nádechem údivu: "Ale proč se po ní tak sháníte? Vždyť tady ani nebydlíte. Ještě jsem vás nikdy neviděla!"

Tón její řeči byl klidný a přátelský. Standa k ní okamžitě nabyl důvěry.

"Bude snad nejlíp, když ti řekneme všechno otevřeně a upřímně. Ta knížka je totiž družinová kronika našeho turistického oddílu. Nešťastnou náhodou jsme ji tady kdysi ztratili a hledáme ji, protože má pro naši družinu velkou cenu."

Jitka se na Standu trochu překvapeně zahleděla a on, zčervenavý a podivně zmatený, pokračoval: "Kdybys věděla, co nepřijemností nám ta ztráta kroniky už způsobila! Prosím tě, mohla bys – mohla bys – nebo mohl by nám tvůj bratr tu kroniku dát? Je naše, patří našemu oddílu..."

"Tak teď už tomu rozumím," řekla Jitka. "Pořád jsme dobře nevěděli, komu ta kniha patří a kdo v ní vlastně popisuje ty všelijaké schůzky a výlety. Kniha nemá žádný nápis, titulní list je prázdný, a uvnitř se stále píše o nějaké Modré družině..."

"No jo, pořád se totiž v družině dohadujeme, jaký obrázek a nápis máme na titul udělat," vzpomněl si Lojzek na Jindrovo sdělení, "a ještě jsme na nic pěkného nepřišli, i když jsme jinak Popsali a pomalovali celou knihu!"

"Tak mohla bys, prosím tě, mohli bychom si jít –" nedočkavě přerušil vodopád Lojzkovy výřečnosti Standa. "Celá družina na té kronice visí, víš?"

Jitka se zatvářila vážně: "Můj bratr kroniku dobrovolně nevydá," řekla s povzdechem. "Kdybyste k němu mluvili třeba andělským jazykem, tak ho neobměkčíte a nepřesvědčíte. Stokrát byste mu mohli povídat o své družině a o oddíle. Kromě toho řady je mnoho chlapců a děvčat, kteří mají o vaši kroniku velký zájem, bratr ji každou chvíli někomu půjčuje, chlapci si z ní opi-

61

suji všelijaké věci, hlavně hry a písničky, které nikdo nezná a teď najednou by tu ta pěkná kniha neměla být..."

"Ale vždyť je to naše kronika!" vyjekl Standa.

Lojzek ho okřikl: "To Jitka ví taky! Ale co zmůže proti umíněnému bráchovi?" Otázka platila spíš Jitce.

S neklidem v hlase řekla: "Pravda je ovšem na vaší straně. A že má pro vás kronika takovou cenu, to dovedu docela dobře pochopit... Podívejte se, můj bratr vaši kroniku teď nemá doma. Půjčil ji jednomu chlapci ze své party. Jak mu ji vrátí, dám vám ji. Nesmíte mě ale prozradit. Snad mu to potom vysvětlím."

"No to je nápad!" bouřil nadšeně Lojzek a Standa mu přizvukoval.

Jitka se trochu vylekala, co to hochům slíbila, ale přesto se

## Poklad černého delfína

musela zasmát jejich horlivosti.

"Ale kdy a kam si pro ni máme přijít?" zeptal se Lojzek.

"Zítra ne, to bude kronika sotva zpátky. Ani ve středu raději nechoďte – a ve čtvrtek mám školu. Přijďte v pátek! Víte, kde je Hlavsova ulička?"

"Víme!" vykřikli Standa i Lojzek téměř současně.

"Tak v pátek ve čtyři! Tam co jsou uprostřed uličky ty dva nebo tři schůdky," řekla Jitka, rozhlédla se plaše kolem sebe a vklouzla zpátky do domu, kde ji před chvílí objevili.

"Tak co, jak jsme vám to zařídili?" zeptal se Vašek tónem, jako by čekal pochvalu. Ano, on i Pepík byli stále zde. "Že jsme vám dobře poradili? To máte radost, co?"

Bezelstný Standa pocítil k oběma chlapcům hlubokou vděčnost.

Ale prozíravější Lojzek podezřívavě vykřikl: "Co? Jakou radost že máme mít? Vy jste něco slyšeli?"

"No máte mít radost z toho, že tu knížku dostanete!" pravil prostoduše Pepík. Bylo zřejmé, že celý rozhovor s Jitkou slyšeli, i když stáli o několik kroků dál.

Lojzek první postřehl nebezpečí, které hrozilo tím, že Vašek a Pepík znali obsah jejich rozhovoru s Jitkou.

"Tak si pamatujte!" pravil jim slibně i výhruzně zároveň.

"Nikomu nesmíte říct ani slovo! Běda vám, jestli to někde vycinká-te! Ale bohatě vás odměníme, když kroniku dostaneme.

Každému z vás dáme ještě pět takových sešitů, jako jste dostali dneska, samozřejmě zase jiné!"

"A kdy nám je dáte?" dychtivě se zeptal Vašek.

"No hned! Hned, jak budeme mít kroniku v ruce!"

62

"No tak to tedy bude v pátek ve čtyři hodiny v Hlavsově uličce!" jásal Pepík.

Standa s Lojzkem na sebe znepokojeně pohlédli. Opravdu, ti dva mrňousové všechno slyšeli. Vždyť i vědí, kde má dojít k předání kroniky. Může to ohrozit celý plán!

"Dobrá, dobrá," přisvědčil Lojzek s předstíraným klidem. "Tak si tedy přijďte. Ale to si pamatujte, dřív je nedostanete, dokud kroniku nebudeme mít. A nikomu ani slovo!"

16. Příprava na vánoční nadílku

Už dlouho nebyl Standa na družinové schůzce tak šťastný a spokojený jako dnes. Neboť bylo po starostech, co bude s kronikou, bylo po strachu, že na něho družina uhodí s otázkou, kdy už konečně kroniku vrátí.

Předevčírem se domluvili s Jitkou, že jim kroniku v pátek přinese – a Lojzek teď tady sám a bez výzvy před celou družinou halasně oznámil:

"Lidičky, držte se, v sobotu tady bude kronika! U Standy doma ji přečetli a v sobotu ji přineseme!"

Družina přijala zprávu s uspokojením. Běda si však neodpustil poznámku: "No to je dost! Už jsme si vážně mysleli, že se s kronikou něco stalo a že se jen tak vytáčí. Ale hlavní je, že je na světě. Zdeněk říkal, že se připravuje nějaká celopražská výstava činnosti turistických oddílů a chce tam naši kroniku poslat. Bude to dobrá propagace našeho oddílu – a družina za to jistě dostane i nějaké body. Byla by škoda, kdybychom tam kroniku nemohli poslat. V druhé knize toho ještě moc nemáme!"

Jindra, kterému Standa s Lojzkem před zahájením schůzky řekli, co předevčírem na Starém Městě vypátrali, byl teď celý červený. Ale nikdo z družiny, kromě Standy a Lojzka, si toho naštěstí nevšiml.

Standu sice na chvíli znovu zamrzelo, že na něho Lojzek ještě teď svádí zdržení kroniky, ale ve spádu pěkného programu schůzky na svou rozmrzelost brzo zapomněl. Také vědomí, že všechny starosti a strachy vlastně skončí, přispělo k tomu, že Lojzkovi odpustil.

Část schůzky byla věnována debatě o vánoční nadílce. Uspo-

63

řádají ji už tuto neděli. Oddílový zákon zněl, že všichni chlapci v oddílu si navzájem dají nějaký maličký dárek. Zdeněk

### Poklad černého delfína

a Jenda připraví každému nejméně jeden dárek a po jednom od každého také obdrží. A bylo skoro jisté, že větší radost bude mít ten, kdo rozdá víc dárků než dostane.

Po dlouhém přemýšlení, co komu věnovat, přišel Standa na něco, čím byl sám nadšen: v povinné výzbroji na výpravy měl mít každý chlapec pět papírových míčků, vlastnoručně zhotovených. Míčky byly zapotřebí při nesčetných hrách, které Zdeněk vymýšlel. Mnohdy však někteří chlapci míčky neměli, buď se jim ztratily při minulé výpravě, když zalétly kamsi do křoví, nebo se zničily v nějaké příliš živé hře. Nuže – Standa se rozhodl vyrobit pro každého chlapce pět povinných míčků vzorné výstavní velikosti.

Už po několik dní máčel doma starý novinový papír a hnětl z něj krásné kulaté míčky. Aby byly těžší, lépe létaly a nerozle-povaly se ani při dopadu z velkých výšek a na kamení, přidal do rozmočené papíroviny škrob. Do jedné třetiny hmoty pak nalil roztok zelené tuše, do druhé části žluté, do třetí modré. A tak měly míčky i krásné jasné barvy podle barev družin. Každý hoch dostane míčky té barvy, jakou je označena jeho družina!

Oškrobené a obarvené míčky pak dal Standa schnout nad kamna. Uschly v pevné, nerozbitné a přitom bezpečné "střely".

Protože do poslední chvíle mělo být tajemstvím, kdo jaké dárky bude dávat, ani Lojzek se Standou si neřekli, co kdo z nich připravuje. Věděli o sobě jen to, že oba mají s dárky plné ruce práce.

"Škoda, že jsme nebyli v oddíle dřív!" říkali si, když jeli ze schůzky domů. "Škoda všech těch prozahálených nedělí! A škoda i všedních dnů, kdy jsme většinou nevěděli, co dělat!"

Ve vlečňáku šestnáctky, kam přesedli u Jiráskova mostu a kde už s nimi nejel žádný chlapec z družiny, si začali domlouvat podrobnosti páteční cesty "tam dolů," jak říkali Starému Městu, do Hlavsovy uličky pro kroniku.

Opět se jich zmocnilo známé vzrušení, spíš nepříjemné než příjemné. Už aby byl ten pátek za nimi a s ním i celá starost o kroniku!

64

17. Ve čtyři v Hlav sově uličce

prosinec byl i nadále mírný, bez sněhu a mrazů. Štědrý den měl být sice už za týden, ale počasí bylo stále vlhké a jen brzké soumraky ukazovaly, jaký čas vlastně panuje.

Takovým dnem byl i pátek, kdy se Standa s Lojzkem vydali znovu do staropražského bludiště.

Poloprázdný vlečňák dvacítky je dovezl ke Karlovým lázním na Smetanově nábřeží. Uličkou Na zábradlí se dostali na ztichlé Anenské náměstíčko několik minut po půl čtvrté. Začínalo se smrákat.

Lojzek měl kapsy vycpané obrázkovými sešity pro Pepíka a Vaška, které našel v klubovně mezi starými odloženými časopisy, a nervózně si na ně každou chvíli sahal. Oba byli vzrušení očekáváním. Neklid a napětí, které je provázely skoro dva měsíce od chvíle, co Jindrovi slíbili mlčenlivost i pomoc zároveň, dnes skončí! Za chvíli budou v Hlavsově uličce, a to hodně děvče, Jitka, jim kroniku předá.

"A pak se teprve do všeho v družině zase pustíme, uvidíš!" řekl prorocky Standa, když o tom teď cestou hovořili. "To bude nádhera! Volní a bez starosti a beze strachu – i Jindra bude zas klidný a spokojený – to se nám bude v družině docela jinak líbit!"

"Jen aby to už bylo!" řekl Lojzek. "Já se těch čtyř hodin snad ani nedočkám! Jen si musíme dát pozor, abychom se zase do něčeho nezapletli s nějakými vlky! Jak budeme mít kroniku v rukou, zmizíme, a nikdo nás tady už neuvidí!"

Naštěstí potkávali jen samé klidné a slušné vypadající chlapce a dívky. Stepní vlci jako by zde nežili! ^ Prošli Anenskou uličkou, přešli Liliovou a vnořili se do Řetězové. Jalovcovou uličkou nedočkavostí takřka prolétli až k plácku, kde k nim tenkrát v říjnu přiběhl přepadený Jindra. A průchozí

Poklad černého delfína  
dům do Hlavsovy uličky byl odtud snad jen třicet kroků.  
Šero houstlo víc a víc, ale plynové lampy se zatím nerozsvěco-  
valy.

Vstoupili do domu a po dvaceti krocích průchozí chodbou se  
ocitli v užovčkové Hlavsově uličce, všelijak lomené, se zákruty  
a zákoutími. Její šíře nepřesahovala nikde tři metry. Bylo zde  
ještě větší šero než jinde.

65

"Snad nás Jitka Mlejnková nenechá dlouho čekat!" zašeptal  
Lojzek.

Pro záhyby uličky neviděli dál než do její první části, ke  
schodům, u nichž měli na dívku čekat.

Vystoupili na ně, a když zašli za ohyb uličky, viděli teď až  
na její konec – k pootevřeným železným vratům vedoucím do  
Michalské ulice. Za nimi se mihlo několik postav.

"Nic bych za to nedal, že to byli vlci," zašeptal znepokojeně  
Lojzek. "Vypadalo to, jako by se před někým schovávali!"

"Tak je nech běžet," mávl rukou Standa. "Je lepší, když se  
schovávají, než aby si s námi něco začali!"

Pojednou se otevřely tmavozelené dveře domu v ohybu uličky,  
právě u schodů, kde měli s Jitkou domluvenou schůzku – a z  
nich vyšli Pepík a Vašek.

"Ahoj, kluci!" oslovil je překvapeně Lojzek. "Kde jste se tu  
vzali? Něco pro vás máme!"

Ale Pepík vytáhl zpod svetru několik takřka nových

obrázkových sešitů a ani se na Standu nepodíval.

"Kde ti darebové vzali tolik knížek? A nových?" zašeptal  
Lojzek.

"No třeba je koupili," mínil dobromyslně Standa.

Na Lojzkovi však bylo vidět, že ho Standova domněnka  
neuspokojuje.

Z věže staroměstské radnice sem bylo slyšet odbíjení čtvrté  
hodiny a pak klinkání kostlivcova zvonečku na orloji.

Hned potom se ozvaly z podloubí průchozí chodby drobné kroky.

"Jitka!" vydechl s ulehčením Standa. "Je tady!"

"A nese! Stando, nese!" jásal Lojzek. Byla to skutečně Jitka a  
chlapci i v šeru viděli, že má v ruce nějaký balíček.

Byla udýchaná a v její tváři se zřetelně zračil neklid. Na  
nějaké vítání a bezvýznamné řeči nebylo ani pomyslení.

Rozechvělá mysl všech tří to znemožňovala.

"Mám ji už od středy," vydechla Jitka šeptem, "bratrův  
kamarád ji přinesl dřív, než jsem si myslela – tak jsem ji  
zatím schovala u jedné kamarádky. Bratr hned potom kroniku  
doma sháněl, prohledal celý byt a všechno obrátil vzhůru  
nohama – A potom si něco smlouval s nějakými kluky. Zdá se, že  
něco tuší!"

Pak kývla hlavou k Vaškovi a Pepíkovi, kteří se o kus dál

66

opřeli o zeď a dělali že čtou. "Tihle hoši byli také u něho a  
nakoupil jim hromadu knížek. Ani nevím proč."

"Možná, že za zradu!" řekl Lojzek chmurně a obrátil se ke  
Standovi: "Moc těm mrňousům nevěřím. Vědí všechno, co jsme si  
smluvili!"

"No – hlavně že je kronika tady!" blaženě řekl Standa. "Je to  
ona, víš?" vztáhl ruku po balíčku současně s Lojzkem, ale jeho  
ruka byla rychlejší. Chtěl ho v dychtivosti hned rozbalit, aby  
se ujistil, že je to kronika, ale před Pepíkem a Vaškem si to  
netroufl.

Oba chlapci byli v té chvíli tak rozrušení, že ani pořádně  
ne-vychutnali radost z okamžiku, po němž tak dlouho toužili.  
Zato Jitka byla hned klidnější, když Standovi balíček předala.  
Dokonce se i usmála a Standa k ní pocítil obdiv i vděčnost a  
nepřestával jí děkovat. Balíček s kronikou tiskl v ruce pevně  
jako největší drahocennost.

"A teď pryč odtud!" vykřikl Lojzek skoro nahlas. "Kronika  
nebude v bezpečí, dokud s ní odtud nezmizíme."

Pokynul Jitce na rozloučenou a otočil se směrem k východu do  
Michalské ulice.

### Poklad černého delfína

Ale právě v té chvíli se odtamtud vyhrnulo pět chlapců, a z jejich křiku i výrazů ve tváři bylo zřejmé, že jsou to Stepní vlci.

Zároveň se také prudce rozevřely zelené dveře domu, u něhož až dosud s Jitkou stáli a odkud prve vyšli Pepík s Vaškem, a z nich se vyřítilo dalších několik vlků. Mezi nimi i ten, s nímž se oba chlapci už dvakrát setkali: rváč, který třikrát udeřil Jindru.

"Zrada, stando!" vykřikl Lojzek. Rozběhl se, skočil přes všechny schody a hnál se do podloubí k opačnému východu z uličky.

Standa však nebyl dost rychlý. A když Jitka vykřikla "Můj bratr Jarka!" a ten rváč jí posměšně odpověděl "Ano, ano, tvůj bratříček," věděl, že je zle. Vzápětí po něm ten hrubec skočil a balíček mu vyrval.

»To mám pěknou ségru, když se spolčuje s mými nepřáteli a nosí jim naše věci!" zvolal Jarka a kruh Stepních vlků se přitom nebezpečně zúžil kolem Standy.

Standa se trochu vzpamatoval a řekl: "Jaképak vaše věci? Ta kronika je naše! Našeho turistického oddílu. Když jste tenkrát v říjnu přepadli jednoho našeho chlapce – ty dobře víš, které-

67  
ho, vždyť jsi ho tak surově uhodil do tváře – zapomněl kroniku l na okně a vy jste ji pak sebrali!"

Rváč Jarka Mlejnek se opět zatvářil posměšně, pobaveně se usmál a řekl: "Máte pravdu, mladý muži, je to doslova tak! Ale teď je kronika naše – my jsme ji našli, a tím to končí! Leda by-l ste ji zase našli vy. Potom by byla vaše. Nebo si ji snad chceš vy-l bojovat?"

Podal kroniku jednomu ze svých kumpánů a usykl: "Víš, kam l s ní, víš?"

Chlapec se jen usmál a otočil se k odchodu.

Standa se dopálil. Vrh l se po odcházejícím chlapci, vytrhl mu l balíček z ruky a chtěl se dát na zoufalý útěk za Lojzkem, kterýj už byl kdovíkde.

Přes lla Stepních vlků však byla příliš velká. Neudělal snad l ani dva kroky a několikéré ruce se ho chopily, hrubě a tvrdě, l a kroniku mu opět vyrvaly. Standa však o ni zápasil tak urputněj že se ještě s několika útočníky ocitl na zemi.

"Ty darebáku, kdoví odkud jsi přivandroval, ty na nás budešj dlouho vzpomínat!" křičel zlobně Mlejnek. Pak se otočil ke své l sestře a zahrozil jí: "A ty počkej doma! To si slízneš!" Jitka byla bledá a výraz její tváře se změnil k nepoznání.

Byl l zřejmé, že má z výhrůžek svého bratra strach. Teď se po jeho slovech prudce obrátila a mlčky odcházela. Kruh vlků se roze stoupil, aby mohla projít.

"Jitko! Jitko!" zavolal na ni zoufale Standa, "nezlob se na ná – a znovu ti děkuju!"

Ale Jitka se ani neotočila a spěšně odcházela podloubím dc Jilské ulice, tam, kam před chvílí uprchl Lojzek.

"A teď koukej taky mazat!" vyštěkl pak Mlejnek na Standu l Několikérý hrubé ruce se ho opět chopily a postrčily ho tír směrem, kde ulička ústila do Michalské.

Standa byl pobouřen, zahanben, zklamán i rozechvěn na nej vyšší míru. A v tomto rozpoložení myslil, jaké ještě nikdy nepocí-i til, se teď obrátil na Mlejnka a řekl slavnostně:

"Pravda je na naší straně! Kronika je naše a vy jste ničemové! Můžete mě ,to třeba zabít, ale je to tak!"

Vlci zůstali stát u vrat, mlčky a výhrůžně, ale nikdo z nich se na Standu nevrhl, aby ho za jeho slova ztrestal.

68

### 18. Konec přátelství

Byla to smutná jízda druhý den z Vinohrad do klubovny, na Klubovní sobotu.

I když si to včera ve spádu událostí spolu nesmluvili, sešli se Standa a Lojzek jako obvykle na stanici dvacítky. Lojzek ještě včera večer čekal na Standu u jejich domu, aby se dozvěděl, jak se mu podařilo z Hlavsovy uličky s kronikou

utéct, ale úplně ho zdrtilo, když uslyšel, jak to špatně dopadlo.

A teď tady v tramvaji, v poloprázdné zadní polovině vlečňáku se Lojzkovo bezměrné zklamání dokonce změnilo v podivný hněv a jízlivost.

"Škoda, že jsem nadržel kroniku já!" řekl tvrdě. Mohla být tady! Já utekl docela dobře!"

Standu ta nezastřená výtká dohřála. Skoro až vykřikl: "A ty myslíš, že by tě vlci nechali upláchnout, kdybys držel kroniku ty? Nechali tě běžet jen proto, že kroniku jsem měl já. Proč jsi vlastně utekl a nechal mě samotného proti takové přesile?"

"Protože mě nenapadlo, že tam zůstaneš stát jako solný sloup," odsekl nakvašeně Lojzek. "Myslel jsem, že letíš za mnou!" V jeho tváři byl opět ten známý výraz podráždění a špatné nálady.

Celé dvě stanice až ke Štěpánské projeli v rozmrzelém mlčení.

A tam najednou Standu přepadlo otřesné poznání!

"Tak! Kroniku nemáme – a tys ve středu celé družině oznámil, že ji dnes přineseme! Jak jsi to mohl slíbit?"

"Vypadalo to tak jistě, že kronika bude," pravil nevrle Lojzek, "a víš sám dobře, jak družina hartusila. A když Běda ještě začal o té výstavě, na kterou máme kroniku poslat, tak jsem to zkrátka řekl – no! Musíme dnes chtít nechtít vymyslet zas nějakou výmluvu!"

Když přestupovali na osmnáctku, uviděli na stanici Zbyndu ze žluté družiny. Podali si s ním ruce a Lojzek mu žertem rozkáži: "A hezkého moroně udělat!"

Zbynda zataľ pěsti, přiložil je ke zpitvořenému obličejí, prudce zamrkal očima a oba na chvíli rozesmál. Bylo po hovoru o kronice.

» Vezete nějaké ozdoby na stromek?" zeptal se pak Zbynda, když už kodrcali do Radlic. A hned sám lovil z aktovky blýska-ve řetězy a pozlacené ořechy.

69

Dnes je předvánoční klubovní sobota, strojení stromečku, zítra bude naše zvláštní předštedrovečerní vánoční nadílka.

Kdo potřeboval do Desítky body, mohl nějaké ozdoby vyrobit, nebo prostě koupené cetky zapůjčit.

Jindra už byl v klubovně – a Standu až zamrazil jeho dychtivý pohled, jímž je přivítal, když vstoupili. Znovu se ho zmocnila těžká rozmrzelost a nechtělo se mu o včerejšku mluvit. Nechal na Lojzkovi, aby Jindrovi vylíčil, co se v Hlavsově uličce odehrálo.

Klubovna byla prosycena vůní vánočního stromku. Stál v rohu místnosti a žlutá družina se točila kolem něj a věšela na jeho větve ozdoby. Každého nově příchozího chlapce zarazil hned u dveří vlastík a vybrakoval mu z tašky, co pěkného přinesl. Vedle stromku byly dvě veliké otevřené bedny. Tam zítra budou chlapci pokládat dárky.

Standa byl stále v pochmurné náladě. Každou chvíli očekával, že na něho někdo z Modré družiny zaútočí, kde je kronika, a marně se snažil představit si, co on nebo Lojzek odpoví.

Jako v mráкотách si právě vyměnil u Jendy za deset rublonů nálepku číslo osm s připomínkou Vánoční nadílky, když ho zatahal za rukáv Péf a z jeho družiny a řekl mu:

"Volá tě Běda! Jsme s družinou vzadu u oznamovatele. To víš, kronika!"

Standu polilo horko. Od příchodu na dnešní klubovní sobotu to čekal, a teď to tedy přišlo!

Modrá družina byla u oznamovatele celá. I Lojzek tam už stál, a všichni se dívali na Standu a jemu připadalo, že se dívají velmi nevlídně. Jindra se krčil za Lojzkem a vypadal zdrceně.

Jediný Lojzek se tvářil, jako by o nic nešlo, a už zdálky volal na Standu naoko káravě: "Tak pojď, pojď, ty jeden popleto – dá číst kroniku na poslední chvíli ještě tetičce, a ta si pak odjede na čtvrt roku nebo na jak dlouho někam na Slovensko a kroniku zamkne do stolu. Tys to vypral!"

Jen vteřinku Standa nechápavě zíral na Lojzka. Pak pochopil že

### Poklad černého delfína

je to jeho nová výmluva. Zachraňuje situaci na další tři měsíce, dokud se nevrátí vymyšlená "Standova tetička". Padlo mnoho poznámek na Standovu hlavu a Běda řekl: "Tak na výstavě naše kronika přece jen nebude. Já jsem to věděl. Já jsem tušil, že s kronikou něco provedeš!" Standa byl zčervenálý studem. Lojzek to sice dobře vymluvil.

70

to je pravda, ale proč zase jen Standa má být v očích družiny viníkem? Proč Lojzek neřekl, že sám půjčil kroniku své tetě? Proč pořád a vždy svaluje vinu na Standu?

Standou lomcovala chuť říct konečné pravdu – a jen pohled na zničeného a úzkostně se tvářícího Jindru mu v tom zabránil.

"Prosím vás, nezlobte se na mě," podařilo se mu ze sebe vysoukat, "jsem už takový smolař. Že my jsme si jen tu kroniku od Jindry brali tenkrát domů!"

Víc mluvit nebo poslouchat o kronice bylo nad jeho síly.

Odvrátil se proto od chlapců z Modré a vmísil se mezi hochy ostatních dvou družin.

Ale když pak našel Lojzka o samotě před vývěskou nadepsanou z historie oddílu, vzplanul a vybuchl:

"Tak jsem to zase jen já, ten popleta, viď! Prosím tě, příště už nikdy nemluv za mě – nebo se mě aspoň napřed zeptej!"

Lojzek se na Standu překvapeně zahleděl. Standa byl přece

vždycky tak mírný! Hned ale jeho výtku odrazil:

"Copak je, prosím tě, čas nějak se napřed domlouvat, když na tebe najednou vybafnou? Musím plácnout, co si v té chvíli honem vymyslím! Ale tenkrát v Ještěřčích jámách – tos byl sám rád, když jsem to zachraňoval! A co bys dnes řekl ty? Co by sis asi vymyslel?" Tón jeho hlasu byl lehce výsměšný.

Naštěstí právě v té chvíli Zdeněk zahájil schůzku. Na programu byly hlavně přípravy zítřejší vánoční nadílky, dále činnost oddílu o vánočních prázdninách a závěr prosincového bodování.

Bylo asi půl osmé večer, když schůzka skončila. Chlapci dnes opouštěli klubovnu mnohem rychleji než jindy, na každého čekalo doma ještě mnoho práce s dokončováním a balením dárků na zítřek.

Ale co se to děje s Lojzkem? Chvatně si oblékl kabát, nacpal své věci do tašky, rozloučil se s nejbližšími chlapci, a aniž vrhl jediný pohled na Standu nebo na něho dokonce zavolaal, odešel z klubovny.

Jindy na sebe vzájemně čekali. Odcházel domů společně. Ješ-<sup>^</sup> nikdy, co jsou v oddílu, neodešel domů jeden bez druhého. Až dnes poprvé Lojzek!

Standa opouštěl klubovnu asi dvě minuty po jeho odchodu, otřesený tím, že se Lojzek snad dokonce urazil! V zadní polovině vlečňáku osmnáctky na konečné stanici pod klubovnou bylo

71

už osm chlapců z oddílu a Lojzek byl mezi nimi. Právě mluvili o tom, která družina asi vyhraje prosincové bodování. Ani tady se Lojzek na Standu nepodíval a po celou jízdu až k Jiráskovu mostu, kde měli přestupovat na dvacítku, nepromluvil se Standou ani slůvko.

U mostu se Lojzek s ostatními chvatně rozloučil a vyběhl z vlečňáku. Dvacítka právě stála na druhém, opačném nástupišti. Běželi tam oba, Lojzek asi deset kroků před Standou. Opět beze slova. Ale Lojzek nenastoupil do zadních dveří vlečňáku. Šel do prvního vozu, jen aby se Standou nemusel mluvit!

Poprvé jeli domů takto rozděleně!

A Standa, uražený Lojzkovým chováním, se zatvrdil. Nebude přece Lojzka prosit, aby s ním mluvil. V oddíle je ještě dvacet osm jiných chlapců, s nimiž může kamarádit!

19. vánoční nadílka

Vánoční nadílka byla skutečně jedinečný zážitek. Slavnostní nálada, panující v klubovně už od včerejška, se ještě umocnila. Stromek se prohýbal pod tíhou ozdob a tonul v záři svíček a prskavek. Jejich pach se báječně mísil s vůní

## Poklad černého delfína

jehličí.

Ani jeden chlapec nechyběl – a přišlo i několik bývalých členů oddílu, dva z nich dokonce ve vojenské uniformě. A jak vzpomínali na doby strávené v oddílu a kolik příběhů, hlavně z táborů, připomněli!

Zdeněk pohovořil o dosavadním průběhu oddílové činnosti od září do dnešního dne, zpívaly se staré oddílové i vánoční písně a potom družiny vyrukovaly se svou "vánoční činností". Každá družina totiž začala asi dva měsíce před nadílkou pracovat na nějaké užitečné věci pro oddíl. Vyráběný předmět udržovala až do Vánoční nadílky v naprosté tajnosti, aby tím větší bylo dnes překvapení.

Modrá družina vyrobila dřevěnou desku s háčky na spoustu klíčů k táborovým bednám a kufrům a k tomu ještě dřevěné hruškovité přívěsky s otvory na přivazování klíčů. Háčky na desce i tyto malé destičky byly shodně očíslovány. Byla to velná potřebná věc, a když Modrá svůj výrobek předvedla, chlapci z ostatních družin to ocenili a zatleskali.

72

"A co vyrobila pro oddíl Zelená?" zeptal se Zdeněk, když potlesk dozněl a okukování desky a klíčových přívěsků skončilo.

Vráta, vedoucí Zelené, povstal, postoupil trochu ke středu klubovny a pravil: "Chtěli jsme udělat něco potřebného pro tábor, ale pořád jsme nevěděli co. Až nám poradil Aida!" Po těchto slovech Modrá a Žlutá zaburácely smíchem a výkřiky: "No jo, Aida!" – "To se vám to vyrábí, když máte Aidu!" – "Aida a jeho známý pán!"

Standa nemohl pochopit, co má smích znamenat, ale Svatík už mu to vysvětloval: Aldovi rodiče se přátelí s nějakým starším pánem a ten zná spousty tajemných receptů na různé zajímavé chemické pokusy, umí udělat zvláštní draky, kteří se udrží ve vzduchu i za úplného bezvětrí, vyrábí krabice a bedničky s důmyslnými neviditelnými přihrádkami, umí bezvadně vázat knihy, z pestrobarevných korálek dovede plést ozdobné prstýnky, vyřezává chodící panáčky, dělá alba na známky a mnoho jiných věcí.

A jistě i to, co Zelená vyrobila pro oddíl k vánocům, mělo původ u tohoto zajímavého všemělce.

"Máte pravdu," řekl Vráta, "poradil nám to on, ale jistě se vám to bude líbit."

Na ta slova rozbalili chlapci ze Zelené družiny velký podlouhlý balík, ze kterého se vyhrnula změť různých dlouhých hranolků, prkének a dvě okovaná kolečka. A za Aldova vedení Ota a Kamil začali z těchto dílců cosi sestavovat – až posléze stál před užaslymi hochy malý skládací vozík.

"Unese sto kilo!" řekl Aida hrdě, "a myslím, že žádná naše táborová bedna neváží víc, ani když je úplně nacpaná!"

Vozík prohlíželi ze všech stran, Bořek si do něho dokonce sedl a Ota s Kamilem ho svezli po klubovně.

Žlutá družina vyrobila schránku na dopisy na klubovní dveře a pro oddílovou knihovnu svázala osm nových knih, jež se až dosud nemohly půjčovat, protože byly ve volných arších.

A potom začalo rozdávání dárek. Trvalo skoro dvě hodiny – a byly to hodiny naplněné radostí, překvapeními, jásotem a po-?lly věrného přátelství. Z balíčků chlapci vybalovali kalendář-y, knížky, ručně vyráběné notýsky, vyřezávané znaky letošního tábora, fotografie z výprav i z tábora, ručně malované záložky "o knih, sady hracích kostek k oblíbené oddílové hře Kamerun,

zk vypalovaným věnováním a mnoho jiných věcí.

73

Jindra, který měl zálibu ve všem, co se týkalo Indiánů, vyřezal a namaloval pro každého chlapce z oddílu tabulku s indián- ským písmem – a byla to jistě velmi perná práce, protože tabul-ky obsahovaly více než padesát znaků. Bořek, známý kytičkář, rozdával vylisované květin-ky nálepe-1 né na barevných kartónech potažených celofánem. Každý od- něho

## Poklad černého delfína

dostal tři.

O některých dárcích se všeobecně vědělo, kdo je věnoval, dár-  
ci jiných byli neznámí a sami se úmyslně neprozradili.  
Standa rozdával své máčené papírové míčky v družinových!  
barvách. Měl je úhledně zabalené po pěti v sáčkích se jmény  
ho-1 chů, jimž patřily. Běda mu poklepal na rameno: "výborně,  
Stando, měl jsi dobrý nápad. Opravdu, jste s Lojzkem docela  
schopní nováčci!"

Bědova pochvala Standu potěšila. Po nemilé příhodě s kroni-1  
kou se mu až doteď zdálo, že chlapci v družině jsou vůči němu  
zaujatí. Byl rád, že tomu tak není.

S Lojzkem však ani dnes nepromluvil jediné slovo. Nezvyklý!  
stav narušeného přátelství, který začal včera, trval nadále.  
UŽI při cestě do klubovny čekal Standa jako obvykle na  
stanicil tramvaje za vršovickým kopcem, ale Lojzek nepřišel, i  
když Standa nechal úmyslně ujet dvě tramvaje. A v klubovně  
Lojzekl o Standu nezavádl ani pohledem!

Stalo se však ještě něco horšího!

Lojzek kdesi sehnal pro každého chlapce z oddílu jako dárek  
několik velkých špendlíků s porcelánovými hlavičkami v bar-1  
vách družin. Měly to být jakési odznaky příslušnosti k  
družině. Jakmile chlapci dárek od Lojzka dostali, hned si  
zapíchlí jeden špendlík do klopky kabátu nebo na svetr.  
V záplavách dárkových balíčků dostali tyto Lojzkovy barevné  
špendlíky postupně všichni hoši. Jeden k zapíchnutí hned,  
ostat-j ní do zásoby. Dostali je všichni kromě jediného! Tím  
jediným byl Standa. A co víc: Standovy míčky určené Lojzkovi  
se něja-j kou záhadnou cestou ocitly zpět u Standy, na  
hromádce jeho dárků. Lojzek je zřejmě nepřijal a v nestřeženém  
okamžiku když byl v ruchu rozdávání Standa otočen jinam, sáček  
s ním vrátil.

Standu polilo horko a v očích ho pálily slzy ponížení. Jen aby  
to nikdo neviděl! Jen aby si nikdo nevšiml, co se právě staloj  
když bylo po nadílce a vlastík ze žluté vyzval hochy k  
známkování, Standa napsal na útržek papíru chvějící se rukou  
trojku. Byla to první trojka, kterou kdy vůbec dal. Nejhorší  
známka! Ale nemohl se přemoci, pro něho byla nadílka opravdu  
tím nejhorším podnikem, jaký v oddílu zažil. Jak mohl dát  
jedničku, která znamenala radost, spokojenost a nadšení?  
Tak se na Vánoční nadílku těšil! Tolik se o ní povídalo už  
několik týdnů napřed! A tak špatně pro něho dopadla!

20. Standa odchází z Modré družiny

Od toho dne se cesty Standy a Lojzka rozešly docela. Standa,  
citlivý a dobrácký, se na Lojzka nezlobil, spíš ho Lojzkovo  
jednání udivovalo, nerozuměl mu. Ale po tom všem, co  
předcházelo, a hlavně po Vánoční nadílce jasně cítil, že on  
sám těžko může začít s nějakým usmiřováním.

V oddílu byl hněv chlapců mezi sebou zho1a nemožný. Neře-1  
si jediné zlobné slovo, natož aby mezi nimi panovalo  
nepřátelství. Standa i Lojzek proto utajovali před ostatními  
hochy, jak dovedli nejlépe, že je mezi nimi nesoulad a že oba  
hrubě porušují nepsaný oddílový zákon soudržnosti.

Někdy, zejména na družinových schůzkách, kde bylo méně hochů  
než na sobotních a nedělních celoodílových podnicích, to bylo  
velmi obtížné, ale přesto dokázali, že až dosud jejich  
vzájemnou nevšímavost nikdo nezpozoroval.

Doma se Standa se vším poctivě svěřil a maminka s tatínkem  
nemohli pochopit, že tak věrní kamarádi se mohli tak hluboce  
zneřátelit.

Všechno nasvědčovalo tomu, že Lojzek nepomýšlí na smíření,  
dokonce ani nelituje, že se jejich přátelství rozpadlo. V  
družině 1 na oddílových akcích si počínal vesele, nenucené,  
hněvání se Standou ho ani trochu netrápilo. A jakékoli  
rozmluvě se Standou se uměl vyhýbat přímo mistrně.

Modrá družina zřejmě uvěřila někdejší Lojzkově nehorázné  
vymluvě o tetě, která odjela nadlouho na Slovensko, a Standa  
nemohl říct, jak to vlastně je! Nemohl zradit Jindru a nechtěl  
Prozradit Lojzka jako lháře. Tato nemilá situace v něm

## Poklad černého delfína

vzbuzovala tak špatnou náladu, jakou dosud nepoznal. všechno krásné co prožíval od vstupu do oddílu, jako by se ztratilo.

74

75

V tomto nemilém rozpoložení plynuly Standovi povánoční týdny. oddílové podniky, na které se tak těšil, byly pro něho spíše bolestnými zážitky než radostí.

Soboty a neděle, kdy byl celý oddíl pohromadě, Standa ještě jakž takž snášel. Ale družinové schůzky, na nichž byla Modrá sama, byly pro něho přímo trýzní. To trapné skrývání nepřátelství s Lojzkem! Ty všelijaké krkolomné a úhybné pohyby a uskoky, aby se k sobě nemuseli nějakým slovem obrátit nebo pohledem o sebe zavadit!

Standa častokrát přemýšlel, zda je to všechno Lojzkovi také tak nepříjemné jako jemu, ale vždycky se znovu a znovu přesvědčoval, že asi nikoli. Lojzek se na družinovkách smál, vtipkoval, jako kdyby ho zhořla nic netrápilo, zatímco Standovi se svíralo hrdlo i srdce trpkostí. A to Standu proti Lojzkovi ještě více popuzovalo.

Proto uvítal, když se v posledních lednových dnech naskytla možnost celou situaci vyřešit: Ludvovi ze Žluté družiny se ve škole změnil rozvrh hodin a nemohl chodit na družinovku žlutých. A tak Standa po krátkém rozmyšlení Ludvovi navrhl, že si s ním své místo v družině vymění. A oddílová rada to schválila!

Změna družinové příslušnosti byla pro Standu na jedné straně vysvobozením, na druhé straně však také velikým otřesem. Neboť i když se hoši všech tří družin vzájemně dobře znali a byli nerozlučnými kamarády bez ohledu na družinovou příslušnost, přece jen v každé družině panoval poněkud jiný duch, jednotlivé družiny byly malým samostatným společenstvím s odlišnými zvyklostmi. Přejít z jedné družiny do druhé, zvykat si na jiný ráz družinového života bylo vždy a pro každého chlapce v oddílu nemilou událostí, muselo-li se tak už stát. Modrá družina se proto velmi divila, že Standa tak ochotně nabídl Ludvovi výměnu členství, a cítila se i trochu dotčena. Ale on raději podstoupil všechny ty nepříjemnosti spojené s přivýkáním na odlišné družinové prostředí, než aby nadále zůstal v Modré, kde v poslední době prožíval taková muka. A když pak ještě viděl, jak se s ním družina při poslední družinovce celkem lhostejně rozloučila – alespoň mu to tak připadalo – a jak hezky a mile uvítala Ludvu, jen ho to utvrdilo v přesvědčení, že udělal dobře, když přestoupil. Žlutá družina očividně litovala, že z ní Ludva odchází. Byl hodný, veselý, ve všem pořádný. Při občasných soutěžích

76

v úpravě zevnějšku získával družině vždy plný počet bodů. To teď bude mít Modrá.

Rozcitlivělému a podrážděnému Standovi připadalo, že v něm, ve Standovi, žlutá nevidí rovnocennou náhradu, a umínil si proto, že se vynasnaží své nové družině co nejvíce prospět.

21. Standovo jaro

Neradostná zima, v lednu a v únoru krutá a zdánlivě nekonečná, byla na ústupu. Oddíl se zvolna připravoval na jaro.

Na jedné z klubovních sobot vyndal Jenda ze skříně oddílové stany a družiny je začaly vyspravovat. Přišívaly olivky a v rozích vyměňovaly staré zpuchřelé provázky za nové.

Byly vypsané podmínky velkého každoročního podniku zvaného Boj družin, který proběhne koncem dubna, ale k němuž je nutné už teď začít s nácvikem signalizace, orientace, první pomoci, vaření a mnoha jiných dovedností.

Když to počasí dovolovalo, část programu družinové schůzky se odehrávala před klubovnou na rozlehlém hřišti.

V oddílovém oběžníku Gonie, který vycházel každý týden, bylo plno pokynů a rad k jarním výpravám.

Na uplynulé zimní měsíce se pomalu zapomínalo. Jen tu a tam – obvykle při známkování nedělní akce – se občas ještě

### Poklad černého delfína

připomněla vánoční nadílka s jedinou záhadnou a pobuřující trojkou, kterou kdosi odevzdal. Standa ovšem nikdy neprozradil, že to byl on, kdo touto nejhorší známkou ocenil tak krásný Podnik, neboť by pak musel vysvětlit, proč to udělal.

Ve Žluté družině panovalo právě takové upřímné a veselé Přátelství, jaké bylo v Modré – v oddílu to nebylo ani jinak možné – a Standa si brzo zvykl. Žlutou vedl Břetík, předseda oddílové rady, po Jendovi nejstarší chlapec oddílu. Byl energický, rázný, neměl rád změkčilost, pohodlnost, pomalost. Pro dru-z'nu a oddíl jen hořel a neopustil oddíl, ani když se s rodiči odstěhoval z Radlic až na opačný konec Prahy.

O dobrou náladu družiny se starali hlavně vtipálek Radek a Zbynda. Radek hojně přispíval do oddílového ručně psaného asopisu Kompas, kde vytvořil postavku takytáborníka nováčka Hubáčka. Hoši se mohli uchechtat nad popleteností a ko-

77

?courkovskými kousky tohoto vymyšleného nešiky a Olda z Modré, který se smál vždycky a všemu, při čtení nováčka Hubáčka přímo řičel, házel sebou, dusil se a z očí mu kanuly slzy smíchu. Radek byl šprýmař v každém svém projevu. Oplýval dobrými vtipy a tvář každou chvíli stahoval k nějaké legrační grimase. A to bylo ovšem zas něco pro rozesmátého Oldu! Zbynda, jak známo, dělal na požádání moroně, napodoboval mistrně malé děti a zrovna v době, kdy Standa přešel do Žluté, rozšířil svůj rejstřík legrací o další: stiskl si dvěma prsty uprostřed nos a huhňal: "Já jsem myška Emilka!"

Z chlapců svého věku však Standa nejvíce obdivoval Gustu. Byl to jemný tichý chlapec, ohleduplný a obětavý. Standa se nepamatoval, že by někdy viděl Gustu rozčileného, i třeba jen kvůli hře, jako to naopak uměl Martin, ten věčný "sud střelného prachu," jak mu žertem přezdívali. Gusta byl vždy ke každému laskavý, přitom ale tak obdivuhodně hrdý. Standa ho v duchu přirovnával k chlapci Derossimu z knížky Srdce od italského spisovatele Amiciho. Byla to jeho oblíbená kniha – a teď našel v Gustovi ztělesnění jednoho jejího hrdiny. Umínil si, že se mu bude co nejvíce podobat.

Valná většina chlapců v oddíle se mezi sebou přátelila tak, že každý kamarádil s každým, nebylo nějakých zvláštních přátelství mezi dvěma či třemi hochy. Tak to bylo pro celek také nejlepší. Ale Standa patřil k tomu druhu chlapců, kteří kromě přátelství v celku potřebují mít ještě svého vlastního kamaráda na život a na smrt, se kterým by si mohli sdělovat všechny své pocity a jemuž by mohli svěřit i své nejtajnější myšlenky. Kdysi měl takového kamaráda v Lojzkovi. Když se tak náhle a nepochopitelně rozhněvali, Standovi věrný přítel chyběl. Teď ve Žluté družině doufal, že by se jím mohl stát Gusta.

Standovi se zkrátka začalo v oddílu opět líbit. Usmíval se, byl plný touhy po velkých činech, v družině ho považovali za dobrého a schopného chlapce. Špatná nálada byla tatam.

A kouzelně krásné předjaří jen přispívalo ke všem příznivým proměnám jeho mysli.

78

### 22. Prozrazené tajemství

Za měsíc březen se Standa umístil v bodování na šestém místě ze třiceti chlapců oddílu a přispěl tak Žluté družině k vítězství nad Modrou a Zelenou.

Získal další oddílové nálepky: jedničku, která vybízela ke strádání oddílových nálepek a vysvětlovala účel jejich vydávání, dvaatřicítku s obrázkem klubovny a textem o ní a jednapadesát-ku s kresbičkami předmětů, jež má mít každý člen oddílu s sebou na družinové schůzce. Sbírka se mu utěšeně rozrůstala a Standa byl na ni pyšný. Snad každý den si album s nálepkami znovu a znovu prohlížel a plánoval, které další si pořídí.

Nedělní jarní výpravy byly jedna hezčí než druhá. Přitom

### Poklad černého delfína

oddíl už žil přípravami na slavnou Jarní robinzonádu – čtyřdenní dobrodružnou výpravu, o které se mluvilo skoro od vánoční nadílky.

Jediné, co Standovi kalilo pohodu v oddíle, byly němé, tázavé i vyčítavé pohledy některých chlapců Modré družiny. Ano, tetička by už jistě mohla být ze Slovenska doma a vysvobodit kroniku z vězení...

A Standa se rozhodl, že sprovedí tuto nesnáz ze světa! Musí kroniku dostat stůj co stůj, i kdyby za ni měl zaplatit nějaké nespravedlivé vyděračské výkupné. Musí, musí, aby byl klid! V posledních dnech se několikrát vydal tam dolů, do tajemného bludiště staropražských uliček s utkvělou představou, že ho tam napadne nějaké řešení nebo že se naskytne příležitost k získání kroniky.

Jen jednou však zavadil o cosi, co bylo spojeno s celou neblahou podzimní a zimní minulostí. Potkal totiž v Anenské ulici Pepíka a Vendu, ty dva malé zrádce, než však na ně mohl promluvit, štlouchli do sebe a dali se na útěk.

A dnes se tam vydal znovu. Byla sobota, pojedje pak odtud rovnou do klubovny. Bloumal uličkami, ztichlými sobotním od-Poledním klidem a ospalým jarním sluncem i vzduchem. Teď za denního světla a v tomto jarním hávu se mu zákoutí a ulice nezdály nijak tajuplné.

Prošel znovu většinu známých míst, zastavil se všude, kde se něco udalo, a to se vždy mihl v jeho vzpomínkách Lojzek. Vždyť všude tady byli spolu, tady se seznámili s oddílem. Smíří se někdy?

79

Standa vešel z Liliové ulice do slepé Zlaté uličky a prohlížel si výklenek, kde kdysi objevili Mlejnka. Ano, zde to tehdy bylo; Tady tenkrát stáli, když Mlejnek náhle vyskočil, uhodil Jindru a dal se na zběsilý útěk z uličky! Standa se při vzpomínce na tu příhodu mimoděk otočil rovněž směrem z uličky – a v té chvíli zaslechl venku z Liliové kroky a nějaké povědomé hlasy.

Kdo to tam jde a mluví?

Dva chlapci vstoupili do Standova zorného úhlu a jeden z nich zvolal: "Stando, Stando! Podívej, Lojzku, tamhle je Standa!" Byl to Jindra s Lojzkem. Zřejmě sem také podnikli pátrací výpravu.

Jindra se k Standovi radostně rozběhl, podával mu ruku a překotně ze sebe chrlil: "Taky tu hledáš, viď? A proč jsi nám neřekl, že sem půjdeš? Teď, co jsi ve Žluté, jako bys ani nebyl náš, škoda, žeš nezůstal v Modré! A našel jsi něco? Máš nějakou stopu?"

Na vodopád těch otázek ani nečekal odpověď, táhl překvapeného Standu ze Zlaté uličky ven do Liliové a znovu volal: "Lojzku, Lojzku, Standa je tady!"

Všechno se pak seběhlo dřív, než tomu mohl Standa zabránit a než mohl vymyslet nějakou vytáčku. Lojzek se zakabonil a odvrátil se. Ani Standa nenašel v sobě tolik síly, aby Lojzka oslovil.

Jindra strnul: "Co tohleto znamená? Vy si nepodáváte ruku? Vy spolu – vy se na sebe hněvate? Vy spolu nemluvíte?" v jeho tváři se zračil úžas. Dva chlapci z oddílu, kteří do něj přišli dokonce společně jako kamarádi, a nemluví spolu!

"Ale to přece nejde!" bouřil vzrušeně, když Lojzek a Standa pořád stáli bez hnutí a beze slova. "To u nás v oddílu nemůže být! A co jste si vlastně udělali, že jste se tak rozhněvali?" I když Jindrový otázky byly Standovi krajně nepříjemné, přece jen byl jaksi rád, že Jindra už ví, že se mezi nimi něco děje. Sám nevěděl, co by vlastně řekl. A Lojzek stál pořád ještě pood-vrácen a mlčel jako hrob.

Pak se však Standa přece jen zmohl na několik slov. Byla určena jen Jindrovi: "To už je dlouho, Jindro," řekl těžce, "a začalo to kvůli kronice. To by bylo dlouhé povídání. Na shledanou dnes v klubovně!"

Podal Jindrovi ruku, na Lojzka se nepodíval a skoro se rozbe-

hl Liliovou ulicí k Betlémskému náměstíčku. Jindra za ním cosi volal, ale Standa byl tak rozrušený, že jeho slova ani nevnímal.

Celá příhoda však jeho útekem neskončila.

Do klubovny dojel poměrně brzo, bylo tam zatím jen několik chlapců. Asi za hodinu přijel Jindra a po delší době za ním dorazil i Lojzek. Zřejmě tedy nejeli do klubovny společně. Jindra vypadal velmi rozčileně. S přítomnými hochy i se Standou se pozdravil jen letmo, bez cíle několikrát přešel klubovnu, postál u vývěsek, aniž by je četl, a pak vyběhl z klubovny na hřiště. Nepřipojil se však k hochům, kteří tam ve skupinkách trénovali stavbu stanu a signalizaci k Boji družin, ani se nezastavil u chlapců prohánějících míč. Něco se s ním dělo ...

Když skončil sobotní program a Zdeněk vyslovil obvyklou otázku, chce-li se někdo na něco zeptat nebo něco připomenout, vyskočil Jindra ze své židličky tak prudce, že se převrhla, a vykřikl: "Tady! Já! Já chci teď něco říct!"

Ve Standovi se zatajil dech!

A Jindra už chrlí proud slov:

"Já vám to musím říct! Všechno! Já už to nemůžu vydržet. Modrá družino, odpusť mně to, jestli můžeš! Všichni mně odpusťte, co vám teď řeknu!"

Jindra se uštvane rozhlédl po klubovně. Všichni chlapci na něho udiveně zírali, neboť ničemu nerozuměli. A on pokračoval:

"Když jsme hráli v říjnu dole v Praze Vyzvědače a mě tam přepadli Stepní vlci, zapomněl jsem na jednom okně kroniku naší družiny. Báł jsem se to družině oznámit. Musel jsem to však říct Standovi a Lojzkovi, když si ke mně pro kroniku šli. Slíbili mi pomoc při hledání. A smluvili jsme se zároveň na výmluvě, že kroniku už mají doma a že ji čtou! Mezitím jsme pátrali, hledali – a málem jsme ji měli! Našli ji ti vlci, co mě tenkrát přepadli. Na poslední chvíli se ale Standovi a Lojzkovi přece jen nepodařilo kroniku dostat. I když už ji drželi v ruce!"

Lojzek pak vymyslel tu výmluvu se Standovou tetičkou, abychom získali čas k dalšímu zápasu o kroniku, až se nakonec kvůli tomu Standa s Lojzkem nějak pohádali. A všechno jsem to \*avinil já! Myslím, že po tom všem bude nejspravedlivější, když odejdu z oddílu – protože jsem se zachoval zbaběle, když jsem hned nepřiznal, co se stalo!"

v klubovně bylo chvíli podivné zaražené ticho. Ale potom se rozpoutala pravá bouře výkřiků nesouhlasu, údivu, protestů dotazy nebraly konce a Zdenkova píšťalka jen velmi těžko zmáhala ten neobvyklý rozruch.

23. Robinzonáda

S prvními aprílovými týdny jako by se příroda úplně probudila. Vzduch byl vlažný, sady se zazelenaly a na výhonech známých keřů se rozzářily žluté kvítky, zlatý déšť.

Na slunných lesních stráních nalézali hoši při svých nedělních výpravách první květiny: hlaváček jarní, podléšky a sa-sanky. Už jen ta jména zvučela a voněla jarem. Proti modrému nebi s bílými oblaky se ze stromů kývaly jehnědy. Zdeněk s Jendou a s nimi i někteří starší chlapci z oddílu tu jarní proměnu se zájmem pozorovali. Standa si nikdy dřív přírody příliš nevšímal, ale teď měl i on radost z každého objevu a naučil se přírodu obdivovat. Nebyl sám, třeba Gusta si vedl pěkný deník a maloval si do něho jednotlivé květiny a připisoval k tomu, kdy a kde kterou viděl. Standa ho v tom napodobil, a psaní deníků je oba ještě více sblížilo. Jindrovi Modrá družina samozřejmě odpustila – co také jiného mohla dělat? Oddílová rada navíc zamítla jeho myšlenku, že se sám potrestá odchodem z oddílu. Jindra zůstal.

Všem třem oddíl odpustil, že se uchýlili ke lži, a Zdeněk se pokusil přimět Standu a Lojzka ke smíru. Podali si ruce a

### Poklad černého delfína

kysele se na sebe usmáli. Ale nemluvili spolu dál! Jako by mezi nimi stála nějaká hradba! Oddíl učinil pokus získat od Jarky Mlejnků kroniku Modré družiny. Zdeněk s Jindrou a Standou došli k Jarkovým rodičům. Zdeněk jim vyprávěl celý případ a požádal o vrácení kroniky. Otec Mlejnek se zprvu choval velmi hrubě, a teprve když Zdeněk pohrozil oznámením případu na policii, uhodil na syna. Ale Jarka tvrdil, že kroniku nemá, že mu ji vzali nějakí neznámí skoro dospělí chlapci, otec v tom cítil výmluvu, rozzlobil se a chlapce ztloukl hlava nehlava. Před Zdeňkem, Standou a Jio' drou mu rozházel po zemi všechny jeho věci, knížky i učení, ale kroniku u něho opravdu nenašel.

82

83

Ale když Zdeněk a oba hoši od Mlejnků odcházeli s nepořízenou, potlučený Jarka se ve dveřích na Standu potouchle ušklíbl, jako by chtěl říct: "Napálil jsem vás, hošani!"

Standu tím přesvědčil, že kroniku má, že ji má schovanou někde mimo domov. Teď už však nemohl nic podniknout. Modrá družina se ovšem vzdala naděje, že by kroniku ještě někdy dostala zpátky. Nový, druhý díl zato opatrovala jako oko v hlavě a vymyslela několik bezpečnostních opatření, aby se nikdy nemohla ztratit.

Hlavní pozornost oddílu se však v těchto dnech obracela k Robinzonádě. Blížila se čtyřdenní výprava daleko za Prahu, až kamsi na Českomoravskou vrchovinu, do velikého srubu. Co pro oddíl znamenala na podzim hra vyzvědači a v zimě vánoční nadílka, tím byla teď na jaře tato výprava. Měla už léta ustálený název Jarní robinzonáda a vázaly se k ní různé zvyklosti.

Standa nezažil takové přípravy jako před touto čtyřdenní výpravou! Propočítával, kolik si musí vzít s sebou potravin, sháněl různé konzervy, které mu zkušenější chlapci doporučili, balil pokrývky do plátěných povlaků, shledával různé řemínky na jejich připevnění k torné a s Gustou si šel koupit jídelní misku a různé jiné potřeby.

Jednou ze zvyklostí Robinzonády bylo, že zpravidla dva tři chlapci dali na této výpravě dohromady své zásoby a z nich pak společně vařili a jedli. Vtipálek Radek dal těmto skupinkám a hlavně tomu společnému hodování žertovný název barbucha a ten se tak ujal, že už několik let se tomu v oddíle neřeklo jinak.

Standa si domluvil barbucha s Gustou a k nim se ještě připojil Vlastík – ten co dělal oddílové známkování. Standa se o něm od Gusty dozvěděl zajímavou věc: Vlastík chodí jednou nebo dvakrát týdně číst slepým dětem do jakéhosi ústavu – a nikdo ho k tomu nenutí, ani mu za tu službu nic nedává!

A pak se chlapci konečně dočkali! Za krásného jarního rána odjeli na své čtyřdenní dobrodružství. Téměř šest hodin jízdy vlakem nepromarnili, hráli různé hry a Zdeněk s Jendou je mezi tím upozorňovali na různé pamětihodnosti, které míjeli. Na schůzkách družin se právě dočetla kniha R. L. Stevensona Poklad na ostrově a také o ní si hoši ve vlaku vyprávěli. Srub, který měl oddíl pro Robinzonádu propůjčený, stál na lesní mýtině u velkého rybníka. Bylo to rozlehlé stavení s kuchy-

84

ni, velkou jídelnou a s menšími místnostmi, jež sloužily jako ložnice.

"A je tady krb, podívejte se!" jásal Jindra v jídelně. "Nanosíme hodně dřeva a večer si v krbu zatopíme a budeme zpívat a vyprávět, viď, Zdeňku?" domlouval se.

Chlapci pobíhali z místnosti do místnosti a dělali si plány, jak tady ty čtyři dny prožijí. Srub je nadchnul, a ani okolnost, že v ložnicích jsou jen dřevěné kavalce bez slámků, je nermoutila. Tři noci vydrží spát na tvrdém! A už se ozval Zdeňkův signál k nástupu v jídelně. Stoly a

### Poklad černého delfína

židle rozestavili podél stěn, takže uprostřed zůstalo volné místo pro oddílový nástup. A zde pak Zdeněk vydal stručné, ale srozumitelné pokyny. "Každá družina určí chlapce pro úklid: dva do jídelny, tři na vytření a vysmýčení tří ložnic a dva na vyčištění kuchyně. Zbytek chlapců půjde na dříví! Torny si nechtě zatím před srubem, dokud uvnitř nebude čisto. A čiňte se, vždyť naposled se tu bydlelo loni v létě! Modrá družina potom obsadí ložnici číslo jedna, Zelená dvě, Žlutá tři. V jídelně si zajistí každá družina jeden z koutů. Ti, co budou mít svou práci hotovou, začnou si v kuchyni vařit večeři. Vyjděte si vstříc a nemotejte se u plotny všichni najednou. A teď ještě pozor!" končil pak Zdeněk s významným úsměvem: "Přesně o půl osmé večer zahájíme zde v jídelně oddílovou besedu u rožhořelého krbu. A při ní se dozvíte něco, nad čím zajásají stateční a silní, zabědují však slabí a ustrašení! Je to něco, co vás bude provázet až do konce tábora a zpestří náš oddílový život! – Tedy dnes večer o půl osmé!" Tímto záhadným příslibem Zdeněk nástup ukončil a zavelel rozchod. Nastal šum. Hoši se zvědavě dotazovali, co asi Zdeněk zamýšlí, a do hovoru se mísily signály družinových vedoucích svolávajících své hochy, aby mohli rozdělit práci.

24. Historie Černého delfína začíná

"ři úklidu nebylo ulejšváků. všichni hoši pracovali ochotně, ba přímo nadšeně, ačkoli to nebylo v mračnech prachu a mezi pa-vučinami, které jim padaly na hlavu, zrovna příjemné. Nikdo je nernusel popohánět. Každá skupinka sama a dobrovolně chtěla

85  
odvést co nejlepší práci. Mezi chlapci, kteří uklízeli první a dru-hou ložnici, vznikl dokonce přátelský spor, která z obou ložnic je uklizena čistěji. Až teprve Zdeněk spor rozsoudil: prstem pře-jel podlahu a prohlásil, že obě jsou uklizeny stejně!

A pak nastalo vaření večeře. Kolik drobných projevů kamarádství a ochoty se při něm ukázalo!

"Hoši, prosím vás, kdo mi půjčí otvírák na konzervy?" volal Kamil ze Zelené – a hned tři chlapci zanechali práce a podávali mu své nože s otvíráky.

Zamklý čenda, který si výjimečně s nikým neumluvil barbu-chu, zjistil, že doma zapomněl cukr. Za krátkou chvíli se na stole před ním nakupilo snad půl kila kostek od nejbližších hochů, kteří jeho bédování zaslechli.

V barbuchách se chlapci upřímně a kamarádsky dělili o jídlo a nikdo nikomu nevyčítal, že snad dal do společné kuchyně něčeho méně nebo že víc snědl. V jednom koutě jídelny dokonce přišly tři takové skupinky chlapců na nápad: utvořily "svaz vzájemně se podporujících barbuch", a tak zde vařilo a jedlo osm chlapců ze zásob, jež dali dohromady. A jeden přes druhého nabízel a vychvaloval své pečivo, své máslo, domácí zavařeninu a jiné pochoutky.

To bylo víc než pouhé kamarádství, to bylo pravé bratrství! A citlivý Standa byl v tomto prostředí tak šťastný, že kdyby se neostýchal, šel by snad i za Lojzkem a začal s ním mluvit, jako tomu bylo dřív.

Právě teď stály na obrovských dvanáctiplátových kuchyňských kamnech svorně vedle sebe řady jídelních misek, v nichž chlapci kuchtili polévky, rizota, míchaná vejčička, brambory, guláše z konzerv i čaje. Mezi nimi byly i tři šálky barbuchy Standa-Gusta-Vlastík.

Když potom Gusta rozděloval rýži s masem do tří víček od šálků, sám sobě dal nejmenší porci, jen aby Standa a Vlastík měli dost. Vlastík to zpozoroval, a skoro násilím se Standou přidali Gustíkovi ze svých víček, tak aby měli všichni tři stejně.

To už byla tma a v jídelně se rozzářilo několik svíček, elektrický proud zde nebyl zaveden. Zdeněk vydal pokyn, že svíčky musí stát v prázdných plechovkách od konzerv, aby nedošlo k p°"

zaru.

### Poklad černého delfína

A pak už se rozhořel oheň v krbu a chlapci se před ním sesedli na lavicích do velikého půlkruhu.

86

Jenda přejel struny kytary a vyloudil z ní několik akordů, melodických a tklivých. Chlapci začali zpívat:

Ale dnes byli příliš dychtiví dozvědět se, co měl Zdeněk na mysli při nástupu, a tak nevydrželi zpívat dlouho.

"Zdeňku," vyhrkl najednou Jůlek z Modré družiny, "slíbil jsi nám nějaké překvapení," rozesmál se a použil Zdeňkových slov z nástupu: "Něco, nad čím zajásají stateční a silní... a..."

Radek mu skočil do řeči: "... ale nad čím budou bědovat slabí a ustrašení! Tak abys Jůlku s tím bědováním začal!"

Kolem se ozval smích a snad se smál i Jůlek. Ale chlapci ztichli, když viděli, že se Zdeněk chystá promluvit.

"Všichni jste tu knížku četli, chlapci!" začal, "a všem se vám líbila! Ten z vás, kdo nám ji o Vánoční nadílce věnoval do oddílové knihovny, jistě ani netušil, co svým dárkem způsobí. Víte jistě, o které knize mluvím: o Pokladu na ostrově. Často jsem od vás slyšel, jaká je to škoda, že žádný chlapec dnes nemůže prožít takové dobrodružství jako hrdina této knihy Jim Hawkins."

A přece i vy, hoši dvacátého století, budete moci něco podobného prožít! Jako Jim v knížce i vy se vydáte na dlouhou a tajemnou výpravu za pokladem. A budete luštit nečitelné záznamy ve staré lodní knize, plavit se na bouřlivých vodách, zápasit o vteřiny, hledat stará dávná znamení, vykopávat v zemi ukryté lodní kufry s pirátskou kořistí a kdoví co ještě! To všechno podniknete a zažijete, i když jste ještě chlapci a i když dnes už piráti dávno nejsou a my jsme krom toho daleko od moří a tajemných ostrůvků!"

"Ale jak?" vyjekl netrpělivě Ota ze Zelené. "Jak to všechno budeme dělat? Vůbec tomu nerozumím!"

Bouře hlasů ho umlčela, aby Zdeňka nepřerušoval. A Zdeněk pokračoval.

"Dávejte dobrý pozor – je pro vás připravena napínavá hra, která bude probíhat každou neděli a která se později na táboře rozehraje jaksepatří naplno! Poslechněte si teď příběh, podle něhož hru sehraje. Kdysi dávno brázdila vody oceánů pirátská loď Černý delfín, která byla po mnohých loupeživých plavbách konečně polapena. Její historii i zánik sepsal ve vládním vězení těsně před smrtí jeden z pirátských lodníků, doslov pak napsala čísi neznámá ruka." Zdeněk se odmlčel a zahleděl se hlavy chlapců kamsi do ztemnělé jídelny.

A tam, ve tmě, v rohu místnosti, kam nedosahovala zář ohně

87

z krbu, najednou vzplálo světlo, jakási starodávná lodní lucerna! se tam rozžehla – kdo je to tam u ní? V záhadné postavě v pi. [ rátském šátku, naličené sazemi, poznávají Jendu, a ten začíná číst příběh psaný podivným starobylým slohem a začínající neumělými verši:

"Hoj, to slavní pro nás byli dnové, kdy náš Černý delfín bouřným mořem plul, my při plavbách těch objevili světy nové, když v plachty naše jižní pasát dul..."

... a pamatuji se, jak patron náš, kapitán O'Brien, Železná ruka zvaný, nepsal do lodní knihy jen verše!

Po bitkách slavných a pro nás vždy vítězných i kořist z korábů do knihy zapisoval. A někdy slyšeli jsme z kajuty cinkot zlatáků a šperků, jež přebíral ve svých kufrech, železem kovaných. Neboť vězte, že patron si nechával polovinu kořisti, zatím co polovina druhá mezi mužstvo rozdělena měla být na konci plaveb našich.

A bylo těch lodí na tucty, jež padly do našich rukou – a lodi ty pluly se žoldem pro vojska v nově objevených zemích nebo se z nich vracely naplněny zlatem a drahokamy z aztéckých chrámů. A lodi kupců také chudý nebyly!

Nic však nenašli u patrona ani u nás páni od námořních soudů v Bretfieldu, když nás štěstí opustilo a my byli vládními loděmi zajati! Marně patrona pálili, aby se dozvěděli, kam ukryl

### Poklad černého delfína

kořist nepřebornou. Nepověděl nic – a my nic nevěděli. Vždyť patron celé noci vedl Černého delfína sám!

Jen v lodní knize bylo psáno, kudy jsme se plavili k ostrovu tomu bezejmennému, kde náš patron v podivné předtuše záhuby své i naše poklady ukrýti nám kázal. Kniha ta však zmizela

...

A kdesi dosud čeká, ve vlhké plísni tmy, aby ukázala těm, kdo ji naleznou, kam patron O'Brien své i naše poklady ukryl. Tu knihu, pání z Bretfieldu, tu lodní knihu mít...

V tichu a slunečním jasu leží uprostřed vod zelenavý ten ostrov beze jména, s pískem na pobřeží jako mořská pěna bílým. A někde v jeho skalách jen patronova kniha ví, kde leží kufry a bedny z Černého delfína.

Když větrík rozšvelel ztichlé palmy a vlny vod nesmírných na p<>' březí zabuší, jako bys písňě mužstva našeho znovu tady někde sty' šel a vše se zdá zase být na dosah ruky."

Ponuře a jakoby věštecky naladěný Jendův hlas na chvíli umlkl, ale vzápětí se ozval znovu, naplněn výzvou k velkým činům:

"Holá hoj, ahoj, poplujte s námi, chlapci očí bystrých a jasných myslí, nebojte se mořských bouří, ani bledých zmýdelnatělých těl utopenců, jež v čase půlnočním z vody na palubu vstupují, pojdte s námi hledat lodní knihu Černého delfína!

Vlhko a prach několika staletí hlodají na listech, do kterých kapitán O'Brien, Železná ruka zvaný, zapisoval, kudy plout, abychom objevili cestu k jeho ostrovu pokladů.

Holá hoj, již slyšte lodního zvonu hlas!

Zapomeňte po několik úplňku, že syny jste jiného světa, a vraťte se do dob těch dalekých plaveb a života bouřlivého, nadýchněte se vzduchu prosyceného mořskou solí a vůní mokrého dřeva!

Slyšíte, jak víchr bije do plachet?

Slyšíte, jak moře hučí?

Zas albatros velký a bílý k obzoru nad vodní pláně míří.

Nastavte tváře vlnám, stríkajícím na palubu, nebojte se ničeho!"

Slova dozněla a Jendova tvář zmizela ve tmě, protože Jenda stáhl knot lodní lampy. Chlapci, při čtení tiší, se rozkřičeli vzrušením. Někteří běželi k Jendovi a chtěli vidět zápis, který právě dočetl. Desítky otázek se sypaly na Zdenka.

"Kde máme tu lodní knihu hledat?" "Jak se hra bude hrát?" "Kdy začneme?"

A Zdeněk vysvětloval a vysvětloval, každou chvíli přerušován dotazem některého z chlapců.

25. Černý delfín se rozehrává

Hned druhého dne hra začala. Ráno při nástupu vyzval Zdeněk družiny, aby se každá rozdělila na dvě hlídky po pěti chlapcích, a to přibližně stejně schopné a obratné. Tak vzniklo šest hlídek. Zdeněk jim pak řekl:

»Od této chvíle jste posádkami šesti pomyslných lodí, z nichž každá chce samostatně co nejdříve objevit skrytý poklad. Žádná 'oď zatím neví, kam plout, kde a jak jej hledat. Ale brzo se něco dozvíte! Podívejte se, zde je návod k začátku té dobrodružné Plavby za pokladem!"

89

Z torny vylovil sáček s hromadou papírových ústřížků růž. ných barev a pokračoval: "To jsou rozstříhané zprávy, stejné pro všech šest posádek. Každá zpráva je rozstříhána jiným způsobem, ale každá má celkem třicet ústřížků!"

Po celé dva dny pak Zdeněk s Jendou tyto ústřížky tajně a nepozorovaně schovávali v různých úkrytech, tu za skříní, tu pod nohou židle, v hustém keři nebo i na volných místech, aby je hoši objevovali, sbírali a pokoušeli se složit tak, aby se dal přečíst obsah celé zprávy.

Každá hlídka měla přidělenou svou barvu ústřížků, ale sbírala i ústřížky jinobarevné, patřící ostatním hlídkám. Pak je s nimi vyměňovala za ústřížky své barvy.

### Poklad černého delfína

Úkolem bylo složit celou zprávu tak, aby jí hlídka porozuměla a podle ní se zařídila. Bylo přípustné domyslet si text chybějících ústřížků, nebo si jej částečně opsat z ústřížků cizích barev, i když rozstříhaných v jiných tvarech.

Každou chvíli se ve srubu, před ním i na výpravách do okolí ozývaly radostné výkřiky šťastných nálezců. A toho vyměňování ústřížků cizích barev za vlastní!

Standa našel tmavozelený lístek patřící druhé hlídce zelených za okenním rámem jídelny. Jen růžek bylo vidět, a to ještě málo, neboť byl maskován rašicím křovím, které rostlo zvenčí do okna.

Ve standově hlídce byli Vojta, Zbynda, Slávek a samozřejmě Gusta. Strádali a skládali papírek k papírku, ale sestavit celý velký list papíru z tolika nepravidelně rozstříhaných kousků byl úkol velmi těžký. Zvlášť když je ani zdaleka neměli všechny.

Zdeněk s Jendou mezitím připravili další dva úseky této podivuhodné hry.

Přes hluboký a široký záliv rybníka vedla vysoko nad hladinou dlouhá lávka se zábradlím, asi metr široká. Zdeněk k ní svolal hochy a řekl: "Vaše lodi se dostaly do mlhy a těsně pod hladinou moře jsou ostré korálové útesy. Každá loď proto potřebuje domorodého lodivoda, který ji přes nebezpečnou vodu převede. V naší hře to bude vypadat takto:

Dva členové hlídky budou představovat loď. Zavážou si oči a stoupnou si vedle sebe na začátek lávky, zaklesnutí do sebe rukama. Zbývají tři chlapci hlídky se postaví na druhý konec lávky a budou svou loď řídit smluvenými signály tak, aby se dvojice dostala poslepu přes lávku, aniž by se držela zábradlí. Čas plav-

90

by měříme samozřejmě na stopkách. A za každý dotyk zábradlí připočítáme hlídce deset vteřin. Proto plujte opatrně! – Která hlídka chce závodit první?"

MA jaké signály máme lodi dávat?" zeptal se ustaraně Martin.

"Řekl jsem, že lodivodové byli domorodci. Posádka lodi jejich řeči nerozuměla. Proto i my se musíme podle toho řídit.

Loďvodí na druhém konci lávky tedy například výraz vlevo vyjádří zapískáním, vpravo tlesknutím, stát klepáním do zábradlí lávky a podobně. To už je věc hlídky, jaké signály si smluví."

Byla opravdu těžká rada, jak "plout". Šla-li dvojice hochů představující loď příliš rychle, měla hodně dotyků, a tím jí přibývaly "špatné vteřiny". Šla-li pomalu a bedlivě poslouchala pokyny lodivodů, trvala jim cesta příliš dlouho. Byla to dramatická playba, plná vzrušení, i když se jednalo o pouhou cestu poslepu přes lávku. Většina hlídek nedokázala vést svou loď tak, aby ani jednou nezavadila o zábradlí. A její posádka také hned čestně svůj dotyk nahlas hlásila. Když pak plavby všech hlídek skončily, zjistilo se, že v nejkratším čase ji dokázala druhá hlídka Modrých, ve které byl též Lojzek. Standova hlídka byla čtvrtá.

A ještě jeden úsek Černého delfína sehráli hoši zde na můstku o den později. Byl rovněž velmi perný, i když kladl velké nároky zas na jiné vlastnosti a schopnosti chlapců: na jejich odvahu, tělesnou zdatnost a obratnost.

"Vaše lodi nemohou uvolnit kotvy zaklesnuté o korálový útes hluboko pod hladinou. Jeden člen posádky se musí pokusit sestoupit ke dnu a kotvu vyprostit. Ale pozor, v moři jsou žraloci a kapitán Černého delfína při této práci ztratil jednoho z nejschopnějších plavčků!" Tak navodil Zdeněk nové dobrodružství a hned vysvětlil, jak proběhne ve skutečnosti: "Jeden chlapec hlídky bude uvázan některým z uzlů, které v oddíle umíme, na oddílové lano. Každá hlídka si sama rozhodne, jakého uzlu použije. Že lano má únosnost asi tři sta kilo, to dobře víte. Vy ostatní z hlídky pak svého potápěče spustíte ke kotvě z prostředku lávky. V ruce bude mít jídelní misku. Až do

ni nabere vodu, vytáhnete ho i s plným šálkem zpátky na lávku."

»A co ti žraloci?" smál se Radek. "Já bych třeba jednoho Představoval!" »Nebezpečí žraloků se spouštěný chlapec ve skutečnosti vy-

91

hne tím," pokračoval neochvějně Zdeněk, "že se ani trochu ne-namochí, a už vůbec nesmí do vody spadnout – třeba vinou špatně uvázaného uzlu nebo neobratnosti svých druhů, kteří ho budou spouštět!

Čas celého závodu běží hlídce od chvíle, kdy její první člen vkročí na lávku. Uzel váže hlídka až na lávce. Čas se zastaví, když se potápeč i se svými čtyřmi spouštěcí, s plným šálkem vody, s rozvázaným uzlem a pečlivě smotaným lanem vrátí z lávky na pevnou zem."

Teď šlo do tuhého! Kdo se svěří svalům čtyř ostatních a dá se spustit k hladině rybníka do hloubky asi šesti metrů? Voda je ještě jako led, a i kdyby nebyla – podaří se potápeči nabrat vodu v nepohodlné pozici tak, aby se ani nenamochil, jak znělo pravidlo? Namochí-li se, musí být vytažen a hlídka musí začít – za stále běžícího času – celou práci znovu, od nového vstupu na lávku až přes vázání uzlu a nové spouštění potápeče!

Každá hlídka nastupovala k tomuto dobrodružnému úkolu zvlášť – hlídky, na které závod teprve čekal, nesměly být přítomny. To proto, aby nemohly napodobit způsob, jakým ta která posádka uvázala uzel, jak svého potápeče spouštěla, jak ten si počínal při nabírání vody a jakým stylem byl se svým choulostivým nákladem vytahován. Jen hlídka, která měla úsek hry už za sebou, směla přihlížet, aniž by ovšem, byť jen slůvkem, radila. Neboť v každém tomto závodě měly hlídky zdolávat překážky samostatně! V tom byl vlastně smysl celé hry.

Ve standové hlídce nastala chvíle rozpaků a váhání, když byla vylosována ke startu jako první. Zdálo se, že se nikomu nechce dělat potápeče. Ale už se hlásí Gusta – a Standa se v duchu stydí, že sám nebyl odvážný ...

Tentokrát byla standova hlídka třetí. Jen dvě posádky z jiných družin provedly celou akci rychleji.

26. Co říkala rozstříhaná zpráva

Samozřejmě, že každá hlídka se v dosud konaných úsecích hry snažila dosáhnout co nejlepšího výsledku, jen aby dokázala, jak je obratná, silná, rychlá a pohotová.

Ale pravý význam svého umístění mohli chlapci náležitě oce-

92

nit teprve po složení rozstříhané zprávy. Co se z této zprávy chlapci dozvěděli, způsobilo pravou bouři nadšení i údivu! Bylo to k večeru třetího dne výpravy. Až do té doby hlídky usilovně hledaly a vyměňovaly mezi sebou ústřižky své barvy. Druhý den hledání už bylo skoro jisté, že některé hlídky budou mít do večera zprávu natolik sestavenou, že budou moci její obsah bezpečně přečíst. Zejména první hlídka Zelených a Standova hlídka měly naději, že zprávu složí a přečtou jako první.

O jednotlivé ústřižky se proto v posledních podvečerních hodinách sváděly pravé boje. Napětí se stupňovalo každou minutu a každým nově nalezeným lístkem.

Nakonec první hlídka Zelených předběhla standovu asi o hodinu. I druhé místo standovy hlídky však byl velký úspěch, neboť ostatní hlídky v té době nebyly ještě schopny zprávě porozumět – buď jim chybělo příliš mnoho ústřižků, neboje měly, ale nedokázaly je správně sestavit.

Zpráva oznamovala starodávným slohem, aby si každá posádka lodi, tedy každá hlídka, pořídila lodní knihu, čili silnější sešit s čistými listy. A na každý list aby si narýsovala velkou čtvercovou síť o desetkrát deseti políčkách, takže na každém listu bude stovka políček. A těch listů bude čtyřicet – a tedy čtyři tisíce políček!

První list ponese nahoře nad sítí čtverečků označení 1 – 100, druhý 101–200, třetí 201–300 a tak pořád dál, až poslední

### Poklad černého delfína

uzavře označení čísla 3901–4000. Tím budou jednotlivé stovky čtverečků očíslovány.

A do těchto prázdných políček budou hlídky zapisovat písmena, která – až budou v políčkách všechna – řeknou posádce, jak a kam plout, aby našla poklad Černého delfína!

"Kde ale budou hlídky ta písmena do čtverečků v lodní knize brát?" ptali se chlapci o překot.

Nuže – a nyní teprve přišlo pravé překvapení!

Hlídka, která se v kterémkoli úseku hry umístí jako první, má Právo vybrat si u Zdeňka nebo Jendy do své lodní knihy 60 pís-men, která si libovolně vybere z oněch čtyř tisíc neznámých písanek, jež tvoří popis cesty k ukrytému pokladu Černého delfína- Muže si je vybrat třeba z prostředku popisu nebo ze začátku c j konce, třeba celé věty najednou nebo z každého listu i jen dvě ri písmena! To záleží na její úvaze. Každá další hlídka pak podle svého umístění v úseku hry ob-93

drží vždy o deset bodů méně. Tedy druhá dostane padesát písmen, třetí čtyřicet, čtvrtá třicet, pátá dvacet a šestá jen deset! Vyplatí se tedy bojovat v úsecích statečně a houževnatě, neboť čím lepší umístění, tím více písmen do lodní knihy a tím blíže k pokladu!

Chlapci byli nadšení. I když hráli v oddíle již mnoho pěkných a vzrušujících her, ještě nikdy nepřinesl Zdeněk hru tak složitou, zajímavou a hlavně rozdělenou na řady týdnů – až do konce tábora!

Hoši se potom ještě dozvěděli, že jim Zdeněk nadiktuje, kterým políčkem v lodní knize začíná vždy nové slovo. Budou si tedy moci mnoho písmen domyslet, když budou ze slova znát jen několik písmen, a tím uspoří drahocenná písmenka pro dosazování do jiných slov.

Dávny příběh Černého delfína a jeho kdesi ukryté špatně čitelné lodní knihy se tedy promítal do skutečnosti: i chlapci v oddíle měli lodní knihu "nečitelnou", vždyť místo písmen obsahovala jen prázdné čtverečky, a chlapci budou každé slůvko luštit teprve pomocí vyhrávaných písmenek. Protože většina chlapců měla s sebou na výpravě bloky i poznámkové sešity, stále potřebné pro různé záznamy a soutěže, bylo pro každou hlídku snadné připravit si lodní knihu a ve volných chvílích si do ní nalinkovat šachovnice. V linkování a desítkovém číslování čtverečků se střídala celá hlídka.

Standova hlídka získala za první tři úseky hry celkem sto dvacet písmen. Chlapci se dlouho radili, která písmena by si měli od Zdeňka vyžádat, a na návrh Vojty se posléze rozhodli vybrat si písmena do prvních pěti stran ze čtyřiceti, jež lodní kniha obsahovala.

Bylo to vzrušující přemýšlení, jak si za pomoci několika "koupených" písmenek domyslet celá dlouhá slova. Tak například na jedné z prvních pěti stránek lodní knihy bylo jakési slovo o devíti písmenech a hlídka si z nich vyžádala od Zdeňka jen čtyři, aby příliš "neutrátla". Vypadalo to takhle:

V R T

CH

Samozřejmě, že zbývající písmena do úplného slova si ne-94

mohla domyslet! "Přikoupila" tedy ještě písmeno druhé (Z) a čtvrté (O) a pak si už poměrně snadno domyslela chybějící písmena a rozluštila celé slovo: VZROSTLÝCH.

"To asi půjde o nějaké vzrostlé stromy!" prorocky jásal slávek, "poklad bude možná zakopaný v jejich kořenech!"

Doplňování některých slov nedalo tak velkou práci jako to zapeklité slůvko VZROSTLÝCH, na které museli koupit šest písmen. Pětipísmenné slovo, do kterého si vyžádali od Zdeňka ze svých pracně vydělaných sto dvaceti písmen jen první (K), a poslední (N), domysleli během několika minut zkoušení na KÁMEN.

### Poklad černého delfína

Po celý zbytek Robinzonády si hlídky pečlivě střežily své nalinkované lodní knihy a každou volnou chvíli věnovaly přemýšlení. Protože každá hlídka měla "plout za pokladem" na vlastní pěst, snažila se nedívat do lodních knih ostatních hlídek a ani jim neposkytovat příležitost k opisování ze své knihy.

27. Mluvicí had

Na loučce u hustého lesíku starých zakrslých borovic Zdeněk chlapcům sdělil, že kapitán Černého delfína O'Brien uložil vak s částí lodních dokumentů do hnízda jedovatých hadů, kteří sídlili v korunách stromů na kterémisi z tropických ostrůvků. "Strom s vakem je ukryt v tomto lesíku tímto směrem!" končil Zdeněk příběh a mávl rukou. "Odstartovaná hlídka jej půjde hledat, ale nikoli po zemi. Pocestuje po větvích borovic, a to cestou, o níž se domnívá, že je nejvýhodnější. Ani jeden člen hlídky však nesmí sestoupit nebo snad dokonce spadnout na zem. Až se dostane celá hlídka k vaku, otevře jej, rozluští jeho podivný obsah – a opět se po větvích stromů vrátí sem ke mně! Zde mi pak někdo z hlídky pošeptá, co se dozvěděla – a tím Pfo ni úsek končí a já stopnu čas!"

"A co kdyby se někdo přece jen dotkl země?" zeptal se Slávek. »Za každou takovou chybu připočítám k času hlídky pět mi-nut!" řekl Zdeněk. "Hlídky mi samy budou hlásit, kolik měly do-tyků!"

95

Hlídky ovšem nenastoupily k tomuto úseku hromadně. Bylo vylosováno jejich pořadí a každá nastoupila cestu za hledáním vaku, až když se předchozí vrátila.

Byl to velmi obtížný úsek! Jakou práci jen dalo objevit v po-měrné dálce ve spleti větví borovici, na které byl vak umístěn! Ale ještě těžší bylo dostat se k němu po větvích jiných stromů a ani jednou nesestoupit, nesklouznout a nespadnout na zem! Stromy nebyly všude stejně blízko sebe a ne všechny měly vhodně rostlé větve, aby se dalo rychle přelézat z jednoho na druhý! Často bylo nutné se po stromech vracet a hledat jiné možnosti.

A když konečně byla celá hlídka v rozložené koruně borovice, na které visel vak, a když do něj nahlédla, nastala jí další a snad ještě pernější práce.

Ve vaku byla hromádka menších kamenů. Každý kámen nesl jedno písmeno. Písmena byla napsána černou pastelkou, kromě jednoho, které bylo napsáno červeně.

Chlapci v oddílu už byli natolik zkušení, že hned pochopili, co s kameny udělat: složit je tak, aby písmena na nich dala souvislé sdělení. Ale jak?

Ze Standovy hlídky to byl Gusta, kdo dostal nápad: "Všimněte si, že ani jeden kámen není stejně velký jako jiné. A ten s červeným písmenem je největší, podívejte se. Zkusme je srovnat podle velikosti, od největšího do nejmenšího!"

V nepohodlné pozici ve větvích borovice je na vaku srovnali do pokroucené řady tak, jak Gusta navrhl. A ejhle! Když četli písmena od největšího kamene k nejmenšímu, dostali slova OSTROV OBRÍCH ŽELV.

Kameny na vaku vypadaly jako had a svými písmeny promluvily. Zřejmě proto měl tento úsek hry název Mluvicí had.

"Hurá!" vykřikl radostně Vojta, ale jak zvedl neopatrně ruku, pohnul vakem a dva kameny spadly na zem. Chtěl pro ně slézt, ale hned se ozval varovný pokřik ostatních. Uvědomil si, že sestup na zem by znamenal pět trestných minut. Zaklesl se tedy nohama na nejnižší větev, obrátil se hlavou k zemi, natáhl se a kameny sebral. Štěstí, že se neodkutálely daleko od kmene stromu! Sebrání se vším všudy trvalo necelé dvě minuty, ale bylo to pořád výhodnější než sestoupit na zem a ztratit drahocenných pět minut.

Vrátili pak všechny kameny do vaku a vydali se na strastiplnou cestu po větvích stromů zpět na okraj lesa. Teď však už ces-

96

tovali rychleji, neboť znali správné přechody a nemuseli se vracet.

Z poslední borovice saskákali a v největší rychlosti se vrhli k čekajícímu Zdeňkovi, div že ho neporazili, a Vojta mu zašeptal: "Ostrov obřích želv"!

Zdeněk se usmál, zmáčkl stopky a ohlásil čas: "Sedmnáct minut, čtyřicet osm vteřin, tři desetiny!"

Byl to znamenitý úsek! A Standova hlídka jej vyhrála. Neboť tentokrát konečně byla nejrychlejší a nejdůvtipnější. Získala tak právo vybrat si od Zdeňka plných šedesát nových písmen.

"A pak že už není možné prožívat žádná dobrodružství!" pravil Vojta, když se všechny hlídky vystřídaly a začaly si o jeho průběhu vyprávět. "Jen si je umět nalézt!"

A Břetík dodal: "Taky umět je vymyslet a připravit!" Přitom pohlédl vděčně a zároveň s obdivem na Zdeňka.

28. Standův velký lov

Celý oddíl teď žil jen dobrodružstvím Černého delfína. Na družinových schůzkách si obě hlídky žluté vzájemně líčily, co zažily na úsecích z minulé neděle, a svěrovaly si jedna druhé, jak jsou daleko s luštěním své lodní knihy. Sestavená slova si však neprozrazovaly, neboť by to bylo proti pravidlům hry. Zdeněk přece na začátku Robinzonády jasně řekl, že každá hlídka má "plout" za pokladem Černého delfína sama, a to bylo pro chlapce nepřekročitelným zákonem! Ani by je netěšilo, kdyby něco měli získávat a vyhrávat nepoctivě. A opisování písmen a slov od druhé hlídky by nepoctivé bylo!

Standova hlídka už skoro rozluštila první tři strany knihy, chyběla jí jen některá slova. A vyrozuměla, že si má opatřit na tábor vlastní lano, které by uneslo alespoň dvě osoby, že si má osvojit postup výroby voru ze vzrostlých padlých kmenů a ještě mnoho jiných podobných věcí, které budou na táboře potřebovat k "plavbě za pokladem!" Neboť podle náznaků na nedolu-štěné čtvrté a páté stránce lodní knihy teprve tam cesta pořádně začne!

Co by hoši dali za to, kdyby už nyní mohli z prázdných polí' čekat lodní knihy vyčíst, jaká dobrodružství budou muset pod'

98

stoupit, aby se dostali k pokladu! Ale pořád ještě víc než tři a půl tisíce políček v lodní knize čekalo na doplnění! A jeden úsek byl těžší než druhý, a jestliže hlídka získala za některé vítězství plných šedesát písmen, hned vzápětí, třeba příští neděli, pro ni další úsek dopadl neslavně.

Jen veliký a slavný celodenní závod Boj družin trochu odvedl pozornost chlapců od Černého delfína, ale hned potom je tato dlouhodobá hra opět strhla.

A ačkoli jednotlivé úseky hry byly součástí každé nedělní výpravy, příliv nově získaných písmen do lodních knih připadal nedočkavým chlapcům příliš pomalý...

A tak když se přiblížilo třetí čtvrtletí a ve školách bylo přechodně méně učení, volali chlapci po takových úsecích, které by se daly hrát i ve všední dny, doma, ve městě.

Zdeněk jim posléze vyhověl a několik takových úseků připravil. Jedním z nich, který chlapcům pořádně zamotal hlavu, byl jedenáctý a měl název Zasloužilí mořeplavci. Zdeněk ho oznámil jednou navečer krátce před odchodem ze Zeleného údolí, kde oddíl tu neděli tábořil. Chlapci už skládali torny a vyprávěli si o dnešním – desátém – úseku nazvaném Výstup do Černého kaňonu, když Zdeněk zapískal nástup a vyložil legendu úseku, který budou hrát od pondělka doma v Praze.

"V minulých stoletích žili vědci-průkopníci, kteří odmítali pe-civálství. I mořeplavba jich měla hodně a kapitán Černého delfína O'Brien se kdysi ve vzácné světlejší chvíli rozhodl pátrat po jejich jménech a po tom, čím se kdo z nich proslavil.

A jak jeho pátrání napodobíte? Budova Národního muzea na Václavském náměstí nese několik desítek jmen vynikajících vědců a myslitelů našeho národa. Zítrkem počínaje pátrejte a

### Poklad černého delfína

zjišťujte, kdo v kterém oboru pracoval, kde žil a čím se proslavil! Čím dřív mi pak o nich hlídka přinese zprávu, a čím úplnější ta zpráva bude, tím větší bude naděje na vítězství v úseku!"

Hlídky se rozběhly k Muzeu v pondělí hned po škole, ale Podnikavý Standa tam zaběhl už časně ráno před školou! Tatínek měl ranní službu na poště, vstával ve čtyři hodiny a Standa vstal tentokrát s ním.

Václavské náměstí bylo ještě liduprázdné, když Standa obíhal budovu Muzea a opisoval si jména. Od třídního učitele pak dostal radu, že by hodně údajů o těchto vědcích získal ve státní technické knihovně na Mariánském náměstí.

99

Vydal se tam v úterý odpoledne. Knihovna byla shodou okolností v těsné blízkosti labyrintu ulic a zákoutí Starého Města, kde byla v tajném Mlejnkově úkrytu zcela určitě schovaná kronika Modré družiny. Když teď znovu procházel těmi známými místy, musel na kroniku a na všechny události kolem ní úporně myslet. Výjimečně pošmourný den Standovy myšlenky ještě více rozněcoval.

Knihovnu našel snadno a dozvěděl se tam spoustu podrobností.

Rozradostněný a spokojený sám se sebou a se svou vynalézavostí opouštěl k večeru čítárnu knihovny, která mu tak pomohla. To se budou chlápci v hlídce divit, až jim řekne, kolik údajů získal. Věděli sice, že sem jde, ale nikdo z nich, ani on sám, neočekával takový úspěch – a tak brzo.

Zbynda a Slávek šli na radu k Zbyndovu strýci, profesoru přírodních věd, a Gusta s Vojtou měli za úkol pátrat v Národním muzeu. Dnes večer mají mimořádnou schůzku v klubovně. Tam sepiší společně získané vědomosti a honem poběží s výsledkem ke Zdeňkovi. Kéž by u něho byli první! Vždyť by to znamenalo výdělek šedesáti písmen do lodní knihy!

Tak všelijak přemítal Standa cestou z knihovny.

Procházel právě úzkou Husovou ulicí, když se stalo cosi podivného.

V Řetězové ulici, která ústila do Husovy, stál hlouček menších chláčů. Prohlíželi si navzájem nějaké malé notýsky. Zřejmě v nich měli něco nalepeno. Standa si pomyslel, že jsou to asi sbírky zápalkových nálepek.

Pak ale jeden z chláčů vyhrkl: "Vyměním pětadesátku! Mildo, dej mi tu čtyřku s Vánoční nadílkou a já ti dám pětadesátku, Robinzonádu! Co ti to udělá? Víš, že sbírám nálepky po číslech od jedničky!"

"Ještě si vybírej!" pravil káravě jiný chlapec. "Buď rád, že Lojzek vůbec nějaké přinese!"

Standa doslova strnul. Vždyť ti chlápci tady docela zřetelně jednají o oddílových nálepkách! A Lojzek jim je sám nosí! Kde je bere?

Nenápadně se přiblížil k hochům a s předstíranou lhostejností a nevšímavostí krácel kolem nich. Úporně se však snažil spatřit co nejvíce. Chlápci sice před ním najednou sklapli sešity – ale nebylo pochybností. Několik nálepek zahlédl zcela zřetelně –

"Za co jste je dostali?" vykřikl pln údivu a rozhorlení. Co to

100

dalo v oddílu práce, než si někdo vydělal deset rublonů na jednu nálepku. Vždy to byla událost, když ji získal. A tady ti malí, docela cizí chlápci, kteří s oddílem nemají vůbec nic společného, jich mají plné sešity – bez zásluhy, bez práce pro oddíl!

Jeden z chláčů teď na jeho otázku postoupil výbojně kupředu a řekl: "Co je ti do toho?" Pak slabě kývl na ostatní a všichni se rozběhli do jednoho z nízkých domů.

Užaslý Standa zůstal na ulici. Teprve po několika vteřinách vzrušeného přemítání mu došlo, že tady o samotě se nic nedozví. Vběhl za hochy do domu. Ocítl se v tmavé chodbě, všelijak lomené. Bylo zde podivné, nápadné ticho. Nikde ani hlásek, tím méně hlasitý hovor chláčů, kteří tu před chvílí

zmizeli.

Standa postupoval se stísněnou náladou dál a dál do hlubin domu. Pak se chodba rozsvětlnila, a když se dostal za její poslední ohyb, spatřil pootevřené dveře. Prošel jimi, a ocitl se v Liliové ulici. U všech všudy – opět průchozí dům! Tolik jich už znal, ale o tomto zatím nevěděl. A chlapci s nálepkami jsou samozřejmě pryč!

Se zmatkem v mysli zabočil do Náprstkovy ulice. Nasedne u Karlových lázní do tramvaje a pojedě do klubovny.

Ale osud rozhodl jinak! Běh událostí dnešního dne neměl pro Standa skončit! Naopak – hlavní událost, úžasná, veliká, se měla teprve přihodit!

Když byl Standa asi uprostřed Náprstkovy ulice, vyšel ze vrat ve zdi, která tvořila roh Náprstkovy a Stříbrné uličky, jakýsi chlapec. Pospíchal někam Stříbrnou uličkou a Standa nemohl vidět. Ale Standa ho i zezadu poznal zcela bezpečně. Byl to Jarka Mlejnek!

Standa několik vteřin zaváhal. Má běžet za ním a vytrást z něho přiznání, co udělal s kronikou? Nebo ho má nechat a raději se podívat do dvora, co tam kutí?

Rozhodl se pro druhou možnost! Opatrně vešel do dvora a postupoval po starobylé kostrbaté dlažbě do jeho zadních prostor.

Dvůr měl četná zákoutí a Standa tu objevil i malé pískoviště pro děti s lavičkami. Nikdo zde však nebyl. Hřiště zřejmě už dlouho nesloužilo svému účelu.

Na konci dvora v posledním zastrčeném koutě byla při zdi pod malou stříškou složena dlouhá prkna. Snad zde někde byla truhlářská dílna.

101

Na horním prkně ležel několikrát složený lístek. Standa byl mnohými oddílovými hrami a cvičením důvtipu zvyklý všeho si všimnout a všechno prozkoumat. Vzít lístek a prohlédnout si jej bylo pro něho samozřejmostí.

Na lístku bylo neúhledným rukopisem načmáráno: Přijdu dnes asi v osm, až bude tma!

Žádný podpis, žádné znamení, ze kterého by bylo možné usoudit, kdo lístek psal, kdo sem chce večer za tmy přijít. Napsal snad ten vzkaz Mlejnek sám?

Standa obracel lístek z obou stran, a náhle padl jeho pohled do mezery mezi dvěma stohy prken. Bylo tam něco barevného!

Shýbl se a vytáhl několik starých rozdrbaných sešitů kovojských příběhů. S nimi vypadla na zem s temným žuchnutím i jakási kniha.

Standa do ní nahlédl, a vzápětí se mu až hlava zatočila.

Jediný pohled stačil, aby Standa poznal, že má v ruce

ztracenou kroniku Modré družiny!

Bylo to neuvěřitelné! Jako v nějakém románu. Ano, zrovna tak to kdysi četl...

A navíc se někde v předních částech dvora ozvaly kroky a chlapecké hlasy.

29. Nebezpečí v poslední chvíli

Nebyl čas na dlouhé uvažování, co podniknout! Standa ukryl kroniku na prsou mezi košili a bundu s pevným páskem a byl připraven rvát se o ni třeba s celou ulicí. Kroky se blížily a on v nezměrném vzrušení vběhl do jedných dveří, jež sem ústily. Naštěstí vedly do chodby domu, ne tedy do některého z přízemních bytů.

Vzápětí zaplavila skupina několika chlapců prostor kolem prken. Standa vyhlédl ven prasklinou v dřevěných dveřích, ale byla příliš úzká, a proto neviděl vše. Z obhroublé mluvy a křiku chlapců však poznal, že jsou to Stepní vlci!

Teď jeden z nich objevil na prknech lístek, který tam Standa před chvílkou vrátil. Přelétl jeho obsah a řekl ostatním:

"Jarka Mlejnků přijde večer kolem osmé!"

Už pouhé jméno tohoto chlapce způsobilo, že Standa přitiskl

102

kroniku na tělo ještě víc. Rozhlédl se za sebe do chodby, aby

### Poklad černého delfína

věděl, kam má utíkat, kdyby se snad vlci rozhodli vejít do domu. Dosud však bezprostřední nebezpečí nehrozilo. "Vytáhni zatím něco ke čtení!" houkl nyní jeden z hochů. Ten, který stál až u prken, se shýbl k mezeře a vyndal roztrhané sešity kovbojské četby.

"A mně podej bichli!" zvolal jiný. "Opíšu si nějaké písničky!"

Nebylo pochyb, bichli ta parta zvala kroniku – a všichni o jejím úkrytu zřejmě věděli.

"Páni, není tady!" vykřikl znepokojeně chlapec hledající v prknech. "To si ji asi vzal Jarka domů. Ale proč? Vždyť jsme si domluvili, že teď už bude pořád tady! Je tu pro ni lepší úkryt než někde doma!"

"Aby ji tak někdo sebral!" zabručel nejstarší z party a udělal několik nerozhodných kroků ke dveřím, za kterými se strachy chvěl Standa.

Ale Standa nečekal, až Stepní vlk vkročí dovnitř. Vylétl po tmavých schodech jako na křídlech a tam teprve vyčkával, co se bude dít. Dveře však zůstaly zavřené a jen hovor Mlejnkovy party sem tlumeně doléhal.

Ale i ten posléze umlkl, a když uplynulo asi čtvrt hodiny, aniž se něco přihodilo, odvážil se Standa opatrně sejít dolů a vyhlédnout prasklinou ve dveřích ven.

Stepní vlky však už neviděl ani neslyšel. Dodal si odvahy a vykročil ze dveří...

Jen ven, jen rychle odtud, pryč, do bezpečí, kmitalo Standovi hlavou. Krok za krokem se vzdaloval od svého úkrytu a mířil k vratům vedoucím do ulice.

"Stát! Co tady děláš?" ozvalo se najednou za ním. Ze zákoutí, které právě minul, se překvapivě vyhrnuli titíž chlapci, kteří se Předtím sešli u hromady prken. Asi tu někde seděli na starých bednách a četli si kovbojské romány. Proto Standa neslyšel žádný hovor.

Teď však při prvním slovu výhružného zvolání jako by jím projel elektrický proud. Vyrázil k útěku. Neběželo se mu dobře, protože levou rukou si přidržoval objemnou a dost těžkou kro-niku na prsou a také dláždění dvora bylo velmi nerovné. Ale strach, že by snad znovu mohl přijít o kroniku, jako se to stalo v Hlavsově uličce, ho popoháněl k takové rychlosti, že vyběhl

103

z brány ven na roh Náprstkovy a Stříbrné dřív, než se vlci stačili vzpamatovat.

Zabočil do Stříbrné, přeběhl Anenský plácek, zamířil do tmavého průchozího domu, proběhl jím do Karlovy a zde mezi četnými chodci konečně zmírnil běh. Nikdo za ním neutíkal. Byl však natolik rozrušený, že se i tady bál. Teprve když se na nabřeží u Karlových lázní dočkal dvacítky, v poloprázdné zadní polovině vlečáku vysvobodil kroniku zpod bundy.

Překotně začal prohlížet její stránky, aniž vnímal jejich obsah. Prsty se mu chvěly a sám nevěděl, zda je to únavou po vysilujícím běhu nebo přestálým strachem.

Co asi řeknou této úžasné události v oddíle? Jak se zaraduje Modrá družina? A Jindra! A jak se bude tvářit Lojzek?

Obracel kroniku ze všech stran – mnohokrát ji zavřel a znovu otevřel a zase jemně a opatrně přejížděl dlaní její pěkné desky. Lidé na stanicích přistupovali a vystupovali a leckdo z nich s mírným údivem pozoroval Standu s jeho planoucími tvářemi.

Ale on neviděl a neslyšel! Prohlížel teď už soustředěně zápisy jednotlivých výprav a schůzek, kresbičky, fotografie, texty písniček, výsledky bodování a různé jiné záznamy.

Když došel ke statistice o tom, kolik má kdo nálepek, vyvstal mu znovu před očima výjev z Řetězové ulice, kde se místní chlapci domlouvali o jejich oddílových nálepkách. Kde je Lojzek bral, že je mohl těm chlapcům nosit a rozdávat plnými rukama? Ze svých nálepek je přece nedával, tolik jich neměl! Bylo jen jedno vysvětlení, otřesné a neuvěřitelné, ale přece

### Poklad černého delfína

jen jediné: zásoba několika set nálepek byla uložena v klubovně ve Zdeňkově skříni. Skříň se nezamykala, tak jako ostatně nic v klubovně. Nikdy nikoho nenapadlo otevřít Zdeňkovu skříň a přehrabovat se v ní, nebo dokonce něco z ní brát! Ale Lojzek tam pravděpodobně, ba vlastně zcela určitě vnikl a nálepky vzal! Pro hochy na Starém Městě! Ale proč? Jaký podivný důvod k tomu musel mít, že se stal oddílovým zlodějem?

Na smíchovské křižovatce u Anděla spatřil Standa oknem vlečňáku Zdeňka. Srdce mu poskočilo radostí. Zdeněk bude první, komu může sdělit tu úžasnou novinu – nález kroniky! Začal zuřivě mávat, aby ho Zdeněk zvenčí uviděl a přistoupí k němu.

"Podívej se, co mám, podívej!" volal potom na něho přes celý vlečňák.

Zdeňkovo překvapení bylo veliké a nepředstírané. Tak jako předtím Standa i on nyní obracel jednotlivé listy kroniky, dávno oželené, a poslouchal přitom Standovo vyprávění. Náhle kroniku sklopil a řekl: "Pověď jsi už někomu od nás, že jsi kroniku našel? Ví o tom někdo?"

"Ne! Jedu přímo ze Starého Města," odpověděl Standa, "byl jsem tam sám – a ani v tramvaji jsem nepotkal nikoho z oddílu. Až teď tebe, tady na stanici!"

"Dobrá," oddychl si Zdeněk. "Tak poslouchej! Nikomu ne-řekneš o nálezu kroniky ani slovo! Nikdo z oddílu se nesmí dozvědět, že jsi ji našel."

"Ani Modrá družina ne?" divil se Standa.

"Ne, ani ta ne!"

"Ale proč ne, vždyť –"

"Zatím ti to neřeknu," přerušil ho Zdeněk a zatvářil se velmi tajemně. "Ale jednou se to dozvíš!"

Standa byl nejen udiven, ale také hluboce zklamán. Nikomu neříct tu úžasnou novinu? Nikomu nevyprávět, jak kroniku objevil a co při tom zažil?

"Řekl bych to opravdu jen Modré družině a musela by mi přísahat, že nikde ani necekne," smlouval se Zdeňkem.

Ten však byl neblomný a nepovolil Standovi říct o nálezu kroniky ani Gustovi. A dokonce kroniku Standovi vzal a pečlivě ji schoval do aktovky. "Teď už nám ji opravdu nikdo nemůže vzít," řekl přitom a spokojeně se usmál.

Zklamaného a rozladěného Standu napadlo, nemá-li Zdeňkovi také říct, že na Starém Městě viděl u místních chlapců oddílové nálepky, které tam asi přinesl Lojzek. Uvědomil si přitom, že za odcizování nálepek ze Zdeňkovy skříně by Lojzek mohl být vyloučen z oddílu a že by se tak jednou provždy zbavil všech těch nemilých pocitů, které pramenily z napjatých vztahů mezi nimi.

Kdyby Lojzek musel odejít z oddílu, vyloučený a s hanbou, už nikdy by Standa nemusel poslouchat jeho bezstarostný hlas, veselý smích, nikdy by už nemusel uhýbat očima, jen aby se je-jich zraky nesetkaly. Už nikdy by nemusel hledět na jeho tvář, zcela lhostejnou k jejich rozbitému kamarádství! Tak dlouho se spolu přátelili, a těch cest, co spolu vykonali Po vinohradech i dolů na Staré Město a v posledním školním roce i do Radlic.

104

105

Znovu viděl zšeřelé uličky Starého Města, v nichž spolu čekali, až se do soumraku rozžehnou plynové lampy, vzpomínal jak se toulali vinohradskou Grébovkou, rozlehlými sady s mnohými hřišťátky, nebo jak pro něho Lojzek přicházel do Moravské ulice a na protějším chodníku pískával jejich signál. A jak se potom vždycky, když měli jet do klubovny, scházivali na stanici dvacítky nad vršovickým kopcem ...

To vše teď prolétlo v několika vteřinách Standovou myslí. Jak to bylo hezké! Nikdy se nehádali, nikdy si neublížili ani slovem. A toho Lojzka že by teď měl zničit? Ne – to nemůže

Poklad černého delfína  
udělat! Ať už se mezi nimi později stalo co se stalo!  
Standa se rozhodl, že o odcizených nálepkách neřekne ani slovo  
a že Lojzka uchrání před vyloučením a hanbou!

30. Podnik pro celé muže

Jaro zvolna přecházelo do žhnoucího léta. V pražských sadech  
naplno kvetly akáty a chlapci v oddíle se pyšnili čerstvými  
odznaky sto jarních kilometrů. Vždyť až dosud prochodili  
skoro celé okolí Prahy! A nedělní výpravy byly čím dál  
poutavější a úseky Černého delfína dobrodružnější.  
Jak ubíhaly poslední dny školního roku, přiblížila se událost  
největší, "podnik pro celé muže", jak se v oddíle říkalo,  
tábor!

Těch vzrušujících příprav k němu! Těch drobných i velkých  
nákupů! A na družinovkách chlapci věčně jen rýsovali půdorysy  
svých budoucích stanů a plánovali, jak si je na táboře zařídí.  
Na slepé koleji v nádražním bludišti koleji stál už den před  
odjezdem zvláštní osobní vagón, který Zdeněk objednal.  
Pojedou v něm i s hromadou svých toren, kufříků, asi s  
desítkou velikých oddílových beden, se stany a mnoha dalšími  
zavazadly-Tento vagón byl zařízen pouze na připojení k osobním  
vlakům, nikoli k rychlíku, a chlapci si podle jízdního řádu  
vypočítali, že pocestují na Slovensko celý den a celou noc.  
Proto stěhování zavazadel do něj a zařizování se v něm na tak  
dlouhou cestu mělo v sobě cosi mimořádně rozechvívajícího. I  
chlapci, kteří na tábor pod Tatrami cestovali už poněkolkáté,  
podléhali tomu kouzlu. Tím spíš Standa, který ještě nikdy v  
životě nejel tak velikou vzdálenost vlakem.

106

Spolu s ostatními ukládal do vagónu stohy beden a kufrů, gest  
jízdních kol, lodní pytle nacpané stany, všechno pečlivě  
rovnali, přivazovali lany, aby se při jízdě náklad nesul.  
Standa vagón obhlížel, šplhal na schůdky a zase utíkal pomoci  
chlapcům právě přivázejícím na malém čtyřkoláčku nová  
zavazadla.

Bedna s metrákem čerstvě upečeného chleba, který poveze pro  
první dny tábora s sebou, zaplnila vagón příjemnou vůní, že by  
se chlapci nejraději pustili do bochníků hned, třebaže neměli  
hlad.

A když druhý den ráno vyjeli, vzrušení dostoupilo vrcholu!  
Vlak stavěl v každé stanici, ale chlapcům to nevadilo. Se  
zájmem vyhlíželi z oken do velkých i malých nádraží,  
obdivovali různé typy lokomotiv a sledovali dopravní ruch. A  
lidé na nástupištích se na ně usmívali a nebylo snad jediné  
stanice, kde by k vagónu někdo nepřistoupil a nezeptal se, kam  
jedou a kdy budou na místě.

Vpodvečer zastavili na malém nádražíčku. Bylo obráceno k  
západu a slunce se tam nad obzorem hroužilo v záplavě barev do  
potemnělých lesů a kopců. Samoty a vísky jako na veliké dlani  
ležely v ztichlém kraji, potoky a rybníčky svítily odrazem  
červánků. Všude byl klid a mír. Po oranžovém nebi se táhly  
jemné zlatisté závoje a pluly zvolna k východu, kde se  
barvil do nachová.

31. Byli jste opravdu na táboře?

A zase duněl vagón tmící se krajinou, v noci byl i přepojován  
na jiné vlaky, ale většina chlapců o tom ani nevěděla. Na  
tvrdých lavicích jim v pevném spánku nevadilo ani skřípání  
kol, ani občasné kymácení vagónu a nárazy při posunování.  
Bylo pozdní ráno, když jízda skončila. Auto stojedenáctka  
"listního rolnického družstva už čekalo na nádražní rampě,  
když posunovači vagón odpojili od vlaku.

Hoši bleskově vyložili všechny ty hory zavazadel, účelně je  
narovnali na auto, naskákali do korby a vydali se na další  
cestu ke svému tábořišti do hor.

Standa byl okouzlen pohledem na nebetyčné skalní štíty, na  
jejichž vrcholcích i úbočích byl ještě sníh, na stříbřité vody  
hor-

107

ských říček a potoků, blyštící se v záři slunce, a vůbec na

### Poklad černého delfína

celý ten podtatranský kraj. A Gusta seděl vedle něho a co chvíli ho upozorňoval na nějakou přírodní zajímavost. A tábořiště samo bylo úplná pohádka! Všechno, co mu o něm vyprávěli hoši doma v Praze, nebylo ničím proti tomu, co teď viděl na vlastní oči.

Velké prostranství obklopené divoce rostoucími jehličnatými stromy a jalovcovými keři obtékala z jedné strany bouřlivá říčka s křišťálově průhlednou modrozelenou ledovou vodou, z níž se dalo pít. A kousek výš proti proudu je ostrov a další ramena říčky, peřeje a vodopády a zase lučiny a stráně, skály a lesy, lesy, nekonečné lesy. Směrem k severovýchodu se nad ně tyčil majestátní horský masív.

Nebylo však zatím příliš času na obdivování přírody. Čekalo několik perných hodin a dnů tvrdé práce.

Chlapci se už před odjezdem z Prahy rozdělili podle svých schopností a zkušeností do různě silných skupinek a každá dostala nějaký pracovní úkol.

Ze seníků vzdálených víc než kilometr sem museli dopravit dřevěné konstrukce a krajinky na stanové podsady a prkna na kuchyňský přístřešek, které tam po minulém táboře uschovali.

Pro dvanáct silných kůlů, jež ponесou střechu kuchyně a zároveň i jídelny, bylo zapotřebí vykopat úzké jámy, metr hluboké – a napřed je ovšem co nejpřesněji rozměřit!

Museli vybudovat provizorní ohniště pro pět kotlů, vykopat sklep, odpadovou jámu a latrínu, přivléct a vztyčit stožár na vlajku, postavit jídelnu, kuchyň a skladištní stan na veliké podsadě, vyměřit táborovou podkovu a založit stavbu šestnácti podsad pro stany, vybalit a roztrždit kuchyňské nádobí a uložit zásoby potravin, z oddílových beden zbudovat poličkové kuchyňské skříně. To všechno a tisíc dalších věcí čekalo na chlapce!

A při této práci se chtělo jíst! Proto se musely služební hlídky, tak jak byly doma rozděleny pro hru Černého delfína, postarat kromě přidělené práce i o vaření pro všech dvaatřicet účastníků tábora.

Nebylo opravdu ani pomyšlení na toulky po okolí, na koupání, na hry, na odpočinek. Napřed tábor! Počasí bylo sice zatím krásné, ale vrcholy horských velikánů se každou chvílí ztrácely v černých mračcích.

"Jen rychle, rychle, ať máme tábor postavený, než nás zaskočí nějaká horská bouře!" pobízel hochy Zdeněk a s ním i ostatní zkušení chlapci, kteří tady s oddílem tábořili už dřív.

Standa při práci srovnával své předchozí prázdniny strávené v různých letních "táborech" s tím, co prožíval teď zde. Pravda, změkčilí a zchoulostivělí chlapci a děvčata, pro ty by takový tábor nebyl! Ti jezdili do táborů už postavených, připravených, a měli s sebou několik maminek, které jim vařily, praly prádlo a myly nádobí!

"Ale to pak není žádný tábor!" řekl odmítavě Jenda při jednom z rozhovorů na tento námět. "Jen když si chlapci postaví tábor docela sami, na prázdné louce, sami si v něm vaří a vůbec všechno v něm si sami dělají a o všechno se sami starají, mohou říkat, že byli na táboře! To všechno ostatní –

"táboření" ve srubech nebo dokonce ve zděných budovách a s maminkami v kuchyni, to není tábor, to jsou nejvyšší prázdninové osady! Nikdo z těch osad ať se neodvážá říkat, že byl na táboře! Je to jako kdyby malý chlapec, který si šel se školou prohlédnout kasárny, tvrdil, že byl na vojně!"

Standa dával Jendovi docela za pravdu. Neboť už od příprav k táboru doma až po krušné táborové začátky tady pod Tatrami viděl ten úžasný rozdíl mezi tím, co prožíval o prázdninách dřív, a pravým táborem.

Teprve čtvrtý den k večeru byli chlapci s výstavbou tábora u konce. Hromady odřezků, nepotřebných krajinek a hoblin zmizely z táborového náměstíčka, z uliček mezi stany i od kuchyňského přístřešku. Všechno bylo hotovo, a chlapci večer uléhali na vlastnoručně vyrobené kavalce z přírodního materiálu unavení, rozlamaní, ale šťastní.

## Poklad černého delfína

32. Plnými plachtami ve stopách Černého delfína  
Jestliže se standovi líbily první čtyři dny tábora,  
poznávané jen samou dřinou a věčným chvatem, tím víc byl  
nadšen dny dalšími, kdy se táborový život rozběhl naplno.  
Od časného úsvitu bylo na táboře veselo a živo.  
V šest hodin vstávala služba – jedna ze šesti hlídek – a ta  
začala s přípravou snídaně. Ve čtvrt na sedm probudila trubače  
Otu ze Zelené družiny a ten v 6.20 zatroubil budíček. o půl  
sed-  
108  
109

mě pak celé táborové mužstvo – vyjma služební hlídky, která  
pokračovala ve vaření snídaně – nastoupilo k rannímu cvičení.  
Po snídani byl nástup ke vztyčení státní vlajky s vyhlášením  
denního programu a po něm přísná prohlídka úklidu ve stanech a  
v jejich okolí. Tu prováděl Zdeněk a Jenda. Ani smítko  
nesmělo nikde ležet, ani vypálená zápalka, tím méně hřebík  
nebo papírek od bonbónu! Nejvíc prohlíželi jídelní příbory a  
misky, špendlíkem dokonce zajeli pod převislé kraje šálků, zda  
tam nejsou zbytečky jídla. Pokrývky musely být na kavalcích  
vyrovnané, prádlo v kufříku pečlivě srovnané do čtverečků. I  
věci na vlastnoručně vyrobených poličkách a stolcích, deníky,  
knížky, tužky a čisticí potřeby, musely být úhledně srovnány.  
Standa vzpomínal, jak to často bývalo na táborech či vlastně  
osadách, kde až dosud býval. Za sruby se válely odpadky,  
vyhozené knedlíky, o papírech ani nemluvě. I tam se prováděly  
ranní prohlídky, ale nikdy ne tak důkladné.  
Za zjištěné drobné nepořádky Zdeněk s Jendou naparovali  
trestné body, které se připisovaly celé hlídce. Proto se také  
každá hlídka snažila, aby právě její členstvo mělo vždy  
bezvadně uklizeno.

Standa, zvyklý na pořádek z domova, nezavinil své hlídce  
ještě ani jeden trestný bod. Zato Lojzek měl hned za první  
týden tábora čtyři. Dvakrát neměl dosucha utřený šálek, jednou  
měl špinavý ručník a jednou mu Jenda našel pod kavalcem  
papírek od šumáku.

Každé dopoledne jezdila jedna hlídka – ta, která měla po obědě  
nastoupit službu v kuchyni – na kolech do vzdálené vesnice na  
nákup potravin pro příští den. Jiná hlídka připravovala ráno  
snídani a pak vařila oběd. Ostatní čtyři hlídky měly  
připravený program: hry, výpravy do divoké přírody, výpomoc  
na polích (za každou hodinu práce byly dva body do táborové  
stovky), koupání v říčce, šplhání po skalách, volejbalové  
turnaje a mnoho jiných věcí.

Nejvíc ze všeho se však chlapci těšili na odpoledne. Po obědě  
umyla služba kupy nádobí, podle "předávacího lejštra" předala  
další hlídce uklizenou kuchyň, kotle a hrnce, kastrolky,  
vařečky, struhadla a jiné náčiní, všechno pěkně vycíděné,  
vydrhnuté stoly v jídelně i kuchyni – a pak začal společný  
program pro všech šest hlídek: nový úsek Černého delfína.  
Bylo až obdivuhodné, kde Zdeněk bral všechny ty báječné ná-  
pady, z nichž úseky sestávaly. Některé dokonce vymýšlel přímo  
v terénu. Takový byl například čtvrtý táborový úsek nazvaný

visuté mosty ve vichřici.  
To byli chlapci na daleké celoodpolední výpravě vysoko proti  
proudu řeky a tam přes jedno z četných vedlejších ramen  
objevili vysoko nad zpěněnou divokou vodou s písečným dnem  
padlý strom. Dávno byl již bez kůry a větví.

Chlapci hned začali zkoušet svou odvahu. Jiřík nadšeně  
vykřikl: "O co, že ten kmen přejdu!" vyskočil na něj a chtěl  
přeběhnout, ale dlouhý kmen se s ním rozhoupal, a když se  
Jiřík dostal s velkými nesnázemi doprostřed, marně zápasil o  
ztracenou rovnováhu. Za bouřlivého smíchu přihlížejících  
chlapců spadl do vody. O několik metrů níž z dravého proudu  
vyplaval – a smál se taky.

Ale Zdeněk už měl plán na čtvrtý úsek Černého delfína:

"každá hlídka, všech pět jejích chlapců, se svlékne do plavek  
a půjde společně na daný povel přes kládu. Hoši se budou držet

### Poklad černého delfína

jeden druhého za ramena a samozřejmě nesmí ani jeden z nich spadnout do vody, i kdyby se kláda rozhoupala sebevíc! A když bude celá karavana uprostřed, hoši se pustí a prostřední z nich udělá přes kládu kotoul, tak aby se z druhé strany opět dostal na kládu. Jakmile se postaví, hlídka se spojí a bude pokračovat husím pochodem na druhý břeh!"

Zdálo se, že není v lidských silách něco takového udělat.

Hlídky padaly do vody už po několika prvních krocích po kládě, natož aby došly až do jejího středu nad největší hloubku vody nebo aby tam jeden z pětice hochů udělal ještě žádaný cvik!

A přece se to nakonec všem hlídkám podařilo, ovšem s velkými časovými rozdíly. Nejdéle se o to pokoušela druhá Modrá hlídka: jedenáctkrát se vydala na houpavou pout' po kládě – a jedenáctkrát spadla do vody. Když nespádla hned při chůzi, shodila ji kláda, kterou rozhoupal Jirka při pokusu o kotoul. Dvacet šest minut třicet dvě vteřiny a dvě desetiny trvaly hlídce její pokusy o zdolání úseku, včetně posledního, dvanáctého, který zdárně dokončila. A za celou tu námahu dostala jen deset Písmen do lodní knihy.

Ke každému úseku Zdeněk vymýšlel i nějakou legendu, příběh vážící se buď k dávným plavbám skutečného Černého delfína, nebo k osudům výprav, jež se později vydaly za jeho pokladem.

110

111

Visuté mosty ve vichřici měly legendu celkem jednoduchou: výprava přecházela ve větrné smršti visuté mosty kdesi na ticho-mořských ostrovech a každou chvíli smetl vítr některého jejího člena do hlubin...

Sedmý táborový úsek měl název váhy v ruce. Hlídky byly dovedeny k hromadě dvaceti čtyř očíslovaných kamenů a měly je seřadit – bez ohledu na čísla – do řady podle váhy, od nejtěžšího k nejlehčímu. Bylo to velmi obtížné, protože kameny měly zhruba stejnou velikost a chlapci neměli žádné váhy. Jen cit v rukou jim musel říct, který kámen na které místo v řadě umístit. Povoleno bylo na "vážení" a umísťování kamenů do řady jen deset minut. Čím víc kamenů hlídka správně umístila v této lhůtě, tím víc dostala po skončeném úseku písmen. Čísla na kamenech sloužila Zdeňkovi k rychlé kontrole, jsou-li kameny na správném místě.

Osmý úsek oheň v dešti byl námětově také celkem jednoduchý. Za silného několikahodinového deště byl dán rozkaz k nástupu v igelitových pláštěnkách a gumových holínkách, Zdeňkova legenda úseku a výklad pravidel byly rovněž jednoduché: "výprava musela udržovat v tropickém lijavci oheň po celou noc, aby se na její ležení nevrhli noční dravci. Napodobte výpravu: rozdělte se bez pomoci papíru a s použitím co nejmenšího počtu zápalek oheň, který by jasně a nepřetržitě plápolal alespoň pět minut!"

Jak bylo těžké v promočeném lese objevit suché chrástí a vhodné dobře hořlavé dřevo a na volném nechráněném prostranství za táborem, bičovaném větrem i proudy dešťových vod, založit oheň!

Ale byly úseky, při kterých museli hoši i usilovně přemýšlet! Takový byl třeba úsek volání o pomoc z vnitrozemí:

"výprava hledačů pokladu se rozdělila na dvě části. Jedna se vydala na silně zarostlý nepřehledný ostrov, kde upadla do zajetí domorodců. Druhá část výpravy zůstala na lodi a zajatci jí měli z ostrova signalizovat, co se jim stalo a jak by je bylo možné vysvobodit. Při signalizování se nesměli objevit na pobřeží, protože tam byli hlídkující domorodci, a z vnitrozemí ostrova zase nesměli podávat žádné zvukové signály, protože by domorodce upozornili, že připravují útěk. A přece se obě části výpravy nějak dorozuměly!"

Zkuste to i vy! Jedna část hlídky se přebrodí v těchto místech

112

113

přes říčku na protější břeh a bude vysílat morseovkou, ale

## Poklad černého delfína

nikoli zvukovou, zprávu, kterou tam musí ve vymezeném území najít. Zprávu bude přijímat druhá část hlídky tady na břehu. Ale pozor, ani jednoho chlapce na druhé straně nesmí být při signalizování odtud vidět!"

Tohle bylo na pováženou! Jak to zařídit? Vysílat zprávu zvukem není přípustné a je vyloučena i signalizace optická – pažemi nebo vlajkami. Jak to tedy řešit?

Nejhorší při takových úsecích, kdy k jejich vykonání nastupovaly všechny hlídky současně, bylo, že ihned po výkladu pravidel úseku dal Zdeněk povel ke startu a hlídky se musely rozmyšlet a radit, už když ubíhaly drahocenné vteřiny a minuty. Tak tomu bylo i při tomto úseku.

Jedna z hlídek se domluvila, že "zajatci" v hloubi ostrova budou vysílat kouřové signály. Rozdělají oheň z čerstvého chvojí, aby silně kouřil, a budou vypouštět morseovku v podobě dlouhých a krátkých obláčků dýmu. Aby toho dosáhli, vzali si vysílači na ostrov pytel od brambor, který v říčce ještě namočili. Tím pak na ostrově oheň dlouze a krátce přikrývali. Ale signalizace se jim příliš nedařila, kouř často splýval v jeden proud.

Vysílači první zelené hlídky uřízli na druhém břehu asi tříme-trovou vrbovou větev, na tu navázali ručník, vylezli na strom tak, aby sami nebyli viděni, a větví s ručníkem vysílali. Ztratili však hodně času hledáním zprávy, kterou měli signalizovat. Zdeněk ji ukryl do jednoho z vykotlaných pařezů.

Standa byl pyšný na to, že vymyslel něco originálního, a to ještě když byla celá hlídka na táborovém břehu pohromadě: Její vysílači Slávek a Gusta si vezmou na druhý břeh žluté a červené tričko. Do každého z nich zabalí kámen. Když pak vyhodí do vzduchu nad houštiny tričko červené, bude to v morseových značkách znamenat čárku, žluté tričko bude tečka. Byl to tak dobrý nápad, že byli s odsignalizováním zprávy hotovi jako druzí. Hned za první Modrou hlídkou, která vymyslela způsob podobný, ale ještě rychlejší: házela nad pobřežní houštiny ostrova kámen jako tečku a polínko jako čárku.

Při jiných úsecích se hlídky brodily dravými vodopády říčky, potápěly se do jejich tůní a hledaly tam zprávy v zalepených plechovkách, šplhaly do korun stromů, splouvaly na vlastnoručně zhotovených vorech peřeje a přitom navíc hledaly na míje ných balvanech různé signály a značky.

Jindy chlapci šplhali po lanech za poselstvími napsanými na kolmé skalní stěně nad hlubokou vodou, luštili tajná písmena, psali svým druhům v hlídce vzkazy v podobě uzlů a uzlíčků na provázcích nebo vyřezávali zprávy do kůry nebo do dřeva, když nesměli použít tužky a pera.

Hledali květy, bobule a kořeny, kterými by obarvili kousky bílé látky na žluto a na červeně pro šestnáctý táborový úsek, jiné úseky vyžadovaly dlouhou cestu a orientaci podle přírodních jevů.

Dvanáctý táborový úsek vyžadoval po chlapcích zhotovení slunečních hodin. Ve třináctém měli zapálit oheň bez jakýchkoli pomůcek vyrobených lidskou rukou. V patnáctém úseku Cesta se zraněným musela hlídka nést na vlastnoručně zhotovených nosítkách svého nejlehčího člena proti dravému proudu a nesměla ho namočit, tím méně s ním snad spadnout do vody. A cesta vedla i po lávce z padlého stromu vysoko nad hlubokou vodou.

Bouřlivá horská říčka, hučící podél tábora a zaplavující celý kraj četnými rameny s mnohými ostrovy a ostrůvky, s peřejemi a vodopády, byla nejčastějším dějištěm herních úseků. V sedmáctém, který se nazýval Zlaté ovoce, dostala hlídka za úkol nasbírat na jednom břehu stovku šišek a přenést je v holých rukou co nejrychleji přes nejprudší tok řeky na druhý břeh. Ani jedna šiška nesměla uplavat, hlídka by se musela vrátit pro náhradní a ztratila by spoustu vteřin!

Některým úsekům říkali chlapci noční, protože je podstupovali

## Poklad černého delfína

večer za tmy.

Takový byl například šestý táborový úsek Tamtamy duní. Hlídka šla v úplné tmě, jen po sluchu, za zvukem, který vyluzoval Jenda ve velké vzdálenosti od tábora občasným tlučením dvou silných vyschlých větví o sebe. Každá hlídka ovšem startovala zvlášť, až když se vrátila předchozí.

A Standa pořád a pořád musel myslet na to, o čem kdysi na začátku tábora hovořil Jenda: jaký je rozdíl mezi skutečným tábořem a těmi táboři v uvozovkách, které prožíval Standa dřív. Tam hrávali pořád jen volejbal nebo nanejvýš ještě nudné a otřepané hry Na záškodníky, Na diverzanty a do únavy cvičili "tanečky" pro veřejné vystoupení u táborového ohně! Co to všechno dohromady bylo proti jednomu jedinému úseku Černého delfína!

114

115

33. Výměna tajemství

Lodní knihy hlídek se zvolna plnily písmenky vybojovanými v perných úsecích Černého delfína i písmeny, která si hoši domýšleli. Hlídka, která měla bystré chlapce, dokázala někdy domyslet víc písmen, než si jich vybojovala v úseku.

Vlastík z první žluté hlídky si například ve slově P – N ~ Ř -----O, do kterého si hlídka vybrala od Zdenka úsporně jen tato čtyři písmena, domyslel chybějící čtyři – a hned vzniklo celé slovo PONOŘENÍ

Bylo to vzrušující a napínavé, jak z pracně doplňovaných slov a slůvek vznikl souvislý návod, popis cesty, pokyn, kde a co hledat, aby hlídka došla k pokladu Černého delfína.

Boj o písmena se přirostl každým dnem, každým novým úsekem.

Ve vzduchu visely desítky otázek: která hlídka ze všech šesti bude jako první tak daleko v luštění své lodní knihy, že bude moci nastoupit tajemnou cestu za pokladem? Kde je poklad skryt? A co vlastně představuje? Zlato a šperky ze starých aztéckých chrámů a španělské zlatáky z minulých století to určitě nebudou, to chlapci samozřejmě věděli. Ale co to tedy bude? Co nahradí bájný poklad posádky Černého delfína?

Hlídka, která dorazí k pokladu první, dozví se to ovšem ze všech šesti nejdřív! Ale co dál? Vybere celý poklad? Nebo zůstane také něco pro ostatní hlídky? Vždyť přece všech šest hlídek nepůjde k pokladu najednou! Ne všechny budou hotové s luštěním své lodní knihy v jedné chvíli! Nebude celé jejich úsilí zbytečné, dojdou-li k místu pokladu třeba několik dnů po první hlídce?

"Nebojte se, nic takového se nestane," odpověděl Zdeněk na tyto vzrušené otázky. "Zatím vám nemohu nic říct, ale sami uvidíte, až k pokladu dorazíte i třeba jako poslední, že všechny vaše obavy jsou zbytečné!"

Chlapce to načas trochu uklidnilo, ale brzo se jejich obavy ožývaly zas, neboť si prostě nedovedli vysvětlit, jak by Zdeněk dokázal zařídit, aby poklad zůstal zachován i pro ty hlídky, které nebudou první.

Žádná hlídka teď už neprozrazovala ani své sesterské družině, jak je daleko s luštěním. Nikdo také nevěděl, zda se některá za pokladem dokonce nevydala! Bylo jen plno dohadů, náznaků i záhadných úsměvů.

Některé hlídky teď mizely z tábora v době volna za zdánlivě neurčitým cílem. Ztrácely se nenápadně, po jednotlivcích. Ale ten, kdo si jich povšiml, věděl, kam asi jdou: to ve svých lodních knihách dali chlapci z vybojovaných i domyšlených písmenek dohromady zas nějaký signál k cestě za pokladem a teď se jdou podívat, zda by se podle nějakých náznaků v přírodě nedostali dál, než kam až je prozatím dovedly rozluštěné stránky lodní knihy.

A z těchto výprav se hoši vraceli s tajemnými výrazy ve tvářích, aby nikdo v táboře nepoznal, zda pořídili dobře či špatně, šuškali si a radili se.

Standova hlídka už rozluštila ve své lodní knize mnoho stránek, a urazila proto velký kus cesty. Ale chyběly jí

### Poklad černého delfína

ještě některé věty, někde celé odstavce a snad právě ty nejdůležitější. Tak například věděla, že má pokračovat od jakýchsi tři srostlých stromů zhruba sedmdesát kroků na východ a tam že objeví mechem částečně zarostlý hnědožlutý kámen. Stoupnou-li si hoši na něj a budou se pozorně rozhlížet, naleznou prý ve větvích stromu znamení viditelné jen odtamtud! Podle tohoto znamení se mají řídit dál. Ale Standova hlídka nevěděla, jak se k oněm třem srostlým stromům dostat! Skoro celá stránka, ze které se to mohla dozvědět, zela doposud prázdnotou! Jen sem tam několik písmenek se černalo mezi spoustou prázdných okének.

Standa do ní dřív nechtěl vybírat drahocenná písmenka těžce vydělaná na jednotlivých úsecích. Říkal, že je to škoda a že písmena musí získat na důležitější stránky, kde už se jim rýsovaly celé další slibné věty. A tak nyní nevěděli, kde ty tři srostlé stromy hledat. Nutilo je to věnovat každou volnou chvíli právě této stránce, domýšlet nová písmena a sem tam nakoupit od Zdeňka něco do neúplných slov, nad jejichž prázdnými okénky jim zůstával rozum stát.

Do tohoto závěrečného napětí přišlo období celodenních i nočních dešťů. Slunce zmizelo, hory se ztratily v neproniknutelné mlze. Ale život v táboře neutichl. Služby musely i nadále vstávat ráno za šedého úsvitu, v horském lijavci roztápět pod nekrytými kotly oheň, jezdit bezedným blátem do vesnice pro patnáct litrů mléka, pro chleba i pro jiné potraviny, vařit snídani, v promočených lesích shánět hory chrástí a větví k topení, neboť zásobu suchého dřeva nesměli spotřebovat, bylo nutné je nechat na příští zatápění.

116

117

Po obědě museli i v lijavci umýt kupu nádobí, bezvadně uklídit kuchyň a předat její četný inventář další službě. Nic se nemohlo zastavit, nic nemohlo počkat, nic se nemohlo odpustit! A nestalo se, že by třeba i jen jedna služební hlídka selhala!

Silně se ochladilo, od úst stoupala pára jako v zimě. Na táborovém teploměru bylo jen osm stupňů, ráno i méně.

Vysokohorské podnebí ukázalo svou nevlídnou tvář, na horské slunné dny vzpomínali chlapci jako na pohádku. Ale Zdeněk s Jendou je nenechali zahálet. I nadále pro ně připravovali každodenní program, jen ho trochu přizpůsobili zhoršenému počasí.

V jídelně, která byla pod jednou střechou s kuchyní, nastoupily hlídky hned s prvním lijavcem k devatenáctému úseku Černého delfína, který se odehrával na velkém kuchyňském stole a měl název Nouze o dřevo. Zdeněk dal každé hlídce plechovou krabičku od čaje a pravil:

"Nasbírejte v lese malé drobné co nejsušší větvičky, tak aby se jich do krabičky vešlo co nejvíc! Druh dřeva si vyberte sami. Větvičky mohou být v krabičce libovolně namačkané, ale víčko se nesmí pod jejich nápořem otvírat. Na hledání a sbírání máte čtvrt hodiny času!"

A když užaslí a na výsost zvědaví chlapci přiběhli za několik minut s plnými krabičkami zpět, Zdeněk pokračoval:

"Výpravu za pokladem překvapily tropické deště a musely úzkostlivě šetřit suchým dřevem. Vy, kteří výpravu napodobujete, jste na tom stejně. Zhotovte si zde na stole z víčka od plechovky miniaturní ohniště. Na můj povel zapálíte sirkou – bez papíru – ohníček z dříví, které jste si v krabičkách přinesli. Dříví vám při jasně a přesvědčivě hořícím plameni musí vydržet co nejdéle. Proto také samozřejmě nezapálíte hned celou přinesenou zásobu větviček, ale budete přikládat co nejúsporněji! Čas vám budu měřit."

Chlapci se dali do práce. V hlídkách se vedly vášnivé debaty, jak nejlépe topit. Jindra z Modré tvrdil, že bezpečnější je napřed rozdělat ohníček asi ze čtvrtiny celého množství dříví z krabičky, Radek zase myslel, že je škoda spotřebovat tolik dřeva hned napoprvé. Jeho hlídka proto začala zapalovat jen

### Poklad černého delfína

několik slabých větviček, ale další od nich nechytly a bylo po ohni. Radkova hlídka žluté družiny se tak vyřadila z boje a byla v úseku poslední, neboť jí ohniček zhasl nejdříve. Modré hlídce číslo dvě zhasl ohniček jen krátce poté. Chtěla

118

ještě řeřavé uhlíky ohořelých větviček rozfoukat do nového plamínku, ale to nebylo dovoleno, předpis byl jasný: ohniček musí stále zřetelně planout, nesmí ani na chvíli zhasnout. Hlídka mrzutě vyhodila zbylá dřevíčka do popeliště pod kotly a sledovala úsilí ostatních hlídek. Víc než dvacet písmen do lodní knihy už v tomto úseku získat nemůže...

Standově hlídce zhasl ohniček jako třetí, ač měla v zásobě ještě slušnou hromádku větviček. I ona doplatila na přílišnou šetrnost v přikládání!

Při následujícím dvacátém úseku zažil Standa příhodu, které by se ani ve snu nenadal! Bylo to druhého deštivého dne. Úsek nazvaný Stavba lodi vysvětlil Zdeněk hochům takto:

"Výprava ztroskotala a musela si postavit novou loď. Také vy ji budete stavět! Každá hlídka vyrobí do dnešního večera model plachetnice schopný plavby. Jenda a já pak lodě zhodnotíme a obodujeme."

Chlapci si oblékli pláštěnky a rozběhli se do lesa shánět vhodný materiál ke stavbě.

Standa se se svou hlídkou domluvil, že každý její člen půjde hledat dřevo sám a na trup lodi se pak vybere to nejvhodnější. A teď bloumal lesem, bral do rukou silné borové větve, ulámané při nedávném prudkém větru, a opět je odhazoval, protože se mu nelíbily. Pořád to nebylo to, co hledal.

V blízkém houští zaslechl už před chvílí praskot větévek a čísi kroky. A právě když se chystal shýbnout pro přímo báječný kus dřeva, jako stvořený na lodní trup, vyrazil kdosi z kroví a hnal se rovnou k téže větvi. Byl to Lojzek!

Oba ztuhli v rozpačitém mlčení. Pak řekl Lojzek mrzutě, ale ne nepřátelsky:

"Vezmi si to. Byls u toho dřív!"

"Je tady přece dost dříví," vydechl stísněně-Standa, jen si tu větev klidně seber. Najdu si jinou!"

Bylo to poprvé po mnoha měsících, kdy spolu promluvili. Kdy to vlastně bylo naposledy? Někdy na podzim, ještě daleko před Vánoční nadílkou. Je tomu už víc než půl roku!

Při tomto nenadálém setkání projely Standovi hlavou vzpomínky na dřívější přátelství. Vzpamatoval se však z prvního pocitu rozpaků a vyslovil to, co ho už dlouho trápilo.

"Lojzku," řekl tiše a přátelsky. "Ať už se mezi náma stalo, co se stalo, jednu věc ti musím říct. Ty – ty Lojzku bereš v klubov-

119

ně ze Zdeňkovy skříně oddílové nálepky a dáváš je chlapcům na Starém Městě. To bys neměl dělat – to není poctivé – je to vlastně, je to krádež, říkej si, co chceš!"

Ačkoli mluvil smířlivě a ne příliš vyčítavě, přece jeho slova Lojzka silně podráždila.

"Já že něco беру ze Zdeňkovy skříně?" vykřikl Lojzek hněvivě a zrudl. "Já že kradu oddílové nálepky? Jak to můžeš říct, když ses nepřesvědčil? Jak o mně můžeš tvrdit, že jsem zloděj?"

"Já vím jen to, co jsem viděl!" řekl i nadále mírně, ale pevně Standa.

"A cos viděl? Mluv – no tak mluv přece, cos viděl!"

"Viděl jsem několik cizích chlapců v Řetězové ulici, jak si vyměňovali naše nálepky a říkali, že jim je nosíš. Přimo tě jmenovali, říkali Lojzek! Nikomu jsem to, Lojzku, neprozradil, ani Zdeňkovi ne, ale nech toho, nedělej to!" končil Standa.

Lojzkův hněvivý výraz ve tváři zvolna ustupoval, až se nakonec Lojzek i trochu usmál. "Je to vlastně od tebe hezké," řekl uznale, "nemluvíme spolu – a přece jsi mě chránil a neprozradil! Ale teď, dřív než ti to s těmi nálepkami

### Poklad černého delfína

vysvětlím, řeknu ti něco zase já, dávej dobrý pozor!" Tvář mu opět ztvrdla.

"Já vím, žeš našel kroniku naší družiny a žeš ji někam zašantročil. Našel jsi ji v doupěti Mlejnkovy party ve dvoře na rohu Náprstkovy a Stříbrné uličky. Stepní vlci, kteří tě tehdy pronásledovali, tě poznali, a pak se to rozkřiklo po celém okolí. Tak – a teď mluv ty! A ještě něco: já jsem tě také neprozradil! Třeba jsi kroniku někde ztratil, jaký ty jsi smolař! Jinak bys ji s velkou slávou dávno přinesl do oddílu! Stačilo by jediné mé slůvko, a měl bys teď celou Modrou družinu na krku – a celou oddílovou radu jistě taky. A jen proto, že ti nechci škodit, neřekl jsem v oddílu nic!" Teď bylo na Standovi, aby byl překvapen. Co všechno Lojzek o něm a o nálezu kroniky ví! A proč si to nechal pro sebe a nic nevyzradil?

Lojzek si jeho mlčení špatně vysvětlil a řekl: "Jestli já jsem zloděj oddílových nálepek, tak ty jsi zloděj naší družinové kroniky!"

"Lojzku," zašeptal měkce Standa, "uvědom si, co říkáš! Já nejsem žádný zloděj. Já jsem kroniku našel, to je pravda, a vynesl jsem ji ze Starého Města za velkého nebezpečí, to mi můžeš věřit. A jistě jsi to také od svých nových přátel slyšel, když toho to-

120

lík víš. Ale jednu věc nevíš, a tu ti teď musím říct: kroniku jsem přinesl a dal jsem ji Zdeňkovi. Něco s ní zřejmě zamýšlí, nevím co, nemám o kronice nikomu nic říkat! Ani tobě bych to neřekl – ale dostals to ze mě, když jsi řekl, že jsem zloděj!" Lojzek byl čím dál překvapenější, a když Standa domluvil, nezmohl se chvíli na nic moudřejšího, než že několikrát za sebou v zamyšlení opakoval: "Tak je to tedy! Tak takhle to vlastně je!"

Ale pak se vzchopil a chrlil ze sebe: "To jsem rád, Stando, že je to tak! Ani nevíš, jak jsem rád! A teď ti vysvětlím ty nálepky, teď natahuj uši a vyvaluj oči ty! Ani já nejsem zloděj! To, cos viděl v Řetězové, byly jen kopie našich nálepek – kdybys je viděl zblízka, hned bys poznal, jak jsou neumělé, nejsem žádný malíř! A proč jsem je rozdával chlapcům, se kterými jsem se tam seznámil? Stejně jako ty jsem pátral po kronice a ti malí hoši mi za ně pomáhali při hledání. Už jsme byli kronice na stopě, tys byl ale šťastnější, ukořistils ji přede mnou. Co všechno se pro tu kroniku už přihodilo!" "Ano," vzdychl Standa. "Mnoho se kvůli ní stalo. I my dva jsme se znepráteleli!"

"Ale také smířili – ne?" řekl Lojzek vesele a podal Standovi ruku.

V té chvíli se znovu tiše rozpršelo, ale oba chlapci byli tak šťastní, že lijavec ani nevnímali.

A cestou zpět našli i druhý nádherný kus dřeva na model lodi a ještě téhož dne k večeru se dali do práce. Každý v jiném stanu, u své hlídky, ale v duchu spolu, neboť byli zase kamarádi, tak jako kdysi!

34. Dar náčelníkovi kmene

"Ještě takových čtyřicet padesát písmen, a doluštíme s nimi celou lodní knihu," říkali si chlapci ve Standově hlídce po dvacátém třetím táborovém úseku, nazvaném Jednoruký plavčík. Každý člen hlídky si v něm měl levou rukou obout a zavázat boty, rozsvítit svíčku, nalinkovat pravítkem do sešitu deset řádek a opsat na ně krátký článek z novin o tajfunu u tichomořských ostrovů.

121

To už sluníčko začínalo zase hrát a modely plachetnic byly dávno obodovány. Standova hlídka získala v tomto dvacátém úseku čtvrté místo, a tím i třicet písmen. A hned věděla, kde jsou ony tři srostlé stromy a co bude záhadným znamením v jejich okolí – ale závěrečné stránky lodní knihy, popisující poslední kus cesty k pokladu, jim byly pořád nesrozumitelné. Teď záleželo opravdu na každém písmenku a na každé hodině.

## Poklad černého delfína

Hra se blížila k vyvrcholení.

Žádná hlídka nevěděla přesně, jak daleko jsou v luštění lodní knihy ostatní hlídky. Ale ve Standově hlídce se vedla tajná statistika, kolik písmen v kterém úseku asi ta která hlídka získala. Z těchto záznamů se dalo usoudit, že Standovci jsou na třetím místě, před nimi asi byly první hlídka Modré a první Zelené. Tyto hlídky jsou tedy jejich největšími soupeři, i když ani ostatní nelze podceňovat.

"V dnešním úseku musíme zvítězit!" povzbuzoval hochy Standa.

"Musíme!"

A dvacátý čtvrtý úsek nadešel.

"Legendu vám řeknu, až úsek skončí," smál se Zdeněk. "Podle ní byste příliš mnoho poznali! Jen název vám zatím prozradím: Dar náčelníkovi kmene."

Boj se odehrál brzo odpoledne asi kilometr od tábora proti proudu řeky. Širší břeh byl plný jemného písku a v něm byly jakoby do země vrostlé tisíce oslnivě bílých ohlazených kamenů.

"Rozběhněte se mezi ně – a samy vám už řeknou, co máte dělat!"

To byl jediný Zdeněkův výklad.

Chlapci brzo objevili mezi kameny takové, které byly označeny barevnými písmeny a číslicemi. Čísla zřejmě znamenala pořadí písmen jakéhosi sdělení.

Protože kamenů zde bylo na velké rozloze nepřeborné množství, teprve asi po hodinovém hledání a sestavování první Modrá hlídka zprávu složila. V divokém úprku se kamsi rozběhla.

Standova hlídka porozuměla zprávě až za několik zoufale dlouhých minut po Modré jedničce. Zpráva zněla: Výprava přinesla náčelníkovi ostrova darem dřevěný talíř. Asi pět set metru odtud přes řeku je její rameno a v něm mohutná naplavená kláda. Uřízněte z ní koláč o síle asi pěti centimetrů a přineste ho sem. Představuje dřevěný talíř!

"Rychle!" vyjekl Zbynda, když Standa pološepem sdělení přeslabikoval, "Modráci už jsou zase před námi!"

"Ale čím máme koláč řezat?" volal rozčileně Slávek, "kapesním nožem to přece neufikneme!"

Standa usilovně přemýšlel. Drahocenné vteřiny ubíhaly a každou z nich byla první Modrá hlídka blíže vítězství, a tím i šedesáti novým písmenům. A každou uplynulou vteřinou je také doháněly ostatní hlídky.

"Píla! Jedině píla nás může zachránit!" zvolal tlumeně Standa, aby to ostatní hlídky neslyšely. "Nedá se nic dělat, honem do tábora pro pílu!" Skutečně to bylo jediné moudré rozhodnutí, i když tábor byl daleko. Žádné sebeostřejší kapesní nože, které hoši nosili při sobě, by nedokázaly to co píla.

"Já tam doběhnu!" vykřikl ochotně Gusta, a hned vyrazil směrem k táboru.

"A my zatím přebrodíme řeku a pokusíme se najít tu kládu," řekl Standa.

Když byli uprostřed dravého proudu, podrazila voda Vojtovi nohy a on začal splouvat po proudu. Marně se snažil někde se zachytit a vstát. Když mu chtěl jít Standa na pomoc, uviděl, že druhá hlídka Zelených už zřejmě také sestavila zprávu, neboť všichni její chlapci se skláněli nad papírem, do něhož si až dosud zapisovali písmenka.

"Dohánějí nás!" vykřikl na hochy své hlídky, "jděte rychle napřed, já jdu pro Vojtu!"

Vojta se však zatím sám zachytil u velikého hladkého balvanu, a když k němu Standa dorazil, chytli se za ruce a začali se spolu brodit na druhý břeh.

Vtom však viděli přibíhat dva chlapce z první Modré hlídky s pilou.

Co bylo Standově hlídce platné, že objevila kládu o minutu dříve, když zde teď musela zahálet, protože Gusta ještě nepři-běhl s druhou pilou!

"Udělalí jste chybu, že jste do tábora poslali Gustu samotného," vykřikl udýchaně Péťa z první Modré na Standovce.

### Poklad černého delfína

"Nemůže přece vydržet tak velkou dálku s dechem! My jsme rozestavili po cestě štafetu a máme tu pilu o mnoho rychleji, měli jsme pořád čerstvé běžce!"

Byl to dobrý nápad, a Standovi blesklo hlavou, co říkával Zdeněk: že při této hře nepracují jen svaly, ale také mozek. Pěta s Oldou, kteří pilu přinesli, se už dali do práce. Kláda měla ohromný průměr a byla silně nasáklá vodou. Řezání se ne-

122

123

dařilo, ač hochy střídali i další tři chlapci první Modré hlídky, kteří zatím dorazili.

Standu náhle napadlo podívat se blíž na pilu kroutící se v zářezu dřeva, a vtom také věděl, co se stalo!

"Vždyť vy jste vzali pilu, která je tupá a povolená!"

"Já jsem vzal tu, co byla před kuchyní!" zoufale vykřikl Julek.

"Byla nejbliž! Já nevěděl, že je špatná!"

"Pozor, už vidím Gustu!" zvolal radostně Zbynda ze Standovy hlídky. Na druhé straně říčky klopýtala vyčerpaná postava.

Standa se rozběhl přes vodu Gustovi naproti. Ten byl opravdu se silami u konce. Když od něho Standa přebíral pilu a než se s ní vrhl znovu do vln na zpáteční cestu ke kládě, stačil ještě starostlivě vykřiknout: "Zůstaň chvíli tady, než vychladneš, jsi celý rozpálený. Uřízneme dřevo sami, Modratí mají špatnou pilu!"

Vítězně zdolal mohutný proud a za chvíli už jejich pila zařezávala – těžce, ale přece jen značně rychleji než pila Modrých – do druhého konce klády.

Trápení Modré hlídky bylo veliké. Pot se z chlapců jen lil, a přece byli sotva v polovině, když Standovci řezání skončili.

Mezitím se sem začala brodit hlídka Zelených, a jakmile Standovci svůj talíř uřízli, dala se s vlastní pilou do řezání na jejich místě.

"Půjčte si naši pilu!" vykřikl ještě na nešťastné Modré Standa, a už se rtil s koláčem dřeva za svou hlídkou do vody. Asi sto metrů odtud je na protějším břehu očekával Zdeněk. Budou u něho určitě první!

Napětí však neskončilo! V největším proudu říčky Standa uklouzl, upadl do bouřících vln a dřevěné kolo mu uplavalo. Nastala divoká honba za ním. Slávek a Vojta, kteří už přebrodivili, znovu skočili do vody a pomáhali koláč dřeva zachraňovat.

"Pozor, pozor, rychle!" vykřikl najednou Zbynda. "Podívejte, Zelená už má také uříznutý talíř – a brodí se ke Zdeňkovi!"

Deset drahocenných písmen do lodní knihy bylo v sázce. Doběhnou-li první ke Zdeňkovi Zelení, dostanou šedesát písmen a Standovci jako druzí jen padesát.

"Zůstaň na břehu! Zůstaň na břehu!" vykřikl Standa ducha-prítomně na Gustu, který k nim běžel po břehu a právě se chystal také skočit do vln. "Hodíme ti koláč na břeh!"

Byl to spásný nápad v poslední chvíli. Vojta dostihl dřevěný kotouč, velikým obloukem ho vyhodil směrem ke Gustovi, ten ho zachytil a rozběhl se s ním ke Zdeňkovi.

A byl u něj asi o dvacet vteřin dříve než Zelení. Šedesát písmen do lodní knihy bylo jejich.

35. Cesta za pokladem

Ještě téhož dne večer si Standovci vyžádali od Zdeňka svých vyhraných šedesát písmen. Dlouho se radili, která písmena si vybrat, aby si mohli co nejvíc domyslet, a vybrali si správně!

Těsně před večerkou dokončili dosazování písmen v lodní knize tak dokonale, že najednou celé zprávy porozuměli.

"Vždyť my můžeme jít za pokladem ještě teď v noci!" jásal nadšeně Zbynda a z radosti nad tím udělal moroně a zanotoval říkanku o myšce Emilce.

"Půjdeme!" bouřil dychtivě Vojta a všichni s ním souhlasili. Hned běželi ohlásit svůj úmysl Zdeňkovi.

Ten však jejich nadšení zchladil: "Vydejte se, chlapci, na cestu až ráno," pravil tiše, aby to ostatní nezaslechli. "v

### Poklad černého delfína

nocí vás stejně nikdo nemůže předběhnout! A jak byste chtěli v noční tmě zdolat všechny překážky, copak jste si dobře nepřečetli lodní knihu?"

To byla pravda a chlapci museli Zdeňkovy námitky uznat. Naštěstí druhý den neměli ani kuchyňskou ani nákupčí službu, a tak Zdeňkoví ohlásili odchod a vytratili se z tábora hned po ranní prohlídce.

"Sekyrky! Tužky! Papíry na psaní! A lano! Svítilny! Krabičky poslední záchrany! Máme všechno?" chvatně se navzájem upozorňovali před odchodem. Co všechno na ně čeká na té podivuhodné závěrečné cestě k pokladu Černého delfína?

Šípky z větviček mezi křovím, dopisy ve vrcholcích vysokých stromů, průzory do dalekých údolí, luštění záhadných nápisů a značek, to všechno bylo pro ně připraveno.

Kousek po kousku je vedla rozluštěná lodní kniha zprvu známými místy, ale postupně vcházeli do nových a dosud neznámých končin. Brodili se přes dravé přítoky říčky i její mnohá ramena. Objevovali neznámé lesní palouky, kde se to červenalo obrovskými lesními jahodami.

124

125

Teď, když měli dokonale rozluštěnou lodní knihu, našli i ony tři srostlé stromy, o kterých se zmiňovala jedna její stránka, i znamení, jež od nich měli kdesi spatřit. Znamením byla vybělená lebka srnky.

Kam se dívají moje vyhaslá světla, tím směrem jděte čtyřicet pět kroků a pak směřujte na stranu půlnoční, až k potoku velkému dorazíte! Tam vás dále povede opět lodní kniha. Tak bylo psáno droboučce na ohlazeném kousku kmene u lebky, ve výši asi dvanácti metrů od země.

A lodní kniha je dovedla k vařicímu se splavu potoka a v jeho vodopádu měli hledat další pokyn, kudy dál.

Všech pět chlapců hlídky, nejdříve Standa a jako druhý Gusta, se pokusilo proniknout do silného proudu vodopádu, ale vždy je voda smetla.

"Něco tam musí být, hledejme nějakou plechovku s dopisem!" křičel rozechvěle Standa. "Jinak se dál nedostaneme!" Ani když se všichni drželi za ruce a postupovali proti mohutnému vodnímu proudu společně, nic proti němu nezmohli. Bylo to ještě marnější, než když se předtím probíjával k hučicímu vodopádu každý sám, neboť dávali proudu větší možnost, aby se do nich opřel a strhával je zpět.

Pak si Vojta čehosi povšiml: "Podívejte se tady! Vidíte to?" vyběhl z vody a ukazoval na mohutnou větev borovice, sklánějící se nad obloukem vodopádu.

Ostatní chlapci neviděli, protože měli oči plné vodní mlhy, ale Vojta už lezl na strom, z toho se dostal na větev rostoucí nad vodopád – a ejhle: byl na ní přivázan drátek, sotva viditelný, a směřoval šikmo dolů do vodního proudu. Zřejmě na něm bylo ve vodě cosi upevněno.

Vojta začal drát vytahovat. Jako očarování hoši sledovali jeho počínání. A najednou se z vějíře stříkající vody vynořil krátký silný kolík, zatěžkaný přidrátovaným kamenem.

Ponořte mne zase zpátky do mé vodní skrýše, bylo na něm vypáleno, a pokračujte proti proudu podle popisu v lodní knize až k červenému balvanu!

A tak zlézali celé moře obrovských ohlazených kamenů, přelézali soutěskami a tunely mezi nimi, sledující co nejpřesněji cestu podle popisu v lodní knize.

Pod malým kamenem na břehu, kde měli nalézt radu k další cestě, objevili jen tři loňské žaludy. Dlouho nevěděli, co s nimi,

až si Gusta povšiml, že jsou navrtané. Dvěma špendlíky z Krabičky poslední záchrany z nich vytáhli uzoučký proužek hedvábného papíru, na němž bylo droboučkým písmem napsáno, jak postupovat dál. A takovýchto léček na jejich všímavost a bystrost byly po cestě za pokladem desítky.

Slunce už stálo vysoko na obloze a notně připalovalo, jak umí

### Poklad černého delfína

jen na horách. Ale chlapcům horko nevadilo, vždyť byli každou chvíli až po krk ve vodě, nebo se zase prodírali lesními houštinami, kam pálivé slunko neproniklo. Ani únavu nepocitovali, potlačilo ji vzrušení a touha dosáhnout co nejdříve vysněného cíle.

"Ale k obědu, chlapci, v táboře nebudeme!" řekl starostlivě vojta, když na tiché lesní mýtině na chvíli usedli a on začal roz-krajovat šišku chleba, kterou se skleničkou sádla dostali v táboře na cestu.

"A to jsme teprve v polovině cesty," řekl Zbynda a ukázal na lodní knihu otevřenou na dvacáté druhé stránce. "Ještě se musíme prokousat osmnácti stránkami!"

"Snad to teď půjde rychleji," mínil Gusta, "a kdybych měl jít do noci, tak půjdu!"

Drahocenných dvanáct minut promarnili u stromu padlého přes jedno z bouřlivých ramen říčky. Lodní kniha říkala, že u něho, v jeho těsné blízkosti mají hledat další písemný pokyn. Nenalezali však nic, ačkoli prozkoumali každý čtvereční decimetr půdy u vyvrácených kořenů a jako potápěči propátrali dno v domnění, že dopis bude třeba v zalepené a kamenem zatížené plechovce na dně.

"Abychom se tak na poslední chvíli museli vrátit do tábora bez pokladu!" sýčkoval Zbynda a udělal smutného moroně.

"Nikdy!" zakřičel Slávek. "Jen si vzpomeňte na ten vodopád, co s námi vyváděl!"

"To se ví!" řekl pevně Standa. "Musíme zprávu najít. Uvidíte, zeji najdeme!"

A našli! Vojta se zadíval dál do vody těsně pod kmenem, a na hladině se něco běhalo. Co je to?

Byl to odraz kartičky se zprávou, přibité na kmen zespodu!

A už se Vojta soukal, zavěšený rukama i nohama na kmeni, k jeho středu, aby zprávu přečetl. Kmen byl však na jeho váhu příliš slabý a prohýbal se tak, že si Vojta namácel záda a mocný Proud ho od kmene odtrhoval.

126

127

Také pokus dostat se doprostřed kmene vodou, nikoli po kmeni, selhal, proud byl v těch místech příliš silný.

"Mohli bychom kmen odsekat sekýrkou od kořenů a vytáhnout ho na břeh. Pak bychom zprávu přečetli docela pohodlně," radil Standa.

Ale Vojta namítl: "To tedy určitě ne, to bychom moc pomohli ostatním hlídkám. Musíme vymyslet něco jiného!"

Konečně napadlo Gustu, aby na kmen poslali nejlehčího Zbyndu, kterého dva chlapci budou ze břehu podpírat dlouhými větvemi. Další dva vstoupí do vody v místě, kde proud přece jen není tak silný, a rovněž větvemi se pokusí kládu nadlehčovat. Snad se Zbyndovi povede dostat se po kmeni až ke zprávě a přečíst ji!

Podařilo se to. V nepohodlné poloze hlavou dolů, máčen po celém těle bouřící a pěnicí vodou, četl Zbynda obsah zprávy. Musel křičet, aby ho chlapci vůbec slyšeli.

Kraj se teď stával ještě divočejším. A s každou další stránkou lodní knihy se vzrušení chlapců stupňovalo. Už brzo, brzo budou u pokladu! Kde asi bude ukryt? Dá jim velkou práci ho objevit? Co si asi Zdeněk vymyslel na závěr té úžasné cesty s překážkami? A co znamenají slova kapitána O'Briena z předposlední stránky lodní knihy? Bylo tam psáno:

A ukryl jsem poklad náš tak, aby žádné oko lidské na pohled první spatřit jej nedokázalo, a přesto jitra sluneční budou rozsvěcovat zář zlata jeho a zapalovat blesky kamenů drahých. Hoši byli velmi udiveni těmito řádky a Slávek řekl: "Uvidíte, že poklad nebude zakopaný! To by na něj přece slunce nemohlo!"

"Asi bude viset někde na vysokém stromě!" prorokoval Standa. Ale to vše se dozvěděli, až když dorazili do úzkého skalního kaňonu, v němž hučela skalami spoutaná říčka.

Stěny zde byly kolmé a hladké. Chlapci pokračovali proti

### Poklad černého delfína

mocnému vodnímu proudu po uzoučkém břehu a někdy museli i do vody, když břeh mizel a voda sahala až ke skalní stěně.

"Kdybych se koupal nepřetržitě dvě hodiny, tak nebudu tak zmáčený jako při téhle cestě," smál se nezmar Zbynda.

"A už to tady někde musí být. Dívejte se dobře!" nabádal Standa a vytáhl z igelitového sáčku snad posté lodní knihu, celou umáčenou od stále mokrých rukou, a znovu četl její poslední řádky:

128

Až tam jděte, kde kamenná tvář pohledu přísného do vodního proudu hledí. A spatříte otvor vysoko ve stěně skalní, tak vysoko a ve skále tak hladké, že se tam nedostane nikdo! Nikdo, jen ten, kdo má odvážné srdce a jasnou mysl. Ten si cestu najde a nebude se bát jít. A toho bude poklad!

"Kamennou tvář pohledu přísného" chlapci objevili za novým ohybem skalního koryta. Do vody spadající ostroh skály měl z profilu podobu podmracené lidské tváře obrovských rozměrů. A o kus dál spatřili i otvor v protější skalní stěně, na druhé straně vodního proudu, asi uprostřed mezi jejím vrcholem a hladinou vody, ve které se smáčela. Černala se tam jakási dutina, snad jeskyně, z vody naprosto nedostupná, záhadná tím, co asi skrývala, na svém dolním okraji zarostlá sporou trávou.

Chlapci učinili marný pokus dostat se přes mohutný proud na druhou stranu ke skále. Nebylo možné ho přeskocit, pro jeho šířku i proto, že na druhé straně prostě chyběl břeh, skalní stěna spadala kolmo do uhánějící vody.

Slávek se pokusil říčku přeplavat, ale proud ho uchopil a unášel směrem, odkud sem přišli. Dostal se na břeh až daleko od místa, kde se do vody vrhl.

"Zeždola se tam nedostaneme," křičel na chlapce Standa, aby ho slyšeli. "Musíme dál po proudu, tam se koryto rozšiřuje – vidíte, jsou tam schůdné břehy po obou stranách! Tam snad přebrodivíme!"

Dokázali to, i když je voda zase strhla kus po proudu. Ale byli na druhé straně, a to bylo zatím hlavní.

Trvalo jim však ještě dlouho, než vymysleli, jak se do nepřístupného skalního otvoru uprostřed vysoké hladké a kolmé stěny dostat.

"Spustíme se shora po laně!" uhodil se do čela Standa.

"Celou cestu se s tím táhneme, jak nám to lodní kniha poradila – a ještě jsme ani jedno lano skoro nepotřebovali. Proč jsme si je tedy vlastně měli brát? Jistě hlavně proto, abychom se teď po něm dostali k pokladu!"

Gusta už byl mezitím na vrcholu skalní stěny, skoro kolmo nad otvorem v jejím středu. A když vedle něho stanuli ostatní chlapci, udýchaní i rozechvělí, Standa už uvazoval lano bezpečnou lodní smyčkou na jednu z mohutných borovic na pokraji skály.

Provaz byl pevný, s únosností několikanásobně větší, než čini-

129

la váha jednoho chlapce – a přece hochům nebylo volno u srdce při zkoumavých pohledech dolů do vody.

"Tak kdo se tam spustí?" pronesl přiškrceným hlasem Zbynda.

Bylo zřejmé, že sám o sobě ani neuvažuje.

"Třeba já!" řekl chabě Gusta, když se nikdo jiný nehlásil.

Jako vždy, i teď se zachoval obětavě a statečně.

"Nikam nepůjdeš!" vykřikl najednou Standa. "Já se tam spustím sám!"

"Tak losujte!" navrhl vojta. Zvedl ze země malý kamínek, sevřel za zády ruce v pěst a řekl: "Kdo z vás ukáže na ruku s kamínkem, spustí se dolů!"

Gusta se lehce a jemně dotkl jeho pravé pěsti. Vojta ji otevřel. Byla prázdná.

"Tak jsem vyhrál!" usmál se Standa a začal si vázat na tělo pevnou nestahující se smyčku, jak to uměl z nesčetných dřívějších cvičení a závodů.

Každý věděl, že se nemůže nic stát. Lano bylo zcela

### Poklad černého delfína

spolehlivé, také smyčka byla správně a bezpečně uvázaná – a čtyři silní chlapci Standu přece udrží! Navíc je konec lana pevně uvázaný na borovicí. A kdyby snad Standa přece jen spadl, spadne jen do hluboké vody. A přece se všech zmocnilo nové vzrušení!

Počali Standu zvolna spouštět přes hladký a oblý okraj skály. Kousek po kousku lano povolovali, až najednou uslyšeli Standu: "Stát! Dost! Dost!"

Napětí provazu povolilo. Po překonání malého převisu se Standa nohama ocitl v kraji otvoru.

Chvilí bylo ticho, jen řeka dole hučela a koruny borovic nad hlavami chlapců šuměly. Vojta, Gusta a Zbynda teď zpola leželi a klečeli těsně na okraji skály a dívali se dolů. Standa jim zmizel ve skalní dutině a jen pohybující se provaz dokazoval, že je uvnitř.

A potom se zase ozval: "Kdybyste to viděli! Jsou tady taková kolečka – nařezaná z tenkého kmene stromu, víte? Jsou svázána do pěti svazečků vždycky po pěti kolečkách. I znak Černého delfína je na každém z nich a nějaké vypálené nápisy. Já vám je přečtu – poslouchajte: Druhá cena ve hře Za pokladem Čem ho delfína. Třetí cena, čtvrtá cena, aha, už tomu rozumím! Každý člen hlídky si vezme jedno kolečko – ale kde je svazeček s první cenou? Nikde ho tu nevidím! Je tu jen pět svazků!

A pozor – ještě je tu něco! Pět balíčků v igelitových sáčkích!

130

131

Proč ale jen pět, když hlídek je šest? A jsou na nich nápisy: Černý delfín věnuje první Modré hlídce. A už mám balíček pro nás, pro druhou Žlutou, to jsme my, chlapci, slyšíte?"

"Říkáš, že je tam jen pět svazků koleček?" volal praktický Vojta znepokojeně, "to tedy znamená, že už tu před námi nějaká hlídka musela být! A že si svůj balíček a svazek koleček s první cenou odnesla! Podívej se rychle, čí balíčky tam jsou – hned poznáme, který chybí a která hlídka tady byla před námi! Že schází balíček druhé Zelené?"

Byla to právě druhá Zelená, která si vedla po celou hru poměrně úspěšně v úsecích, takže v nich vydělávala hodně písmen do lodní knihy, ale ještě více písmen si domyslela, neboť měla na domýšlení známého křížovkáře vrátu, chlapce nadobře bystrého. Však také po celé trvání hry byla nebezpečným soupeřem jejich hlídce.

"Máš pravdu!" volal Standa. "Balíček pro druhou Zelenou už tu není! Tak ta byla první – a vyhrála první cenu! Tahejte chlapci, jsem tady hotov!"

Nastoupil vzdušnou pout vzhůru, tažen čtyřmi páry silných rukou nedočkavých kamarádů.

Všichni se vrhli na jeho chlebník, v němž vynesl jim určenou část pokladu. Prohlíželi vypalované dřevěné koláčky se znakem Černého delfína a s nápisem Druhá cena. Každý si vzal jedno a Gusta řekl slavnostně: "To si doma pověsím nad svůj stůl – a tam bude viset navždycky, na památku toho, co jsme prožili!"

"A co je v tom balíčku?" vyhrkl Zbynda. Standa ho rozbálil, a chlapci spatřili jakousi knihu, krásně vázanou do žlutého plátna. Měla čistý nelinkovaný papír. A na první stránce, pěkně zdobené, bylo napsáno Zdenkovou rukou: Toto je jedna ze dvou kronikových knih, které dostala Žlutá družina za úspěšné zdolání všech překážek a obtíží při hře Za pokladem Černého delfína. Kéž všechny stránky této knihy jsou popsány jen dobrými a radostnými zprávami a kéž Žlutá družina popíše šťastně obě kroniky! "Stane se!" řekl vážně Slávek. "Všichni se o to přičiníme!"

132

36. Sláva vítězům, čest poraženým

Druhá Zelená hlídka Standovi a jeho druhům po jejich návratu potvrdila, že v jeskyni Černého delfína byla a první cenu si vyzvedla.

"Ale nikomu to zatím neříkejte," žádali je chlapci vítězné hlídky, "ať je cesta pro každou hlídku stejně napínavá! Nikdo

### Poklad černého delfína

at' do poslední chvíle cesty neví, na kterém je místě!" Ukázali si vzájemně své výhry a odměny – kronikové knihy. Zelení ji dostali vázanou v jasně zeleném plátně. Modré hlídky je jistě budou mít v modrém!

V dalších dnech vyhlásil Zdeněk ještě několik posledních úseků Černého delfína pro hlídky, které dosud k pokladu nedorazily. Zelená II a Žlutá II se jich zúčastnily, i když písmenka už nepotřebovaly. Startovaly jen pro své potěšení, pro možnost zvítězit. A žádná z ostatních čtyř méně úspěšných hlídek na nich nepoznala, že vlastně nemají zapotřebí závodit. Ale i v těchto čtyřech hlídkách byli už chlapci blízko poslední cestě za pokladem.

Třetí šťastnou hlídkou byla Žlutá I, vedená Břetíkem, a o dva dny později dorazila k pokladu Zelená I.

Obě hlídky Modré družiny šly k pokladu jako poslední, v několikahodinovém intervalu. V minulých dnech se jim nedařilo ani v úsecích, ani v domýšlení písmen do lodních knih, a tak zůstaly pozadu.

Hoši ze Žluté i Zelené družiny je litovali, že obsadí až páté a šesté místo, a přece byli Modří nakonec nejšťastnějšími účastníky tohoto dobrodružství, neboť našli v balíčku, který v jeskyni zbyl, kromě nové kronikové knihy i oplakávanou starou první kroniku Modré družiny, ztracenou loňského podzimu při hře vyzvědači. Proto tedy Zdeněk nechtěl, aby Standa o jejím vynesení ze Starého Města někomu řekl! Mělo to být překvapení pro Modrou – a teď se to dokonce stalo i hojivou náplastí na její poslední místo ve hře.

Modrá družina se nikdy se ztrátou kroniky nesmířila, a tak radosti a jásotu nyní nebylo konce! I chlapci ze Žluté a Zelené si v kronice Modrých, tak dlouho neviděné, znovu listovali. A umínili si, že si osudy svých družin začnou psát do svých kronikových knih také tak pěkně a barvitě.

Ještě ten večer, kdy poslední Modrá hlídka přinesla kroniku  
133

z jeskyně, museli Standa s Lojzkem při černé hodině dopodrobna vyprávět, co se dělo s kronikou a co ostatní nevěděli. A Standa pak povídal i o tom, jak kroniku ze Starého Města přinesl a jak si ji od něj Zdeněk v tramvaji tajně převzal.

"Už tenkrát mě napadlo, že ji nějak zapletu do naší hry!" usmál se Zdeněk.

Tábor se chýlil ke konci. Na vysoko položených lukách začala senoseč a chlapci, pomáhali při sušení a ukládání sena do seníků.

Vykonali také dva dlouhé výstupy do horských sedel a dopřáli si nezvyklé radosti: koulovali se tam sněhem a klouzali se po dlouhých sněžných polích – na konci července!

Šli rovněž ještě jednou, společně, k jeskyni Černého delfína a postupně se do ní všichni spustili, aby viděli její vnitřek. A přišel poslední večer a závěrečný táborový oheň. Jenda hrál na kytaru a chlapci se přidávali. A mezi zpěvem bylo zase plno hovoru, vzpomínek na úseky Černého delfína i plánů na činnost oddílu po prázdninách.

Když se chlapci znovu vyptávali Standy a Lojzka na některé podrobnosti jejich výprav do Starého Města, řekl Zdeněk:

"Teď už bude v jeho uličkách bezpečněji. Několik Stepních vlků ubude. Od září tam začne pracovat nový turistický oddíl a my mu budeme radit. A víte, co dalo ke zrodu toho oddílu popud? Právě ztracená kronika Modré družiny! Šla tam z ruky do ruky a mezi hochy a děvčaty se o ní hodně povíдалo. A když tam Lojzek začal nosit kopie našich oddílových nálepek a vyprávět, co všechno u nás v oddílu děláme, Staroměstští začali toužit po vlastním oddílu! V září začnou. Už mají i klubovnu. – A víte, že se do oddílu hlásí i pověstný Jarda Mlejnek?" "Ten?"

vykřikl zděšeně Jindra.

"Ano!" odpověděl Zdeněk. "A je jen dobře, že právě takový hoch skončí život Stepního vlka a bude pořádným chlapcem! Omluví se ti, až nás se svým oddílem přijde navštívit!"

### Poklad černého delfína

"Budeme s nimi závodit!" zvolal nadšeně Jiřík. "A pozveme je někdy i do tělocvičny a rozdáme si to s nimi v překážkovém závodě!"

Oheň dohořival, nad krajem visela tichá noc plná hvězd a zelená říčka hučela své vodní písně přes omleté bílé balvany.

37. Místo doslovu

Právě jste dočetli Poklad Černého delfína. Mnohý z vás by si jistě přál mít také takový oddíl, o jakém se v této knize píše, prožívat jeho radosti, hrát jeho hry – být zkrátka jedním z těch, kdo tento oddíl tvoří. Leckdo možná mávne rukou a řekne, že ve skutečnosti není nic takového možné. Těmto pochybovačům říkám: mýlíte se! Oddíl, o kterém jste v této knize četli, není vymyšlený. Existuje doopravdy! A existuje i jeho pěkné prostředí, jeho hry, zvyklosti a všechno ostatní, co k jeho barvitě činnosti patří. A je v moci každého z vás přispět k tomu, aby se i váš oddíl nebo klub stal také takovým. V něm byste pak mohli prožívat něco podobného, co prožívají chlapci z této knihy. A jak k tomu přispět? Jak to navléknout?

1. Nevynechávej schůzky a výpravy svého oddílu a dostavuj se na ně přesně.
2. O všechno, co oddíl koná, projevuj zájem, neruš průběh schůzek a výprav nevhodným chováním a nebuď rozmrzelý, když se ti někdy něco v programu nelíbí.
3. Vynasnaž se zpestřit program oddílu svými vlastními náměty k činnosti (hry, soutěže, hříčky, závody atd.). Přemýšlej, čím činnost oddílu obohatit. Použij třeba i námětů z této knihy.
4. Nezačínej v oddílu spory, vyhýbej se jim a odpouštěj těm, kdo ti nějak ublíží. Neurážej se hned pro každé nevhodné volené slovo nebo pro žert, který tě rozmrzí. Ovládej svůj hněv.
5. Neztrácej své družině ani bod, jestliže činnost v oddíle bodujete. (A bodování by mělo být zavedeno v každém oddílu.)
6. Nevyhýbej se jakékoli oddílové práci. A nevyčítej ostatním, že jsi udělal víc než oni. Svou chutí i do té nejnejpříjemnější práce strhávej ostatní členy oddílu.
7. Plň co nejpoctivěji všechna smluvená oddílová ustanovení, neobcházej je, nezapomínej na ně. Tím se přičiniš o hladký chod oddílu.
8. Přátel se v oddílu se všemi stejně, netvoř malé partičky, které by se od ostatních oddělovaly, nechovej se k nikomu cize, přezíravě, povýšeně, bez ohledu na to, jaký je on sám. Pro každého měj přátelské slovo. Nevysmívej se nikomu, kdo má nehodu či neúspěch. Buď každému tím nejlepším kamarádem.

134

135

9. Nerozptyluj se členstvím ve více oddílech různého zaměření. Nestačíš se pak pořádně věnovat ani jednomu z nich.

10. Mluv slušně a uhlazeně, nepoužívej obhroublých nebo dokonce sprostých výrazů. A uhlazené ať je i tvé jednání a vystupování.

Pouhé pročtení těchto desíti pravidel ovšem nestačí! To hlavní a nejtěžší teprve přijde: trvale se snažit o jejich plnění, aby vám přešly do krve. Opište si je do svých pracovních sešitků, které si v oddílu jistě také zavedete. Desatero vyvěste také na význačné místo v klubovně, aby je měl každý člen pořád na očích.

Budou-li se alespoň tři čtvrtiny členstva v oddílu podle něho řídit, bude se každé činnosti v oddílu mnohem lépe dařit, jeho prostředí se stane přátelské, vlídné a přitažlivé. Takové, o jakém

jste četli v této knize.

A až ve vašem oddílu taková doba nastane, zahrajte si několik našich her, které vám zde vypisují.

38. Boj o pevnůstky

Hraje se v nepřehledném terénu, mírně zarostlém, nerovném. Hry se může účastnit 20 až 50 hráčů.

### Poklad černého delfína

Účastníci hry se rozdělí na dvě stejně silná družstva a každé obsadí svoje území. Hranice mezi těmito územími musí být jasně vyznačena. Nejlépe ji tvoří potok, pěšina, myšlené přímky mezi označenými stromy nebo i signalizační vlajky zabodnuté do země. Aby se hráči obou družstev od sebe odlišili, mohou mít hráči jednoho družstva čepice nebo šátky, hráči druhého družstva mohou být prostovlasí. Každé družstvo zapíchá na svém území porůznu a ve větších vzdálenostech od sebe (15 až 20 metrů) dvacet uschlých větviček, asi 30 cm dlouhých, na horním konci naříznutých. Do tohoto řezu zastrčí kartičku velikosti 6x6 cm. Jedno družstvo má kartičky třeba žluté, druhé červené, a každá takto označená větvička představuje jednu pevnůstku. Kromě kartiček v rozštěpených větvičkách má každý hráč v kapse ještě několik kartiček téže barvy, v jaké jsou kartičky je-

136

ho vlastního území. Při hře bude tyto kartičky velmi potřebovat! A ještě něco má u sebe: papírové míčky, doma vyrobené. Čím více, tím lépe pro pěkný spád hry. Každé družstvo řídí náčelník. Ten své hráče rozdělí na obránce a útočníky, a to tak, že asi třetinu družstva určí pro obranu, dvě třetiny pro útok. Později si hráč-obránce může vyměnit úlohu s některým útočníkem, aby si oba zahráli jak v obraně tak v útoku, výměna se však děje vždy jen se souhlasem náčelníka družstva.

A pak hra začíná. Útočníci se vydávají po jednom z nejružnějších směrů a co nejopatrněji, ale odvážně do nepřátelského území, zatímco obránci jsou šikovně rozestaveni na území vlastním. Snahou každého útočníka je objevit v cizím území některou pevnůstku a doběhnout k ní dřív, než ho nepřátelská obrana zneškodní dotykem (plácnutím) nebo zásahem míčku. Podaří-li se mu to, u pevnůstky je nezranitelný! Pevnůstku prostě dobyl – a pevnůstka už patří jeho družstvu, třebaže je kdovíjak hluboko v nepřátelském území! Na znamení, že ji dobyl, vyndá z větvičky cizí kartičku a nahradí ji barevnou kartičkou svého družstva. A od té chvíle slouží tato dobytá pevnůstka jemu i všem jeho spoluútočníkům, kteří se sem během hry dostanou, za základnu, do které za nimi domácí obrana nesmí! A on nebo jeho spoluhráči mohou dokonce nepřátelskou obranu, která je v tomto území "doma", ještě ohrožovat střelbou míčky a tak ji zneškodňovat! (Musí ale být těsně u větvičky s kartičkou, jinde na nepřátelském území po obráncích pálit nesmí!)

Je samozřejmé, že čím víc ukořistěných pevnůstek v nepřátelském území družstvo má, tím snadněji se útočníkům dobývají další pevnůstky. Neboť před obránci se útočník může uchýlit do některé z dobytých pevnůstek, přebíhat v nestřeženém okamžiku z jedné do druhé – a tak po nich cestovat až k nějaké dosud nedobyté a tu dobýt! A jak si ve hře počíná obrana? Pohybuje se co nejčileji ve svém území, aby neposkytovala útočníkům při jejich vpádech ani chvíli klidu a znesnadnila jim hledání a dobývání pevnůstek. Každého ihned pronásleduje a snaží se vyřadit ho ze hry dotykem (plácnutím) nebo zásahem míčku.

Vyřazený útočník musí ihned zanechat hry, na znamení, že je vyřazen, zvednout ruce nad hlavu (aby se za ním nikdo z domácích zbytečně nehnal) a nejkratší cestou se odebrat do zajatecké-

137

ho tábora, společného pro obě družstva. Je to místo všem hráčům známé, tvoří je třeba malý plácek u osamělého stromu na neutrálním území, kde se nehraje a kam mají obě družstva přibližně stejně daleko. V zajetí zůstává hráč tak dlouho, dokud se za ním nedostanou další tři zajatci. Teprve pak může jít znovu do hry. To znamená, že během hry jsou v zajetí pořád tři hráči. Jakmile dorazí čtvrtý, může ten první, který je zde nejdéle, zajetí opustit. Zajatci si proto ve vlastním zájmu pamatují pořadí.

### Poklad černého delfína

Do zajetí putuje samozřejmě také obránce zasažený na svém vlastním území míčkem cizího útočníka, který na něj vypálil z dobyté pevnůstky (ve které je "doma")! Tento cizí pálící útočník musí být však opravdu těsně u své dobyté pevnůstky, nesmí být ani na krok od ní! To už by pálit nesměl – naopak by na něj mohl pálit kterýkoli domácí hráč!

Hra končí po předem stanovené době, třeba po jedné nebo dvou hodinách. Vítězí družstvo, které má při skončení hry více pevnůstek, ať již ubráněných na svém vlastním území, nebo těch, jež dobylo v území nepřátelském.

Zdar hry – jako u všech našich her – závisí na poctivém sportovním jednání všech hráčů. Někdy vznikají rozepře, zda už byl či nebyl útočník u cizí pevnůstky, když ho zasáhl obráncův míč, nebo zda vůbec byl zasažen! Při prudkém běhu lehký úder míčku – zvláště hozeného zezadu – hráč leckdy ani nepocítí, může se ale mýlit také obránce – a v rychlém spádu hry, rozehrané na velikých prostorách, je těžko rozhodnout, kdo z hráčů má pravdu! Každý z nich je přesvědčen, že pravdu má on a jeho soupeř že se mýlí. V našem oddíle máme proto jednu rozumnou zásadu, která se nám velmi osvědčuje: když se dva hráči nemohou vzájemně dohodnout, rozejdou se každý na své vlastní území – a neplatí tvrzení ani jednoho z nich.

Protože máme v oddíle většinu chlapců rozumných, ukázněných a čestných, nikdo této zásady nezneužívá – například k tomu, aby při každém zásahu míčku předstíral, že "nic necítí", a získal tak výhodu beztrestného rozchodu místo putování do zajetí.

### 39. Obležené město

Hrajeme opět venku na menším prostranství v přehledném terénu. Čím zvláštější a zarostlejší místa zde jsou, tím lépe. Nejvhodnější počet hráčů pro tuto hru je 20 až 40. Legenda hry: Město, které má 12 čtvrtí (bude-li se hrát hodinu) nebo 24 čtvrtí (bude-li se hrát 2 hodiny), je obleženo nepřátelskou armádou a v této blokádě hladoví. Zásoby potravin jsou takřka spotřebovány a obyvatelstvo se udržuje při životě jen proto, že občas přeletí nad městem – přes prudkou protiletectvou palbu – přátelské letadlo a shodí do města zásilku potravin. Nedojde-li taková letecká zásilka v určené době, vyhyne jedna městská čtvrť hladem.

Naše hra Obležené město se hraje podle této legendy takto: Na mytíně nebo na loučce uděláme z kamenů nebo ze signálních vlajek kruh o průměru asi pěti kroků. Ten naznačuje obležené město. Uvnitř kruhu je jeden hráč s hodinkami, který představuje hladovějící obyvatelstvo i městskou správu v jedné osobě. Jeho úloha je vzrušující a důležitá: v kruhu, ze kterého nesmí ven, chytá "zásilky potravin" (to jsou naše papírové míčky) a kontroluje lhůty, ve kterých sem tyto míčky přilétají. Každých pět minut sem musí být dopraven (vhozen) alespoň jeden míček. Nestane-li se tak během těchto pěti minut, jedna čtvrť města umírá hladu! Nic už nepomůže, když v dalších pěti minutách sem dopadne víc míčků. To už je pozdě. Tyto míčky "navíc" si město nechává pro další pětiminuty v zásobě, ale tu vymřelou čtvrť už nelze vzkřísit.

A kdo sem tyto míčky hází? Hráči, kteří představují přátelská dopravní letadla. Kdesi daleko od "města" (400–500 metrů) je startovací hraniční čára (potok, příkop, pěšina nebo jen přímka naznačená vlajkami) a jedinec za touto hranicí jsou "letadla" doma, v bezpečí. Sem za nimi obléhatelé nemohou. Každý hráč startuje v příhodném nestřeženém okamžiku přes hraniční čáru do obleženého prostoru a nese s sebou jeden papírový míček. Víc jich mít nesmí, letadlo víc neunes! Číhají na něj však obléhatelé, roztroušení po celém území od hraniční čáry až po "město". Hráč-letadlo se jim snaží vyhnout, ať už rychlým během či plížením v zarostlém terénu – a co nejrychleji dopravit – a to třeba i dálkovým hodem – míček hráči v kruhu. Je-li při svém náletu dopaden některým obléhatelem,

musí mu míček vydat a vrátit se se zdviženýma rukama zpět za hraniční čáru pro nový. Pak teprve může letět znovu. Na začátku hry vyrazují obléhatelé letadla pouhým dotykem ruky (plácnutím), zatím nemají žádné míčky-střely, kterými by po letadlech pálili. Ale každý ukořistěný míček mohou pak už použít jako protiletadlovou střelu a mohou jím tedy letadla vyřazovat z boje i na větší vzdálenost zásahem míčku. Hra je pro letadla čím dál obtížnější, protože obléhatelé mají stále víc a víc ukořistěných míčků – a tím i možnost rychleji letadla vyřazovat z boje. Letadla po obléhatelích pálit nemohou (jsou to jen letadla dopravní, neozbrojená). Ale přece jen mohou obléhatelům alespoň trochu ztížit protiletdeckou palbu: hodí-li obléhatele po letadlu míček a netrefí se, hráč-letadlo může míček sebrat a utéct s ním, ať už zpět za hraniční čáru, nebo hlouběji do vnitrozemí, k městu. (Má-li však u sebe míček-náklad, nesmí sebraný míček použít ke vhození do kruhu!)

Letadlo, které šťastně dopravilo svůj náklad do města, se vrací se zdviženýma rukama svobodně za hranice pro nový míček. Na hráči v kruhu záleží, aby co nejpřesněji – podle hodinek – zaznamenával přílety jednotlivých míčků (zapisuje je) a aby měl dokonalý přehled o "zásobovací situaci města". Když má pro několik nejbližších pětiminut v zásobě vhozené míčky, takže situace není kritická, vyhlašuje daleko široko nahlas dobrý stav zásobování a nabádá letadla, aby zbytečně neriskovala sestřelení. Je-li však situace kritická, vybízí letadla k větší odvaze a barvitými výzvami líčí zoufalý stav města.

Míčky může hráč v kruhu chytat do ruky nebo sbírat ze země, pokud se mu sem na dosah ruky dokutálejí, ale nesmí pro míčky vybíhat z kruhu. (Může se pro ně natáhnout nejvýše tak, aby alespoň špičky nohou spočívaly v kruhu.) Obléhatelé sice nesmějí do kruhu, ale mohou míčky srážet v letu nebo je i sbírat ze země, pokud se kutálejí nebo leží mimo kruh. Hra končí přesně s uplynutím předem smluvené hrací doby. Výsledek se hodnotí takto: Město se blokadě ubránilo, když si zachovalo naživu alespoň 50 % všech svých čtvrtí. Klesne-li jejich počet pod 50 %, patří vítězství obléhatelům.

40. Za totemy sousedního kmene

Legenda hry: Dva indiánské kmeny, jejichž loviště spolu sousedí, mají své kmenové pověsti vytesané do totemů po celém kraji. Oba jsou velmi zvědavé na historii sousedního kmene, a tak jeho zvědové podnikají do sousedních lovišť tajné výpravy a po totemech s pověstmi pátrají.

Hraje se v přírodě takto: Vedoucí si už doma připraví dvě čtvrtky a texty dvou zpráv, z nichž každá má zhruba 60–100 slov. (Čím více hráčů, tím delší může být zpráva, počítejte na 1 hráče asi 3–4 slova.) Text zprávy může být přibližně stejný, jen slovosled by měl být mírně pozměněný. Počet slov u obou zpráv však musí být naprosto shodný, aby žádná strana neměla výhodu.

Ukázka zprávy: Na pastvinách se proháněla nepřehledná stáda koní a bizonů. Země oplývala vším, co lid náš k životu svému potřeboval. V míru a pokoji stavěli jsme zde své vigvamy a smích našich šťastných dětí ozýval se kolem od rána do večera. Pak nadešla strašná zima a trvala po pět úplňku. Více než polovina kmene v ní zahynula mrazem a hladem.

Zprávy napíše vedoucí na čtvrtky velikosti A 4, které vodorovným a svislým linkováním rozdělí na tolik okének, kolik má zpráva slov. Okénka očísluje jedničkou počínaje. A do těch okének vepíše podle čísel jednotlivá slova zpráv, čili co okénko, to jedno slovo.

Linkování i vpisování slov do okének okopíruje na papír téže velikosti, jako je čtvrtka. Originál (tedy čtvrtku) pak rozstříhá na jednotlivé čtverečky, tedy na jednotlivá slova, kopii si ponechá nerozstříhanou pro pozdější kontrolu, až mu hráči přinesou své výsledky.

### Poklad černého delfína

Účastníky hry potom rozdělí do dvou kmenů, zhruba stejně silných, a oběma vymezí jejich "loviště", čili dosti rozlehlé herní území s vyznačenou hranicí mezi nimi. (Hranicí je jako obvykle například potok, cesta nebo i jen vlajky zabodnuté do země nebo z kamenů vyznačená hraniční čára. Příslušníci jednoho kmene mají na hlavách šátky nebo čepice, druzí jsou prostovlasí.) V obou územích jsou pak rozházeny – textem vzhůru – ústřižky jednotlivých zpráv. Zvolený náčelník každého kmene si rozdělí své mužstvo na obránce a na zvědy. Zvědové vnikají do cizího území a snaží se

140

141

tam přečíst z rozházených ústřižků co nejvíce slov a jejich pořadových čísel. Ústřižky s sebou nesmějí odnášet, ani si je v cizím území opisovat, aby si je museli pamatovat! Čím hbitější a by. střejší je zvěd, tím více slov a jejich čísel si při vpádu do cizího území zapamatuje a po návratu svému náčelníkovi zpoměti nadiktuje. Náčelník zapisuje slova na list papíru podle čísel, která už má předem zapsaná jedničkou počínaje a číslem posledního slova konče. Tak se mu celá zpráva postupně skládá a doplňuje. Vtipný náčelník si leckterá chybějící slova může i sám domyslet a nečekat, až je některý zvěd v cizím území objeví, přečte a ohlásí. Domyšlená slova si však do sestavené zprávy napíše zatím jen velmi slabě, aby pořád věděl, že nemusí být správná a aby je mohl snadno vymazat a nahradit správnými, přinese-li je některý zvěd později.

Každý hráč – ať obránce či zvěd – může na svém vlastním území vyřazovat cizí zvědy ze hry dotykem ruky (plácnutím) nebo i papírovými míčky, je-li jejich používání smlouveno před začátkem hry. (Používání míčků samozřejmě ztěžuje úlohu zvědů, ale zase ulehčí obráně, která se během dlouhé hry ustavičným běháním za zvědy tolik neunaví.) Vyřazený hráč jde se zvednutýma rukama ihned do zajetí (jako při hře Boj o pevnůstky) a tam setrvá až do příchodu dalších tří zajatců. Když přichází čtvrtý, první odchází znovu do hry. (Tato "zajatecká praxe" je u všech našich her vždy stejná – a osvědčuje se.)

Když některý kmen celou zprávu sestaví, předloží ji jeho náčelník vedoucímu. Ten ji slovo za slovem zkontroluje podle ne-rozstříhané kopie – a když je zpráva bez chyby, ohlásí kmen jako vítězný a hru ukončí. Není-li zpráva sestavená správně (což se stane velmi snadno, protože zvědové někdy v rozrušení popletou pořadová čísla slov a pak má zpráva chybný slovosledy nebo si náčelník některá chybějící slova domyslel špatně, i když smysl zprávy se nezměnil), vedoucí náčelníkovi oznámí, která slova jsou chybná, a kmen se musí pustit do dalších vpádů na cizí území, aby tam správná slova našel. Trvá-li hra příliš dlouho, to znamená, že ani jeden kmen není schopen předložit zprávu úplnou a správnou a hráči už začínají být unaveni, může vedoucí hru ukončit bez ohledu na to, ze zprávy nejsou úplné. Vyžádá si od obou náčelníků jejich záznamy a spočítá každému kmeni všechna správná slova. Vítězi družstvo s větším počtem správně zapsaných slov.

142

### 41. Naše dlouhodobé hry

Každý rok hrajeme v oddíle kromě podobných her, jaké jsou zde popsány, ještě jednu hru dlouhodobou, jakou je například hra Poklad Černého delfína.

Každá nová dlouhodobá hra má samozřejmě vždycky svou vlastní legendu, je postavena na novém příběhu. Tím mívá také jinou formu, obsah, jiné herní prostředky. Jestliže v Černém delfínu bojovaly naše hlídky o písmena do zprávy, podle které pak měly dojít k pokladu, v jiné hře zápasily o velké množství ústřižků starodávné mapy, které musely sestavovat a navíc v nich luštit různé šifry – to byla hra k pramenům neznámé řeky.

Ve hře Zlaté údolí bojovaly hlídky o "peníze" na nákup

### Poklad černého delfína

zlato-kopeckých pozemků (claimů) bájného údolí. Pozemků bylo šestnáct a měly své názvy (například Dáblův kaňon, Strážní útes, Na přepadu, Medvědí kraj, Louka mrtvého muže, Zlatonosná říčka). Každý z těchto šestnácti pozemků se dále dělil na třináct dílců. Bylo to třináct barevných kartonků, pro každý druh pozemku s jinou kresbou (kresba odpovídala námětem názvu pozemku). Způsob získávání dílců i jejich převádění z majetku jedné hlídky do vlastnictví jiných hlídek bylo velmi složité a často dramatické. Pánem situace a vítězem ve hře se stala hlídka, která měla na konci hry největší počet dílců (jejich celkový počet byl 16 x 13, tedy 208 dílců).

V dlouhodobé hře stavba kanadské pacifické železnice pracovaly hlídky na získávání stavebního i jiného materiálu ve formě poukázek s nápisy Kolečnice, Pražce, Vagón, Lokomotiva, Potraviny, Voda, Dřevo atd. Na velké kreslicí čtvrtce, kterou jsme – složenou a náležitě opatrovanou – nosili na každou výpravu, byla nakreslena mapa divokého kraje s nepřekročitelnými vodními toky a neprostupnými skalami, lesy, propastmi a bažinami. A v této mapě byla vyznačena všelijak se točící trasa stavby železnice, táhnoucí se přes celý kontinent (přes celou čtvrtku). Pro každý kilometr trati bylo zapotřebí jiného množství "materiálu", například 500 pražců, 2 lokomotivy, pro dělníky 4 cisterny vody, 10 balíků potravin apod. A hlídky musely tento materiál ve formě poukázek kupovat za "peníze", získávané za body v těžkých úsecích hry, když chtěli na mapě postoupit o kousek dál. Ceny "materiálu" ale nebyly stálé. Když dlouho nepršelo,

143

stoupala cena poukázek s nápisem Voda do závratné výše. Běda hlídkám, které je neměly v zásobě! Když za ně nemohly zaplatit drahou cenu, nemohly pokračovat v postupu na mapě – a jiné hlídky, ty prozíravější, se zásobou vody, je předháněly. Jindy zase nějaká až příliš prozíravá hlídka nakoupila vodu v nadměrném množství, ale pak začalo mnohadenní dešťové období, ceny vody spadly a hlídka těžce doplatila na své přemrštěné zásoby, nakoupené za dražší cenu. A což teprve na táboře? Když neměla hlídka v kuchyni dost dřeva, zvýšily se pro ni ceny pražců. Každým dnem, kdy nebylo slyšet houkání lokomotiv z trati vzdálené od tábora několik kilometrů, stoupaly ceny lokomotiv. V parných dnech klesaly ceny potravin, protože se rychle "kazily", zato stoupala cena vody, bouře snížila ceny dynamitu, pozdní příjezd nákupní hlídky z městečka zvýšil ceny potravin. A tak se hra prolínala s tvrdým životem na táboře, učila hráče nejen předpovídat počasí, ale i uvažovat, přesně a dokonale

pracovat.

Vymýšlejte si spolu se svými vedoucími u vás v oddílu podobné dlouhodobé hry – nebo pro začátek hrajte Poklad Černého delfína podle této knihy. Všechny jeho úseky ovšem nebudete moci napodobit, protože pro ně třeba nebudete mít při sobotních a nedělních výpravách nebo na táboře vhodné prostředí. Ale i ve skromnějších podmínkách něco vymyslíte!

42. Kámen na cestách

Tento úsek kteréši naší dlouhodobé hry, nazvaný Kámen na cestách, jsme začínali na jedné nedělní výpravě bez jakékoli předběžné pracné přípravy. Našel jsem v trávě na pokraji řídkého lesa pěkný kulatý kámen, veliký asi jako slepičí vejce, a ten mi už sám dal nápad. Prohlédl jsem terén, tedy loučku a stromy v lese – a za chvíli už hlídky závodily. (Podle povahy úseku mohou závodit někdy všechny hlídky současně, jindy jen jedna po druhé. Takový byl i tento úsek.) Na daný povel vzal první člen hlídky kámen a měl za úkol hodit ho od startovní čáry tak, aby se dokutálel do malé jamky, vzdálené asi pět metrů. Když se mu to nezdařilo, musel si pro\* kámen doběhnout a kutálet ho znovu. Čas ovšem stále ubíhal

Když byl kámen konečně v jamce, vyběhla celá hlídka od startovní čáry, její druhý člen kámen sebral a běžel s ním asi

### Poklad černého delfína

o 20 kroků dál. Zde byl strom, který měl ve výši asi čtyř metrů rozsochu. Úkolem druhého člena bylo kámen mezerou prohodit a před pádem na zem ho na druhé straně chytit. Nikdo z hlídky mu v tom nesměl pomáhat třeba tím, že by mu kámen za stromem chytal. Prohození a chycení kamene nebylo snadné a v leckteré hlídce se o to pokoušel určený hráč třeba i desetkrát, než se mu to podařilo.

Třetí a další úkoly následovaly a kámen putoval za neustálého ubíhání drahocenných vteřin od jednoho stanoviště k druhému. Tady se měl kámen odpálkovat uschlou větví po zemi do vymezeného čtverce na vzdálenost asi dvaceti metrů, tam dál měl být přenesen na hlavě – bez přidržování – přes mělký potok, vyhozen jednomu členu hlídky do koruny stromu, kam musel předtím vyšplhat. A závěr úseku: doběhnout s kamenem co nejrychleji do tábořiště, kde byl start a nyní i cíl. A teprve teď vedoucí smáchl stopky.

Podmínkou bylo – jako ostatně při většině jiných úseků –, že se v jednotlivých úkolech museli vystřídat všichni členové hlídky. Nebylo tedy přípustné, aby v celém úseku závodil za hlídku jenom jeden či dva nejohravnější a nejrychlejší hráči! A bodování výsledků? Jako v Černém delfínu: vítězná hlídka dostala tolik bodů, kolik hlídek závodilo. A každá další – podle pořadí za vítěznou – vždy o jeden bod méně.

#### 43. Zlatodol Indiána silného rysa

Tomuto úseku říkáme hromadný, protože v něm startují všechny hlídky (celkem šest) současně.

Legenda je celkem jednoduchá: osadníci Zlatého údolí našli vysoko v horách polorozpadlou, dávno opuštěnou indiánskou osadu a v jednom ze stanů jakousi zprávu, napsanou obrázkovým písmem na svitku březové kůry. Písmo patřilo vyhynulému indiánskému kmeni, a tak se jen s velkými obtížemi podařilo rozluštit jeho jednotlivé znaky. Byl to zápis zlatodolu silného rysa, i s popisem cesty k němu.

Úsek s tímto názvem probíhal u nás obvykle takto: Poblíž tá-  
144

145

bora na kmeni osamělého stromu byl vyvěšen na lepenkovém podkladu jediný exemplář indiánského dopisu, psaného tajnou abecedou. Klíč k této abecedě žádná hlídka samozřejmě neznala, tak jako osadníci Zlatého údolí neznali písmo silného rysa. Ale mohla si klíč k abecedě opatřit: Na druhé straně naší divoké říčky byly v hustém lese porůznu rozházeny malé ústrižky papíru. Na každém byl nakreslen vždy jeden znak tajné abecedy a pod ním písmeno, které znak představuje. Ale věc měla háček: tyto ústrižky nesměla jít hledat přes říčku celá hlídka! Mohla tam jít jen její část – a když nějakou kartičku našla, musela její obsah svým druhům na naší straně odsig-nalizovat, a to morseovkou nebo semaforem (například: kolečko s tečkou = E, černý trojúhelník = M, světlá čára s vlnovkou = Z apod.). Jednoduché značky se daly v signalizaci poměrně snadno slovně popsat. Horší to bylo se znaky obrázkově složitými. Pak záleželo nejen na rychlosti, s jakou hledači značek uměli signalizovat, ale i na pohotovosti, jak dovedli složitý znak popsat co nejméně slovy a přitom srozumitelně.

Část hlídky na břehu, která signalizaci přijímala, si předem co nejpřesněji obkreslila indiánský dopis visící na stromě, a jakmile jí vzdušnou cestou přišlo od hledačů vyluštění některého nalezeného znaku, tedy odpovídající písmeno, ihned je doplnila pod všechny shodné znaky ve zprávě. Samozřejmě že nečekala, až jí hledači na druhé straně říčky odsignalizují všechna hledaná písmena, ale snažila se domyslet si chybějící písmena a rozluštění celé zprávy tak urychlit.

Která hlídka byla s překladem zprávy hotova natolik, že zprávě porozuměla, zavolala na své hledače, aby se dále nenamáhali, a vydala se zlatý důl hledat. Bylo to místo vzdálené asi kilometr od tábora, popis cesty k němu byl ve zprávě. Místo bylo označeno kolíkem zatlučeným v zemi a

### Poklad černého delfína

nápisem Zlatodol silného rysa. U kolíku bylo šest kamenů, označených barvami hlídek. Hlídka sebrala svůj a donesla ho do tábora. Podle pořadí dostávaly pak hlídky body: vítězná (první, nejrychlejší) šest, poslední jeden bod.

44. Drobné úseky bez příprav

V našem oddílu jich máme desítky a s novými dlouhodobými hrami nám stále přibývají nové a nové. Mnohé z nich jsem popsal v různých dopisech i knížkách, několik dalších vypisuji zde. Můžete si je zkusit i jen tak, o závod, i když třeba žádnou dlouhodobou hru nehrajete.

Sbírka podpisů. Jednotliví hráči hlídek si na povel nastříhají nebo nařezou tolik lístků, kolik hráčů hraje. Každý lístek podepíše čitelně celým svým jménem. Tyto lístky pak vyměňují s ostatními hráči tak, až jim zůstane jen jeden s vlastním podpisem. Za ostatní získali lístky s podpisy všech ostatních hráčů. Je-li ve hře dvacet až čtyřicet chlapců nebo děvčat, je to pořádný shon a dá značnou práci všechny lístky vyměnit. Hráči si ve zmatku zpravidla nezapamatuji, s kým už si lístek vyměnili a s kým nikoli, a tak mají od někoho lístky třeba dva, ale schází jim lístek od toho, na koho zapomněli. Vyžádá si mnoho času, než zjistí, čí podpis jim chybí. Někdy dokonce ani nepostřehnou, že nějaký chybí!

Kdo se domnívá, že má sbírku podpisů na lístcích úplnou, vloží lístky do obálky, nadepíše ji svým jménem a odevzdá vedoucímu hry. Ten na obálku poznamená pořadí odevzdání.

Boduje se takto: Hráč, který odevzdal svou obálku se sbírkou jako první, obdrží tolik bodů, kolik je hráčů, a každý další vždy postupně o jeden bod méně než předchozí. Za každý chybějící podpis se strhávají 3 body. Výsledné body jednotlivců se pak spočítají celé hlídce. Hlídka se bodují známým způsobem: vítězná získá tolik bodů, kolik hlídek závodilo, poslední 1 bod.

Kamení na váhu. Hráči mají za úkol nasbírat v určitém čase (za půl hodiny až hodinu) předem určený počet kamínků (třeba třicet nebo padesát apod.), ale takových, aby dohromady vážily jeden kilogram. Vážít si kamínky před jejich odevzdáním není přípustné! Každý hráč musí pracovat jen podle odhadu a citu v rukou.

Jakmile uplyne určená lhůta, hráči odevzdají své kamínky v sáčku nadepsaném svým jménem vedoucímu. Ten pak za přítomnosti hráčů převažuje jednotlivé sáčky na kuchyňských vahách (jako rozhodčí je samozřejmě smí použit). Vítězí ten, kdo odevzdal kamínky ve váze, která se nejvíce přiblížila kilogramu. Sáčky ostatních závodníků se za vítězným řadí podle velikosti

146

147

rozdílu naměřené váhy. Bodování je obdobné jako u Sbírký dopisů.

Oheň na obětní skálu. Náš tábor leží na břehu divoké horské říčky. Přes vodu je bujně zarostlý ostrov a za ním další dvě ramena říčky. Proud nejvzdálenějšího ramena bouří a hučí pod příkrou skalnatou stráň neobyčejné výšky.

Jednoho dne dostaly naše hlídky následující úkol: založit na našem břehu co nejrychleji ohničky a ve vlastním zájmu je stále udržovat. Jakmile oheň vzplane, zapálí od něho jeden člen hlídky svíčku co nejopatrněji, ale přitom co nejrychleji ji odnese přes všechny tři dravé proudy nahoru na vrchol skalní stráni, kde je rozhodčí. U něho zapálí plamenem svíčky malý papírek – a tím závod (úsek) pro hlídku končí. Čas se měří.

Zhasne-li svíčka po cestě, musí se nosič se svíčkou vrátit k vlastnímu ohničku a předat ji dalšímu členu hlídky. Ten ji znovu od ohně zapálí a vydá se s ní přes říčku.

Plamen svíčky se nesmí chránit před zhasnutím ničím jiným než rukou, proto se stává, že svíčka zhasne třeba i desetkrát, než se jí podaří donést na temeno skály. Vinu na zhasnutí má často i uklouznutí na kluzkém kameni nebo stržení dravým proudem. A

### Poklad černého delfína

tak se při nesení svíčky vystřídají, třeba i několikrát, všichni členové hlídky. Zkuste si udělat podobný závod, i když váš tábor třeba není v tak romantickém prostředí jako náš. Nějakou vodu, kterou byste mohli s rozsvícenou svíčkou přeplavat nebo alespoň přebrodit, máte u tábora jistě! Koneckonců můžete se svíčkou přelézat i rokle, skalky a jiné podobné překážky, utíkat s ní, šplhat do strání – a udělat si tak závod, na který dlouho nezapomenete!

#### EDIČNÍ POZNÁMKA VÁCLAVA NOSKA-WINDYHO

Kniha, kterou jsi dočetl, odvozuje název od dlouhodobé hry tábora na Zelené říčce pod Kriváněm na Slovensku. Chlapci Jestrábova turistického oddílu radlické tělocvičné jednoty tábořili v tom krásném kraji od roku 1949 a hru Poklad Černého delfína poprvé hráli v roce 1952, znovu pak roku 1958 a ještě jednou v roce 1963. Rukopis Pokladu Černého delfína dokončil Jaroslav Foglar již v roce 1959. Nabídl jej Státnímu nakladatelství dětské knihy, ale byl odmítnut. Jen jedna z kapitol budoucí knihy vyšla v témže roce jako povídka s názvem V Červených skalách v časopise Pionýr (č. 6). Tato část se objevila ještě jednou v novinách – ve Slovíčku svobodného slova 14. a 21. května 1983. Autor se znovu pokusil vydat knihu v roce 1963 v STN, ale opět marně. Další část – příběh Talíře pro náčelníka, vyšel v časopise ABC mladých techniků a přírodovědců v roce 1964 (č. 11).

První vydání patří brněnskému Bloku. Objevilo se 23. prosince 1966 v některých brněnských prodejnách, a proto ji našla řada šťastlivců hned druhý den pod vánočním stromčkem. Druhá část nákladu (celkový náklad byl 37 000 výtisků) přišla do všech prodejen až v lednu 1967. Vázanou knihu většího formátu ilustroval Milan Zezula. Byla to po Tajemné Řásnovce a Hoších od Bobří řeky třetí kniha, která po dvacetileté odmlce vyšla v druhé vlně vydávání foglarovek. Kniha obsahuje místo doslovu návod, jak se stát platným členem oddílu, a několik her. Navíc byla do knihy vložena šest-náctistránková příloha – soutěž Hledáme Poklad Černého delfína spěti úkoly pro čtenáře. Poklad se zcela kuriózně objevil také na filmovém plátně pod názvem Tábor Černého delfína. V roce 1966 natočil Čs. státní film s Jestrábem a chlapci jeho oddílu na Táboře s kamerou (opět na Zelené říčce) dvacetiminutový film. Promítal se od dubna 1967 jako předfilm Zemanova vynálezu zkázy. Od té doby se tento krátký film několikrát promítal na besedách a foglarovských setkáních.

Poklad Černého delfína se rozlétl do světa o prázdninách 1967 také na rádiových vlnách pražského rozhlasu při četbě na pokračování.

Zpravodaj Klubu přátel Jaroslava Foglara již v květnu a opět v září 1969 oznamoval další vydání Pokladu Černého delfína na rok 1970. V květnu 1970 oznámil odsunutí až napříští rok.

148

149

Druhé vydání bohužel druhou vlnu vydávání foglarovek ukončilo. Vyšlo v Bloku roku 1971 v nákladu 40 000 výtisků, opět se Zezu-lovými ilustracemi, ale v menším formátu. Přesto je vzácnější než první. Prodávalo se jen krátce, v září na Brněnském veletrhu a v brněnských prodejnách knihy. Brzy byla kniha "na něčí pokyn" stažena z prodeje a větší část nákladu byla sešrotována. Osudu asi nějaký ten balík unikl, protože se po několika letech Poklad objevil v některých pražských antikvariátech. Ve zpravodaji Nové knihy nebylo toto vydání zaznamenáno. Dokonce není uvedeno ani v Bibliografickém katalogu Československé republiky! Jako by ji tehdejší mocipáni chtěli vymazat či utajit před čtenáři.

V roce 1972 se jednalo s polským nakladatelstvím Slask Katowice o vydání tří foglarovek, mezi nimiž byl i Poklad. Nevyšla z nich tehdy ani jedna. V některých seznamech a přehledech Foglarovy tvorby se uvádí, že Poklad Černého

## Poklad černého delfína

delfína vyšel také v Maďarsku, ale není to pravda. Třetí vydání je z května roku 1991. Vyšlo v nakladatelství Atos jako paperback s ilustracemi Břetislava Charwota. I toto vydání obsahuje na konci návody a hry. Český rozhlas v pořadu Rádio na polštář vysílal čtení Foglarových románů v podání herce Alfréda Strejčka. Poklad Černého delfína přišel na řadu v roce 1993. Čtvrté vydání je z počátku roku 1996 a vyšlo v Olympii, v edici Sebrané spisy J. F. pod číslem 15. Proti předešlému vydání má pevnou vazbu a úplně nové ilustrace Gustava Kruma. Tak jako u předchozích vydání zůstaly i v tomto cenné rady a návody v úplném závěru knihy. Páté vydání z roku 1998 je reedicí vydání čtvrtého a nejsou v něm až na ediční poznámku žádné změny, stejně tak jako v této knize, která je dotiskem pátého vydání. Kniha je téměř věrným obrazem činnosti Ještěřábova oddílu, a proto i každý jiný oddíl může z knihy čerpat mnoho návodů: bodování, oddílové nálepky, závody a hry, program schůzek a výprav. Však také Poklad Černého delfína byl po dvacet dlouhých let zdrojem činnosti mnoha turistických a podobných oddílů i spontánně pracujících klubů. Poklad Černého delfína může pomoci i TOBĚ! Dokaž sám sobě, jaký jsi – vydej se také za pokladem Černého delfína!

30. června 2000

150

### OBSAH

1. Cesta za dobrodružstvím / 5
2. Přepaden Stepními vlky / 7
3. Podivuhodné seznámení / 10
4. Dvě volné židle obsazeny / 14
5. Kouzlo a taje bodování / 17
6. Klubovní sobota / 20
7. v pohoří Červených skal / 24
8. Oddílové nálepky a jiné zajímavosti / 30
9. Tajemství tří / 33
10. Standa hledá na Starém Městě / 37
11. Nebezpečná rozmluva / 40
12. Závod v rychlosti a ohebnosti / 44
13. První stopa / 48
14. Zděšení v Ještěřčích jámách / 54
15. Úžasný objev / 58
16. Příprava na Vánoční nadílku / 63
17. Ve čtyři v Hlavsové uličce / 65
18. Konec přátelství / 69
19. Vánoční nadílka / 72
20. Standa odchází z Modré družiny / 75
21. Standovo jaro / 77
22. Prozrazené tajemství / 79
23. Robinzonáda / 82
24. Historie Černého delfína začíná / 85
25. Černý delfín se rozehrává / 89
26. Co říkala rozstříhaná zpráva / 92
27. Mluvicí had / 95
28. Standův velký lov / 98
29. Nebezpečí v poslední chvíli / 102
30. Podnik pro celé muže / 106
31. Byli jste opravdu na táboře? / 107
32. Plnými plachtami ve stopách Černého delfína / 109
33. Výměna tajemství / 116
34. Dar náčelníkovi kmene / 121
35. Cesta za pokladem / 152
36. Sláva vítězům, čest poraženým / 133
37. Místo doslovu / 135
38. Boj o pevnůstky / 136
39. Obležené město / 139
40. Za totemy sousedního kmene / 141
41. Naše dlouhodobé hry / 143
42. Kámen na cestách / 144

Poklad černého delfína

43. Zlatodol Indiána silného rysa / 145  
44. Drobné úseky bez příprav / 147  
Ediční poznámka Václava Noska-windyho / 149  
JAROSLAV FOGLAR  
" Poklad  
černého  
delfína  
Sebrané spisy svazek 15  
Ilustrace na obálce a v textu Gustav Krum  
Ediční poznámku napsal Václav Nosek-windy  
Vydalo Nakladatelství Olympia, a. s.,  
Praha 1, Klimentská 1,  
roku 2000 jako svou 3096. publikaci  
Páté vydání – dotisk, 150 stran  
Odpovědný redaktor Vladimír Dobrovodský  
Technický redaktor Jan Zouř  
Vytiskl Ueberreuter Print, spol. s r. o.  
Tem. sk. 14/64  
27-066-2000  
ISBN 80-7033-532-7